

SMP VOL. 3

*Tretje srečanje
navdušilo mlade
iz vse Slovenije*

Peter Podlunšek, Medicop d.o.o.

*Podjetje so ljudje,
ne stene*

Upravni odbor
*Bolniške odsotnosti
hromijo gospodarstvo*

Intervju

Blaž Cvar,
predsednik OZS

Shell kartica: ena kartica s številnimi ugodnostmi

Podjetja, člani Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije in imetniki kartice Mozaik podjetnih, ste sedaj upravičeni do dodatnih popustov pri nakupih s Shell kartico.

Shell kartica ponuja varen in priročen način nakupa goriva vrhunske kakovosti, z njo pa lahko zmanjšate stroške in dostopate do naših celovitih rešitev in storitev.

Zakaj **Shell** kartica?

Brezgotovinski nakupi goriva z odloženimi plačilnimi pogoji.

0,02 evra na liter (bruto) popusta pri vsakem točenju, 10 % popusta na pranje vozila ter možnost nakupa produktov in opreme za Vaša vozila **na Shell bencinskih servisih**.

Enoten račun za gorivo in vse Vaše transakcije, vselej dostopne v spletni platformi Shell Fleet Hub.

Vrhunska goriva, ki Vam zagotavljajo lažjo in hitrejšo pot do cilja.

Varne transakcije s tehnologijo CHIP in PIN ter dodatni zaščitni ukrepi.

Shell kartico lahko uporabljate za plačevanje na več kot 350 bencinskih servisih po Sloveniji in več kot 38.000 po vsej Evropi.

Vsi imetniki Shell kartice imajo dostop do spletne platforme Shell Fleet Hub, ki Vam omogoča upravljanje vseh Vaših kartic. Prav tako pomaga nadzorovati stroške, ustvarjati poročila, registrirati vozila ter nastavljati omejitve kartic.

www.shell.si

+386 51 306 480

SSDOO-sales-fleet@shell.com

V partnerstvu s Shellom.

Prijetno branje **prenovljene revije!**

Vpoletje smo vstopili s prenovljeno podobo naše revije Obrtnik podjetnik. Revijo smo prenovili tako vsebinsko kot oblikovno, naš cilj pa je, da jo boste odslej brali še z večjim veseljem in zanimanjem. Septembra sledijo še nekatere druge novosti, o katerih sem spregovoril v tokratnem intervjuju.

Četudi imamo številne zahteve in pripombe, pa je zagotovo ena od svetlih točk podpis dogovora o pokojninski reformi. V OZS smo uspeli preprečiti drastično povišanje prispevkov za samostojne podjetnike, ohranili smo tudi višino prispevnih stopenj delodajalcev za pokojninsko in invalidsko zavarovanje na 8,85 %.

Minuli mesec, v petek, 13., smo v bližini Vranskega uspešno izvedli že tretje srečanje mladih podjetnikov, ki je tudi tokrat pritegnilo več kot 150 mladih podjetnikov iz vse Slovenije. Z izjemno navdihujočo podjetniško zgodbo jim je postregel podjetnik Peter Podlunšek, ki jim je razkril tudi to, kaj pomeni biti akrobatski pilot. Vsekakor bomo s tovrstnimi druženji nadaljevali tudi v prihodnje, mladim pa ponudili še več zgodb in nasvetov uveljavljenih podjetnikov.

Izjemne in uspešne gostince je tudi letos prepoznal vodnik Michelin, najuglednejša znamka na področju gastronomije. Michelinove zvezdice je letos prejelo devet restavracij, ponosni pa smo na dejstvo, da je večina članic Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije. Še posebej nas veseli, da so v ospredju tudi mlajše generacije in naši mladi člani. Poleg Michelinove zvezdice je nagrado Young Chef Award letos prejel naš član Filip Matjaž (COB), ki ga bomo predstavili v eni izmed prihodnjih številčk naše revije.

Žal pa ne morem govoriti zgolj o lepih stvareh. Soočeni smo namreč s poglobljanjem napetosti na Bližnjem vzhodu. V spor med Izraelom in Iranom so se vmešale še Združene države Amerike in le upamo lahko, da se bodo razmere čim prej umirile. V nasprotnem primeru ima to lahko precejšnje negativne posledice na trg energentov. Po drugi strani pa nas lahko skrbi napovedano povišanje izdatkov držav članic Nata, in sicer na 5 odstotkov BDP do leta 2035. Golob je javno že povedal, da tega ne bodo občutili najranljivejši, vsekakor pa tega ne sme občutiti niti slovensko gospodarstvo. Oboroževanje držav ali oboroževalna tekma, ki smo ji priča, vsekakor ne bo povišala stopnje varnosti in miru, ki ga svet ta hip močno potrebuje.

Spoštovane članice in člani, sproščujoč poletni oddih vam želim. Naberite si novih moči za nove zmage, ob tem pa naj vam družbo na zasluženem počitku dela naša nova revija. Prijetno branje vam želim. Srečno!

Blaž Cvar, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije

4

Upravni odbor OZS

Bolniške odsotnosti hromijo gospodarstvo

Člani upravnega odbora OZS so na junijski seji opozorili na obseg bolniških odsotnosti, ki se iz leta v leto povečuje in gospodarstvu povzroča ogromne težave. Številke kažejo, da je na tem področju nujno nekaj storiti. Stroka absentizma ne problematizira, gospodarstvo pa zaradi tega izgubi dobrih 18 milijonov delovnih dni na leto.

10

Intervju: Blaž Cvar, predsednik OZS

Gospodarstvo je treba spodbujati, ne pa ga dušiti

Blaž Cvar že tretje leto vodi najštevilčnejšo zbornico gospodarstva v Sloveniji. Raje kot z besedami in samohvalo svoje delo pokaže z rezultati. V času njegovega mandata se je zbornica na številnih področjih modernizirala in se približala mlajšim generacijam obrtnikov in podjetnikov. Z njim smo se pogovarjali o trenutnem stanju v gospodarstvu, izzivih in novostih, ki jih pripravlja zbornica.

14

SMP VOL. 3

Tretje srečanje navdušilo mlade iz vse Slovenije

Tretja izvedba srečanja mladih podjetnikov – SMP VOL. 3 se je sredi junija, natančneje v petek, 13., odvila v objemu narave v bližini Vranskega. Dogodek, katerega glavni namen je povezovanje in inspiracija mladih podjetnikov, je ponovno pritegnil več kot 150 mladih podjetnikov iz vse Slovenije.

16

Peter Podlunšek, Medicop d.o.o.

Podjetje so ljudje, ne stene

Peter Podlunšek je bil gost srečanja mladih podjetnikov, kjer je z zbranimi delil svojo podjetniško zgodbo, ki je prepletena tudi s športnimi uspehi. Podjetnik leta 2019 uspešno vodi podjetje Medicop z več kot 160 zaposlenimi. Izdelujejo opremo za stranke, ki preprosto ne smejo storiti napak – najzahtevnejše bolnišnice, oddelke za nujne primere, oddelke za intenzivno nego in zdravstvene centre po vsem svetu. V zadnjem obdobju pa stopajo tudi na področje karavaninga.

28

Praktičen vodič za obrtnike in podjetnike

Za študentsko delo brez zapletov

Zakorakali smo v poletje, ko delodajalci potrebujete kakšen dodaten par rok zaradi dopustov, povečanja sezonskega dela, nadomeščanj in podobno. Na drugi strani mladi že z zanimanjem in pričakovanjem iščejo priložnosti za nove izkušnje in zaslužek. Nekateri za nekaj dni, drugi pa tudi za mesec dni ali več. V prispevku odgovarjamo na najpogostejša vprašanja obrtnikov o študentskem delu.

46

8. Festival kamna

Praznik kamnosekov in vseh, ki imajo radi kamen

Sredi junija so se v prijetni kraški vasici Pliskovica na že dobro uveljavljeni tradicionalni bienalni prireditvi Festival kamna v velikem številu zbrali vsi, ki imajo radi kamen. Festival traja tri dni, rdeča nit dogajanja pa je tekmovanje mladih kamnosekov, ki se med seboj pomerijo na odprtem mednarodnem tekmovanju in predizboru za evropsko tekmovanje poklicev EuroSkills.

**OBRTNIKOV
SVETOVALEC**

60

priloga

julij/avgust

Kolofon

Letnik LIV, številka 7/8, junij/avgust 2025
Izdaja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije,
tel. 01 58 30 500

Naslov uredništva: Celovška cesta 71, Ljubljana
Stiki z uredništvom: 01 58 30 507, faks: 01 50 54 373;
e-pošta: revija.obrtnik@ozs.si; spletna stran:
www.ozs.si/obrtnik

Odgovorna urednica: Eva Mihelič, tel. 01 58 30 559

Novinar, koordinator: Anton Šijanec, tel. 01 58 30 533

Vodja skupine za komuniciranje, novinarka:

Mira Črešnar, tel. 01 58 30 823

Naročnina: Mateja Grm, tel. 01 58 30 507

Naklada: 31.000 izvodov

Cena: 6 evrov v prosti prodaji, celoletna naročnina
60 evrov (5-odstotni DDV je vključen v ceni).

Transakcijski račun pri NLB d. d. Ljubljana:
02013-0253606416

**Oblikovanje, prelom revije, obdelava fotografij
in priprava za tisk:**

Žiga Okorn in Barbara Sirk, www.uvid.si

Naslovnica: Žiga Kalan (Kalan Creative)

Tisk: Salomon, d.o.o., Vevška 52, 1260 Ljubljana-Polje
ISSN 2385-9849

Bolniške odsotnosti hromijo gospodarstvo

Člani upravnega odbora Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije so na junijski seji opozorili na obseg bolniških odsotnosti, ki se iz leta v leto povečuje in gospodarstvu povzroča ogromne težave. Številke kažejo, da je na tem področju nujno nekaj storiti. Stroka se s problemom absentizma ne ukvarja dovolj resno, gospodarstvo pa zaradi tega izgubi dobrih 18 milijonov delovnih dni na leto.

■ **Eva Mihelič**

Po statističnih podatkih se Slovenija uvršča v vrh držav Evropske unije glede na delež bolniških odsotnosti. Vsak dan zaradi bolniškega staleža na delovnem mestu manjka več kot 56.000 zaposlenih, povprečno število bolniških dni znaša 21,6 delovnih dni na zaposlenega na leto, stroški nadomestil za bolniško odsotnost pa so se v zadnjem desetletju občutno povečali.

Obrtniki in podjetniki to povečanje še posebej občutijo v zadnjem obdobju, ko so nadomestila v času bolniškega staleža breme delodajalca kar 30 delovnih dni, preden jih prevzame ZZS.

»Obseg bolniških odsotnosti je absolutno nekaj, o čemer je treba spregovoriti in

najti rešitve, da se trend naraščanja zajezi. Več kot 18 milijonov izgubljenih delovnih dni na leto je za slovensko gospodarstvo preveč. Prepričani smo, da bi bilo stanje precej boljše, če bi breme nadomestil zavod prevzel po 20 dneh bolniške odsotnosti,« je na seji med drugim poudaril predsednik OZS **Blaž Cvar**.

Generalni direktor OZS **Danijel Lamperger** pa je ob tem opozoril, da se s problemom absentizma v Sloveniji sistemsko ne ukvarjamo: »Morali si bomo priznati, da je zdravstveni podsistem na področju bolniških odsotnosti razpadel. Zgodovinsko imamo največ odsotnosti z dela, ljudje najlažje pridejo do bolniške in to tudi izko-

riščajo. Absentizem je treba izkoreniniti oziroma vsaj zajezi, saj je postalo že normalno, da si delavec približno pet vikendov na leto podaljša z enim telefonskim klicem do zdravnika.«

Član upravnega odbora **Bogdan Oblak** je poudaril, da so bolniške odsotnosti ena finančno najbolj obremenjujočih postavk. »Nujno se mora skrajšati obdobje, ko je bolniško nadomestilo breme delodajalca. Bolniške so bile krajše, ko je bilo to 20 dni, pa verjamem, da virus gripe takrat ni bil bistveno drugačen,« je še dodal.

Sicer pa so člani upravnega odbora OZS komentirali tudi danes objavljeno lestvico konkurenčnosti IMD, na kateri je

Slovenija ohranila nezavidljivo 46. mesto. Izrazili so obžalovanje, da Slovenija ni zmogla primernih aktivnosti in ukrepov, da bi nam uspel odboj od dna, in poudarili, da bi bil rezultat lahko veliko boljši, če bi se vlada bolj odzivala na zbornične predloge in pripombe.

Brez koraka naprej bomo prihodnje leto še nazadovali

Evropska komisija je že maja napoved gospodarske rasti Slovenije za letos znižala z 2,5 na 2,0 odstotka, Banka Slovenije je napoved znižala z 2,2 na 1,3 odstotka. Na lestvici konkurenčnosti IMD je Slovenija zadržala svojo lansko uvrstitev na 46. mestu. Predstavniki Gospodarskega kroga, ki združuje 17 gospodarskih organizacij, zato poudarjajo nujnost ukrepov za večjo inovativnost, hitrejšo digitalno in zeleno preobrazbo, davčno razbremenitev dela, odpravo birokratskih ovir ter boljše upravljanje javnih storitev. ■ **Eva Mihelič**

Za dvig konkurenčnosti so ključni tudi zagon kapitalskega trga, privabljanje tujih investicij in stabilno zakonodajno okolje. Potrebna je dolgoročna strategija za dvig konkurenčnosti, nadgradnja pokojninskega sistema ter boljše upravljanje domačega kapitala. V ospredje postavlja tudi krepitev ekonomske odpornosti, vključno s prehransko in energetske suverenostjo. Predstavniki gospodarstva so izpostavili tudi potrebo po oblikovanju nove dolgoročne strategije za dvig mednarodne konkurenčnosti ter večjo vključenost gospodarstva v oblikovanje politik, med pomembnejšimi izzivi pa so navedli še nizko produktivnost, visoko davčno obremenitev dela, energetske negotovost, togost delovnopravne zakonodaje, administrativno zapletenost in pomanjkanje delovne sile.

»Na GZS že ves čas opozarjamo in podajamo predloge, kako izboljšati poslovno okolje na najpomembnejših segmentih delovanja podjetij, kjer nikakor nismo konkurenčni, kar rezultati lestvice konkurenčnosti IMD ponovno potrjujejo,« je uvrstitev Slovenije komentiral **Tibor Šimonka**, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije, in dodal: »Če že drugo zaporedno leto ne bomo dosegli pričakovane

gospodarske rasti Slovenije med 2 in 2,5 %, bo to pomenilo dve izgubljeni leti, ki ju ne bomo mogli nadomestiti.«

Blaž Cvar, predsednik Obrtno podjetniške zbornice Slovenije, je dodal, da »glede na vse obremenitve, tako finančne kot administrativne, ki smo jim bili v zadnjem letu priča, padec za sedem mest v segmentu domačega gospodarstva na lestvici IMD ne preseneča. Med 69 državami smo na repu lestvice na področju delovnopravne zakonodaje in nizke privlačnosti za tuje investitorje. Močan padec je tudi v gradbeni dejavnosti, kar gre pripisati tudi zapletenim in zamudnim birokratskim postopkom.«

To, da na lestvici IMD nismo napredovali, pomeni, kot je izpostavil, »da svojih konkurenčnih prednosti nismo izkoristili.

Negotove razmere se najbolj kažejo v upadu investicijske dejavnosti tako v industriji kot v gradbeništvu, v znižanju izvoza in tudi v povečanem pesimizmu potrošnikov, kar občutijo tudi obrtniki in podjetniki v storitvenih panogah.«

»Ekonomske kazalniki razvoja Slovenije kažejo, da smo v celoti zanemarili ekonomski vidik razvoja. Poleg tega smo v Sloveniji v letošnjem letu priča tudi upadu gospodarske rasti, zato je skrajni čas, da vlada spremeni svojo ekonomsko politiko in jo obrne v pozitivno smer,« je izpostavila predsednica Trgovinske zbornice Slovenije **mag. Mariča Lah**.

Predsednik Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov (ZDOPS) **Marko Lotrič**: »Glede na predstavljeno IMD študijo 2025 je skrb vzbujajoče dejstvo, da postajamo kot družba vse manj fleksibilni in prilagodljivi ter vse manj razumemo potrebe po ekonomskih reformah, ki so v današnjih razmerah nujne za ohranitev dolgoročne konkurenčnosti. Ob teh rezultatih se tudi ne morem znebiti občutka, da samo podjetniki vidijo oz. občutijo težave in se morajo prilagajati, medtem ko se druga dva socialna partnerja zgolj osredotočata na krepitev socialne države za vsako ceno.«

Sprejeta je bila sprememba Uredbe o obrtnih dejavnostih

Sprememba Uredbe o obrtnih dejavnostih, ki je bila objavljena v Uradnem listu RS 17. junija 2025, veljati pa je začela 25. junija, povzema veljavno ureditev. Nova Uredba vsebuje vse dejavnosti, ki jih je pokrivala prejšnja, in se usklajuje s Standardno klasifikacijo dejavnosti 2025. ■ **Martina Čebašek**

Še naprej so v Uredbi določene tiste obrtne dejavnosti, za opravljanje katerih sta potrebna ustrezna poklicna usposobljenost in pridobitev obrtnega dovoljenja, ne določa pa več obrtnih dejavnosti, opravljanje katerih lahko pomeni resno tveganje za javno zdravje in varnost v skladu z drugim odstavkom 42.f člena Obrtne zakona.

Opozorilo Evropske komisije

Evropska komisija je namreč Vlado Republike Slovenije opozorila, da glede na sodno prakso pri opravljanju teh dejavnosti ni vpliva na javno zdravje ali varnost in torej ne obstaja tveganje, da bi zaradi opravljanja teh poklicev prejemniki storitev utrpeli škodo. Po mnenju Evropske komisije predhodno preverjanje krši Direktivo 2005/36/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij.

Tujci iz EU z začasnim vpisom v Obrtni register

To pomeni, da bodo lahko fizične ali pravne osebe, ki so ustanovljene ali izpolnjujejo pogoje za opravljanje obrtne dejavnosti v državi članici Evropske unije in Evropskem gospodarskem prostoru ali Švicarski konfederaciji, v Sloveniji občasno opravljale obrtno dejavnost brez ustanovitve, če bodo pred prvim občasnim opravljanjem obrtne dejavnosti vložile

prijava pri OZS. OZS bo ponudnike vpisala v Obrtni register za obdobje enega leta od dneva oddaje prijave.

Uskladitev dejavnosti z SKD 2025

Uredba torej ne določa novih obrtnih dejavnosti, temveč le usklajuje obstoječe dejavnosti s šiframi in nazivi postavk, kot jih določa nova Uredba o SKD, pri čemer nekatere dejavnosti tudi natančneje opredeljuje.

Dovoljenja za opravljanje obrtne dejavnosti, izdana pred uveljavitvijo nove Uredbe, bodo ostala v veljavi, ker gre za spremembo zakonodaje, ki ne spreminja pogojev za pridobitev obrtnega dovoljenja.

Vse posebnosti glede posameznih dejavnosti bodo člani prejeli z e-novicami posameznih strokovnih sekcij. Za morebitna dodatna pojasnila pa se lahko obrnete na svojo pristojno OZO ali OZS.

ŠIFRA KLASIFIKACIJE DEJAVNOSTI (SKD)	STANDARDNE DEJAVNOSTI (SKD)	NEOBHODNA POKLICNA USPOSOBJENOST
16.710	Proizvodnja stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.720	Proizvodnja smrekovine, palčice, sapnega	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.730	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.740	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.750	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.760	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.770	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.780	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.790	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.800	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.810	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.820	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.830	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.840	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.850	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.860	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.870	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.880	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.890	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.900	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.910	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.920	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.930	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.940	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.950	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.960	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.970	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.980	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija
16.990	Proizvodnja in obdelovanje stekla, razen stekla in stekla	Ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija

Bolj sodoben in svež

Revija Obrtnik podjetnik je po desetih letih doživela večjo prenovo. To se opazi že na prvi pogled v formatu in vezavi, novosti in spremembe pa so tudi vsebinske. ■ Uredništvo

Prva številka Obrtnika je izšla septembra 1971. Prvih sedem let je bil to časopis, nato pa v skoraj 54 letih je skupaj z obrtniško organizacijo doživel številne spremembe. Večkrat je spremenil podobo, nazadnje tudi ime. Od leta 2015 se imenuje Obrtnik podjetnik, po obsegu in nakladi pa še danes sodi med največje poslovne revije v Sloveniji.

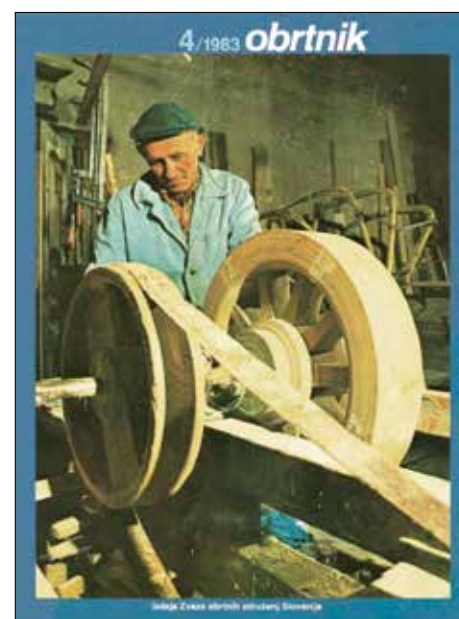
Po desetih letih smo se odločili revijo ponovno osvežiti, posodobiti in jo približati potrebam in pričakovanjem bralcev, ki so v večini obrtniki in podjetniki, prebira pa jo tudi širša javnost.

Po novem boste v vsaki številki našli intervju, obogatili bomo podjetniške vsebine in dodali tudi kaj bolj lahkotnega. Opazili boste, da ni več rubrik Sekcije in OÖZ. Teh

vsebin nismo izključili, pač pa smo rubriki poimenovali Strokovno in Lokalno in ju s tem poenotili s spletno stranjo OÖZ. Vabljeni, da tudi spletno stran večkrat obiščete, saj bodo tam odslej novice iz sekcij in območnih obrtno-podjetniških zbornic objavljene takoj po dogodkih, z več fotografijami, kot jih bomo lahko objavili v reviji.

Še nekaj besed o malih oglasih oziroma Borzi. Zadnja leta smo opazili, da se je ta vztrajno krčila. Le težka smo napolnili tistih nekaj zadnjih strani revije, med člani pa je bilo vse manj zanimanja za oddajo malih oglasov. Zato jo bomo iz revije preselili na splet. O tem, kako bo delovala borza malih oglasov odslej, vas bomo obvestili.

Iskreno upamo in si želimo, da boste prenovljeno revijo še raje brali kot doslej.

Zakoni, pomembni za obrt in malo podjetništvo

Bigstock

Končane javne razprave:

- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju
- Predlog zakona o lastniški zadrugi delavcev
- Predlog zakona o varstvu okolja
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju
- Predlog Zakona o potrošniških kreditih
- Predlog Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije
- Predlog Zakona o izmenjavi elektronskih računov in drugih elektronskih dokumentov
- Predlog izhodišč za pripravo zakona o nepremičninskem davku in razbremenitvi dela
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja
- Predlog Zakona o elektronskih plačilnih sredstvih pri potrošniških plačilih
- Predlog Zakona o učinkoviti rabi energije
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o motornih vozilih
- Osnutek Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o podpornem okolju za podjetništvo
- Predlog Podnebne zakona

V pripravi na ministrstvih:

- Predlog Zakona o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih ali pomičnih gradbiščih
- Predlog Pravilnika o minimalnih zahtevah za zagotovitev varnosti in zdravja pri delu na začasnih in pomičnih gradbiščih
- Predlog Pravilnika o usposabljanju koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu na začasnih in pomičnih gradbiščih
- Predlog Zakona o Poslovnem registru Slovenije
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu potrošnikov
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja
- Predlog Zakona o osebni asistenci

Obraznava v državnem zboru:

- Predlog Zakona o hrani
- Predlog Zakona o varni hrani in krmi
- Predlog Zakona o kmetijstvu
- Predlog Zakona o digitalizaciji zdravstva
- Predlog Zakona o spremembi in dopolnitvah Gradbenega zakona
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju prostora
- Predlog Zakona o visokem šolstvu
- Predlog Zakona o gostinstvu
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih

Sprejeto v državnem zboru:

- Zakon o uveljavljanju delnega povračila nadomestila plače za skrajšani delovni čas
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dolgotrajni oskrbi
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o maturi

Uradni list RS

- Uredba o obrtnih dejavnostih

Gospodarstvo je treba spodbujati, ne pa ga dušiti

Blaž Cvar že tretje leto vodi najštevilčnejšo zbornico gospodarstva v Sloveniji. V javnosti je znan po svoji odločni drži, neposrednosti in kritičnosti do aktualne oblasti, ki premalo sliši glas obrtnikov in podjetnikov. Je hkrati človek dialoga, saj verjame, da se z argumenti lahko premika meje in dosega spremembe. Raje kot z besedami in samohvalo pa svoje delo pokaže z rezultati. V času njegovega mandata se je zbornica na številnih področjih modernizirala in se približala mlajšim generacijam obrtnikov in podjetnikov. Čeprav je do naslednjih volitev še eno leto, pa Blaž Cvar ne skriva, da se bo potegoval za še en mandat na čelu OZS. Kot pravi, mu energije in idej ne primanjkuje, vse načrtovane projekte pa želi izpeljati do konca. Z njim smo se pogovarjali o trenutnem stanju v gospodarstvu, izzivih in novostih, ki jih pripravlja zbornica. ■ **Mira Črešnar**

Za vami so tri leta vodenja krovne Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije. Na katere dosežke v tem obdobju ste najbolj ponosni?

Najprej se moram zahvaliti vsem mojim predhodnikom za to, da so postavili trdne temelje naši zbornici. V mojem

mandatu se mi zdi ključno, da smo ohranili celoten sistem, torej vseh 62 območnih zbornic. Uspelo nam je pridobiti dodatne vire financiranja, kar je pomembno zlasti zato, ker ni realno pričakovati, da bi znovali imeli obvezno članstvo. Premalo pa se zavedamo, da nam je uspelo ohraniti ena-

ko višino olajšave za normirance, da smo uspeli prepričati vlado, da je priskrbelo nižjo ceno električne energije za male poslovne odjemalce. Uspeli smo ohraniti tudi enako prispevno stopnjo pri pokojninski reformi. To je le nekaj dosežkov, ki smo jih uspeli v zadnjem obdobju doseči oz. preprečiti, da bi se situacija še poslabšala. Naša obrambna pozicija pri tej vladi je ključna, sicer bi ta vlada še bolj obremenila gospodarstva. Bistveno pa je, da dosežemo razbremenitve in takšno poslovno okolje, da bodo slovenski obrtniki in podjetniki ohranjali svojo konkurenčnost.

»Vlada si je dovolila sprejeti zakonske spremembe, ki so po mojem mnenju eksperimenti.

Če se eksperiment izkaže za neuspešnega, je treba te zakonske spremembe popravljati.«

V kakšni kondiciji je trenutno obrtno-podjetniški zbornični sistem?

Kondicija zborničnega sistema je dobra. Ponosni smo lahko, da se nam vsako leto pridruži okrog 1000 novih članov. Žal je število tistih, ki prenehajo opravljati svojo dejavnost ali nas zapustijo, takšno, da skupna številka ne raste. Želel bi si, da bi se tudi obrtniki, ki še oklevajo, da se nam pridružijo, zavedali, da bi bili skupaj še bolj vplivni in še močnejši.

Med vašimi cilji, ki ste si jih zadali v začetku mandata, je tudi pridobivanje novih članov, predvsem mlajših generacij. Kako vam uspeva na tem področju?

Mlade podjetnike nagovarjamo na različne načine, da postanejo aktivni člani. Eden takšnih so naši dogodki, ki smo jih uvedli lansko leto. Srečanje mladih podjetnikov je zasnovano na način, da mladim ponudimo tako podjetniško zgodbo kot možnost druženja in mreženja. V okviru teh dogodkov pa skušamo mladim povedati tudi, kakšne prednosti prinaša članstvo in na kakšen način lahko še bolje izkoristijo prednosti članstva. Menim, da počasi le spreminjamo miselnost mladih, da povezovanja v tovrstnih organizacijah ne potrebujejo.

Bralci ta intervju berejo v popolnoma prenovljeni reviji Obrtnik podjetnik. Obetajo pa se še nekatere druge novosti, ki jih načrtujete. Jih lahko delite z našimi bralci?

Ker smo želeli, da naši člani dobijo informacije v bolj sveži, moderni izvedbi, smo se odločili za prenovno revije. Revijo smo prenovili tako oblikovno kot vsebinsko, s čimer se bomo še bolj približali našim bralcem. Obetajo pa se še druge novosti, kot na primer digitalizacija kartice Mozaik podjetnih. Vzporedno s tem večamo tudi število partnerjev kartice, med novimi partnerji sta denimo Relax turizem in Bags & More. Predstavitev digitalne kartice bo septembra na sejmu MOS. Opremili smo tudi studio za snemanje podcastov, video vsebine lahko pričakujete že v naslednjih mesecih. Korake delamo tudi na področju umetne inteligence, saj bomo kmalu ponudili orodja, ki bodo v podporo predvsem našim strokovnim sekcijam.

Med pomembnimi nalogami zbornice je tudi zastopanje interesov malega gospodarstva. Kako uspešni ste na tem področju, kako sodelujete z aktualno vlado?

OZS je zagovornica interesov malega gospodarstva, o pogojih dela pa se moramo pogovarjati z vsakokratno vlado. To počnemo v okviru ESS in v okviru posameznih ministrstev ter direktorátov. Zadnja leta pa imamo težave zaradi programskih izhodišč vladajočih parlamentarnih strank. Te stranke dajejo prednost pravicam in ne dolžnostim. Obrtniki in podjetniki pa dobro vemo, da je zelo pomembno najprej izpolniti svoje dolžnosti, iz tega naslova pa se potem plačujejo pravice. Ne moremo pa imeti pravic pred dolžnostmi. S tem tudi delo kot vrednota izgublja svoje mesto. Ugotovili smo, da je bolje gospodarske interese zastopati skupaj in povezani z ostalimi delodajalskimi organizacijami, zato smo se tudi povezali v gospodarski krog. Naš skupni nastop in boj za pravice gospodarstva je tako še močnejši.

V zadnjem obdobju so obrtniki in podjetniki dobili precej novih obremenitev, do česar ste bili v OZS izjemno kritični. Ste uspeli tudi kaj preprečiti oz. vsaj ublažiti?

Povsem jasno je, da smo največjo obremenitev, ki nam je grozila, uspeli ubraniti v

pokojninski reformi. Ohranili smo namreč prispevne stopnje v višini, kot smo jih imeli doslej. Nakazovalo se je namreč več kot 6-odstotno povišanje prispevnih stopenj za delodajalce. Ob enormnih obremenitvah na področju prispevkov na plače, bi seveda pričakovali razbremenitve. Ostale obremenitve so bile takšne, da so bile povsem nerazumljive. Pri evidencah delovnega časa smo dosegli kompromisno rešitev, čaka pa nas še kar nekaj popravkov. Vlada si je dovolila sprejeti zakonske spremembe, ki so po mojem mnenju eksperimenti. Če se eksperiment izkaže za neuspešnega, je treba te zakonske spremembe popravljati. Administrativne in finančne obremenitve so tisto, čemur ostro nasprotujemo. Gospodarstvo je treba spodbujati, ne pa ga dušiti.

Na kakšen način pa zbornica oblikuje svoja stališča?

Prednost naše zbornice je, da jo vodimo funkcionarji, ki smo tudi sami obrtniki in podjetniki. Poleg tega pa smo nenehno v stiku s sekcijami in našimi člani. Ko večkrat mesečno obiskujem naše člane na terenu, vidim, da so naredili izjemen razvoj. Od njih dobimo tudi informacije s prve roke, na podlagi česar potem tudi oblikujemo naše konkretne pobude za

spremembo zakonodaje in predpisov. Poleg tega pa se naša zbornica povezuje tudi z drugimi institucijami, ki so vir znanja. To so Inštitut Jožef Stefan, fakultete, univerze, srednje šole, pa tudi Center za poklicno izobraževanje, katerega soustanovitelji smo.

Za vami so dolgotrajna pogajanja pri pokojninski reformi? Ste z rezultati zadovoljni? Menite, da še lahko pride do referenduma?

Potrebno je pogledati skupno obremenitev na plače. Smo 6. na lestvici OECD na področju obremenitev plač. Oglevalo bi radi nastavili vladi in proračunskim porabnikom. Rezerve bi morali po mojem mnenju poiskati na področju odhodkov, ki so jih v zadnjih letih povečali z 10 na 17 milijard evrov. Tu lahko pridobimo sredstva, ki bodo na voljo za pokojnine in še marsikaj drugega.

1. julija se je začel pobirati prispevek za dolgotrajno oskrbo. OZS si je prizadevala, da bi višino prispevka znižala in da denarja ne bi pobirali na zalogo. Se boste o tej temi še pogovarjali z ministrstvom za solidarno prihodnost oz. vlado in skušali doseči, da bi vendarle prišlo do znižanja prispevka?

Jasno je, da vlada ni prisluhnila našim pobudam. Mi nismo proti dolgotrajni oskrbi, smo pa proti pobiranju denarja na zalogo. Minister Maljevac nam do danes še ni pojasnil, kje se bo pobrani denar porabil, torej poraba po posameznih segmentih. Mi pa natančno vemo, da celotnega zneska, 800 milijonov evrov, ne bo mogoče porabiti. Zato smo predlagali postopno pobiranje prispevkov po dejanski potrebi, vsako leto pa bi se naredila evalvacija, koliko denarja zares potrebujemo. Tako visokemu prispevku bomo še naprej nasprotovali in ko bo prišel čas, bomo tudi dokazali, da smo imeli prav.

Kateri so po vašem mnenju ključni izzivi, s katerimi se bodo morali soočiti slovenski obrtniki in podjetniki?

Slovensko gospodarstvo je izrazito izvozno naravnano. Močno smo vezani na nemški trg, ki se ohlaja. Ključno je, da se novim razmeram prilagajajo tudi naši obr-

tniki in podjetniki ter da se tudi prestrukturirajo, če ni druge rešitve. Zaskrbljujoča je tudi situacija na Bližnjem vzhodu. Če se bodo razmere še poslabšale, to lahko ponovno povzroči krizo na energetskega oz. naftnem trgu.

Sredi maja je OZS organizirala jubilejni, 20. forum obrti in podjetništva. Izjave predsednika vlade o optimizaciji poslovanja pa so v medijskem prostoru še dolgo odmevale. Na vprašanje člana OZS, avtoprevoznika, ki filipinske delavce zaposluje na Hrvaškem, je Golob odgovoril, da bi on kot podjetnik storil enako. Kako vi gledate na to izjavo kot predsednik OZS in tudi kot obrtnik?

Menim, da si predsednik katere koli vlade takšne izjave ne bi smel privoščiti. Da namreč napotuje svoje lastne obrtnike in podjetnike v drugo državo. Izjavi Goloba tudi ni sledil demanti, temveč je s svojimi pojasnili le še podkrepil svojo izjavo. Dal nam je vedeti, da so za vlado pomembne zgolj tiste panoge, kjer ustvarjajo delovna mesta z visoko dodano vrednostjo. Dodatno pa nas je zaskrbel izjava ministra Boštjančiča, ki je dejal, da ima Bosna še ugodnejše davčne pogoje za vse tiste, ki svoje priložnosti ne najdejo na Hrvaškem. Preprosto ne morem razumeti, da režeš roko tistega, ki te hrani.

Prihodnje leto bodo parlamentarne volitve. Bi si upali napovedati, kdo bo dobil večino? Menite, da s(m)o Slovenci še vedno naivni in zaupljivi do novih obrazov na političnem prizorišču? Bo tokrat kaj drugače kot v minulih letih?

OZS je apolitična organizacija. Ne dajemo prednosti nobeni stranki, vedno bomo na strani obrtnikov in podjetnikov in njihovih interesov. Volitve bodo pokazale, kdo bo volivce najbolj prepričal. Seveda ne skrivamo želje, da bi imela nova vlada več poslušnosti za gospodarstvo. Razumljivo pa je, da bomo sodelovali s katerokoli vlado, saj je to naša naloga. Vse stranke, ki bodo kandidirale na volitvah, bomo še pred volitvami povabili na pogovore in jih povprašali, kaj bodo storili za obrtnike in podjetnike. In katere naše zahteve bodo umeščene v njihove volilne programe.

Na nedavno objavljeni lestvici konkurenčnosti IMD je Slovenija zadržala svojo lansko uvrstitev na 46. mestu. Vendar gre za najnižjo uvrstitev Slovenije v zadnjih petih letih. Padamo pa tudi na drugih lestvicah. Kje je glavni razlog za to?

V dveh letih smo na lestvici IMD padli za osem mest, zato z obstoječim 46. mestom ne moremo biti zadovoljni. Moral bi slediti odboj navzgor. So pa nekatere manjše države v zadnjem letu napredovale na lestvici (Latvija, Litva), saj so vlade v teh državah sprejele primerne ukrepe. Tega v Sloveniji nismo naredili, saj vlada ne prikljubne pripombam delodajalskih organizacij. Imamo rekordno število zaposlenih, ob rekordnih prihodkih bi morali marsikaj postoriti v korist gospodarstva. Naredili pa so ravno nasprotno – gospodarstvo so še bolj obremenili.

Pred vami je še eno leto vodenja Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije. Ste se že odločili, ali se boste potegovali za nov mandat?

Čaka nas še veliko dela, okrepiti je treba zastopanje obrtnikov in izpeljati začrtane projekte. To bi rad storil še v drugem mandatu, seveda pa bo o tem odločala naša skupščina. Idej, volje in energije imam še dovolj, seveda pa je ključno, da me pri ureničenju mojega programa podpira ekipa zaposlenih in funkcionarjev.

Kaj bi za konec sporočili našim članom in tudi nečlanom?

Naprašam člane, da postanejo aktivni in izkoristijo vse prednosti članstva – od svetovanja, seminarjev, izobraževanj, kartice ugodnosti ... Nečlanom pa polagam na srce, da brez organizacij, kot je OZS, ni mogoče zagotoviti pogojev za delovanje obrtnikov in podjetnikov. Članarina zbornici je veliko manjša kot seštevček tega, kar dobijo od nas. Nenazadnje pa se moramo vsi skupaj zavedati, da smo pri zastopanju interesov obrtnikov in podjetnikov uspešni le, če smo številčni in povezani.

Tretje srečanje mladih podjetnikov navdušilo mlade iz vse Slovenije

Tretja izvedba srečanja mladih podjetnikov – SMP VOL. 3 – se je sredi junija, natančneje v petek, 13. junija, odvila v objemu narave v bližini Vranskega. Dogodek, katerega glavni namen sta povezovanje in inspiracija mladih podjetnikov, je ponovno pritegnil več kot 150 mladih podjetnikov iz vse Slovenije. ■ Mira Črešnar

Mladi podjetniki so se mrežili pozno v noč.

Mladi poslušalci so najprej prisluhnili navdihujoči podjetniški zgodbi podjetnika **Petra Podlunška**, lastnika in direktorja podjetja Medicop, ki ga je OZS leta 2019 nagradila tudi s prestižnim priznanjem Podjetnik leta. V sproščenem pogovoru z **Miro Črešnar**, vodjo odnosov z javnostmi pri OZS, je Podlunšek spregovoril o svoji podjetniški poti in razvoju podjetja, nato pa je s publiko delil izkušnje o svoji letalski karieri. Podlunšek je bil akrobatski pilot in prvi Slovenec, ki je tekmoval na svetovnem prvenstvu Red Bull Air Race. Kaj vse je razkril, pa na naslednjih straneh.

V drugem delu srečanja so se mladi prepustili glasbenim ritmom, za kar sta poskrbela pevec skupine Šank Rock **Matjaž Jelen** in pevec skupine San Di Ego **Sergej Škofljanec**. Ko se je večer prevesil v noč, pa sta z elektronsko glasbo navdušila mlada DJ-ja – **DJ Akaj** in **DJ Nikolaj**.

Zbrane je uvodoma nagovoril predsednik OZS **Blaž Cvar** ter poudaril pomen povezanosti v močni zbornici. Odzivi mladih že na samem dogodku so bili pozitivni, številčna udeležba pa je dokaz, da si mladi tovrstnih druženj, kjer se na neformalen način mrežijo in izmenjujejo izkušnje, želijo in jih potrebujejo.

OZS bo naslednje srečanje mladih podjetnikov, torej SMP VOL. 4, organizirala konec leta.

Kulinarično razvajanje na SMP VOL. 3.

Za glasbene ritme sta poskrbela pevca Matjaž Jelen (Šank Rock) in Sergej Škofljanec (San Di Ego).

Podjetniška zgodba Petra Podlunška je mlade navdušila.

Predsednik OZS Blaž Cvar je nagovoril mlade podjetnice in podjetnike.

Podjetje so ljudje, ne stene

Peter Podlunšek je bil gost srečanja mladih podjetnikov, kjer je z zbranimi delil svojo podjetniško zgodbo, ki je prepletena tudi s športnimi uspehi. Podjetnik leta 2019 uspešno vodi podjetje Medicop z več kot 160 zaposlenimi. Izdelujejo opremo za stranke, ki preprosto ne smejo storiti napak - najzahtevnejše bolnišnice, oddelke za nujne primere, oddelke za intenzivno nego in zdravstvene centre po vsem svetu. V zadnjem obdobju pa stopajo tudi na področje karavaninga. ■ **Eva Mihelič**

Podjetje Medicop, ki ga vodi Peter Podlunšek, sta leta 1978 ustanovila njegova starša. Kot je povedal, je podjetje nastalo bolj kot ne naključno, ko je oče ob iskanju posla naletel na željo nekega podjetja, povezano z dovajanjem kisika. Izziv je uspešno opravil in tako začrtal dejavnost podjetja.

V svojem jedru je Medicop razvojno in proizvodno podjetje, ki se lahko pohvali s tem, da vse svoje produkte razvija in izdeluje z lastnim znanjem. Na področju sistemov za oskrbo z medicinskimi plini se uvršča med pet najboljših podjetij na svetu. Njihove rešitve so prisotne v skoraj vseh zdravstvenih ustanovah v Sloveniji in v 60 državah po svetu. Podobno velja za segment reševalnih vozil, kjer Medicop sodi v sam evropski vrh. »Spadamo v premium razred, kjer je konkurenca sicer manjša, a izjemno močna. Zavedamo se, da naročniki, kot so oddelki za intenzivno nego in urgentni centri, ne smejo tvegati napak, zato so naši standardi kakovosti in varnosti izredno visoki. V različnih proizvodnih fazah smo uvedli dodatne kontrole kakovosti, da bi zagotovili absolutno varnost in zanesljivost naših proizvodov, ki so rezultat najsodobnejšega strokovnega načrtovanja, tehnologije in proizvodnih postopkov ter procesov. To je tisto, kar poleg lastnega znanja predstavlja našo konkurenčno prednost,« je povedal Podlunšek.

Tretji steber v podjetju predstavlja karavaning, ki se je prav tako rodil iz prak-

tične potrebe. V iskanju rešitev za izdelavo visokokakovostne notranje opreme za reševalna vozila so ugotovili, da zunanji partnerji težko dosegajo njihove visoke standarde. Zato so vzpostavili lastno proizvodnjo opreme iz karbona in barvarno.

pandemijo, ko je proizvodnja reševalnih vozil upadla za kar 80 %. Čas so izkoristili za razvoj novih programov in širitev, kar se jim danes obrestuje.

»Zaenkrat nimamo težav pridobiti dobrega in strokovnega kadra. Trudimo se,

Peter Podlunšek:

»Trudimo se, da je okolje urejeno, prijazno in stimulatивно.

Osebnost mi je zelo pomembna, da se ljudje dobro počutijo.

Ravno v tem delu se veliko ukvarjamo z zaposlenimi.

Tudi sam sem veliko med njimi. Prva pot zjutraj ni v pisarno, ampak v proizvodnjo.«

Ta investicija jim je odprla vrata v nišni segment vozil za prosti čas. Začeli so izdelovati unikatne bivalne kabine iz karbona za pick-up vozila, razvijajo pa nov produkt na osnovi vozila Mercedes-Benz Sprinter. Tudi tukaj ciljajo na premium segment, maloserijsko proizvodnjo in popolno prilagoditev željam kupcev, s ciljem zgraditi močno blagovno znamko na trgih Srednje in Severne Evrope.

Zjutraj najprej v proizvodnjo

Rast podjetja je opazna tudi v številu zaposlenih. Leta 2019, ko je Peter Podlunšek prejel naziv Podjetnik leta, so zaposlovali 105 ljudi, danes pa jih je že 162, s ciljem, da jih bo do konca leta med 170 in 175. To rast so dosegli kljub težkemu obdobju med

da je okolje urejeno, prijazno in stimulatивно. Osebnost mi je zelo pomembna, da se ljudje dobro počutijo,« je poudaril Podlunšek in dodal, da v podjetju niso najpomembnejši direktor in lepe stene, ampak ljudje: »Predvsem je pomembno, da so zadovoljni tisti v proizvodnji. Razvojniki brez proizvodnje ne bo mogel narediti nič, proizvodnja brez razvojnika pa lahko dela. Tudi če v enem trenutku nimamo razvoja, bo proizvodnja, če je dobra, lahko delala naprej. Ravno v tem delu se veliko ukvarjamo z ljudmi. Tudi sam sem veliko med njimi. Prva pot zjutraj ni v pisarno, ampak v proizvodnjo,« je še dodal.

Kot odgovor na vprašanje o tem, kako se v podjetju soočajo z generacijskimi razlikami zaposlenih, je Podlunšek dejal, da

Peter Podlunšek *na kratko:*

Vaša formula uspeha?

Trdo delo, vztrajnost in korektnost.

Kdo je vaš vzornik?

Oče in mama ter vzorniki iz športa.

Največja napaka v vaši karieri?

Začetek kariere v podjetju.

Vaš življenjski moto?

Korektnost.

Kam greste po navdih?

V zrak.

so prepad med njimi premostili s spremembo strukturo: »Starejše zaposlene smo postavili v funkcijo svetovalcev oziroma reševalcev težav, na vodstvene položaje pa smo postavili ljudi stare med 35 in 45 let, ki enako dobro komunicirajo s starejšimi in mlajšimi. S tem smo zmanjšali prepad in izboljšali odnose v podjetju.«

Kot naslednik družinskega podjetja se zaveda pomena pravilnega prenosa vodenja. Meni, da je sam domače podjetje začel spoznavati prepozno, šele ko je doštudiral. Svojega sina, potencialnega naslednika, uvaja v podjetje postopoma, tako da spozna vse in ustroj podjetja. Hkrati mu pušča svobodo, da najde svojo pot, saj meni, da podjetje za naslednika ne sme postati zapor, če njegova strast leži drugje.

Eden najboljših akrobatskih pilotov na svetu

Mnogi ne vedo, da je Peter Podlunšek tudi nekdanji vrhunski akrobatski pilot, prvi Slovenec, ki je tekmoval v prestižni seriji Red Bull Air Race. Njegova strast do letenja se je rodila že v osnovni šoli, a mu je pot v vojaško letalstvo preprečila mama, za kar ji je danes pravzaprav hvaležen.

Svojo pot je našel v športnem letalstvu in se povzpel do samega vrha, kjer je bil del zaprte skupine 14 najboljših pilotov na svetu. Ta izkušnja, ki je zahtevala popolno zbranost pri hitrostih do 560 km/h in obremenitvah do 15 G, mu je dala neprecenljive lekcije. »Šport me je naučil discipline, vztrajnosti, preudarnosti in premagovanja strahu pred izzivi, kar prenašam tudi

v podjetništvo. Svojo športno kariero sem zaključil leta 2017, ko sem zaradi očetove bolezni moral prevzeti odgovornost v podjetju,« je povedal Podlunšek, ki je še vedno lastnik dveh letal, akrobatskega dvoseda in potniškega petseda, a za krnilo prvega ali drugega uspe sesti redkeje kot bi si želel.

Podlunškova poslovna filozofija temelji na vztrajnosti, poslušanju trgov in zaposlenih ter ohranjanju stika z realnostjo. Verjame, da so ključ do uspeha ljudje in da je treba graditi na medsebojnem spoštovanju. Njegova pot, prepletena med vodenjem tehnološko naprednega podjetja in letenjem na meji mogočega, je dokaz, da so disciplina, vizija in strast ključne sestavine za uspeh tako v poslu kot v življenju.

Zavezani visoki kakovosti izdelkov in storitev

Vrata, ki zadržijo ogenj in vodo

Pred tridesetimi leti je Rudolf Deržič postal samostojni podjetnik in se začel ukvarjati s ključavničarstvom. Izdeloval je kovinske podboje za vrata, vrata za kurilnice, garaže in vsa ostala ključavničarska dela. Danes družina Deržič, poleg Rudolfa sta v podjetje tesno vpeta njegova sinova Miro in Rudi ter dva vnuka, uspešno vodi sodobno družinsko podjetje z moderno opremljenim proizvodnimi stroji in objekti ter 36 zaposlenimi.

Podjetje je prepoznavno predvsem po specialnih vratih – požarnih, protipoplavnih in evakuacijskih ter vratih za ekstremne razmere in pogoje. Njihove izdelke najdemo v stanovanjskih blokih, hotelih, proizvodnih objektih, bolnišnicah, vrtcih, šolah, v predorih in tudi na Kredarici. Večina je resda v Sloveniji, a imajo njihova vrata po vsem svetu, med drugim v rudnikih bakra v Mongoliji, v Amazoniji in tudi v raziskovalnem inštitutu na severnem polu.

Kakovost vrat Deržič potrjujejo številni certifikati in testi, predvsem pa velja poudariti, da so edini, ki imajo lasten razvoj in vso proizvodnjo v domačem podjetju.

Zakorakali so tudi na področje energije. Ko se je po letu 2010 porušilo sodelovanje z velikani slovenskega gradbeništva, so se posvetili fotovoltaiki. Izdelali so dvoosni sledilnik sonca, ki zaradi posebnega podstavka omogoča postavljanje sončnih elektrarn tudi na neutrjene površine. Najprej so elektrarno postavili na lastni zemlji, pod sledilniki pa so prostor za pašo namenili še čredi ovac in tako še dodatno izkoristili površino elektrarne. Ob tem pa so Deržičevi poudarili, da so sicer vsega navajeni, a jim je zapletena, zamudna in obsežna birokracija, ki je potrebna za postavitev elektrarne, vzela ogromno časa in energije.

Predsednik OZS Blaž Cvar je minuli mesec obiskal dve uspešni družinski podjetji na južni meji države. Tako v podjetju Vrata Dežič kot v Termah Paradiso so zavezani visoki kakovosti – prvi svojih izdelkov, drugi pa svojih storitev. Cvar je zvesta člana OOO Brežice obiskal v družbi generalnega direktorja OZS Danijela Lampergerja ter Janka Hrastovška in Slavice Kostevc, predsednika in sekretarke tamkajšnje zbornice. ■ Eva Mihelič

Košček raja z družinsko tradicijo

Regijski obisk se je nadaljeval v Termah Paradiso. Zanimiva zgodba družine Cvetkovič sega v leto 1986, ko so v Dobovi odprli prvo picerijo v posavski regiji v zasebni lasti, kasneje pa še diskoteko Paradiso, ki je bila znana med mladimi daleč naokoli. V njej so prepevali znani obrazi bivše Jugoslavije, kot so Mišo Kovač, Dražen Zečić, Colonia, Severina in drugi.

Pomembna prelomnica je bilo leto 2010, ko so odprli prvi hotel s sprostitvenim centrom, temelj današnjih Term Paradiso. Vsako naslednje leto so ponudbi nekaj dodali in jo nadgradili. Najprej z bazenom s termalno vodo, ki je glede na analize ena najboljših v Sloveniji, otroškim bazenom in bazenom s toboganom, počasno reko, oazo savn in fitness centrom, nato so dogradili hotel, razširili notranji bazenski kompleks, gostom so ponudili glamping nastanitev v modernih čebelnjakih, nazadnje pa so dodali še plavalni bazen, notranji tobogan in urejeno postajališče za avtodome. V gradnji je tudi nov energetsko učinkovit objekt, ki bo z obstoječim povezan z mostom, v njem pa bo 14 nadstandardnih sob z restavracijo. Povečali in posodobili bodo tudi recepcijo.

Kakovostna ponudba nastanitve, kopalnišča, wellnesa in kulinarike vedno znova prepriča goste vseh starosti od blizu in daleč. Morda ob tem velja omeniti še to, da so Terme Paradiso v neposredni bližini železniške postaje v Dobovi, kar gostom omogoča, da avtomobile pustijo doma in si privoščijo še bolj brezskrben oddih.

Sicer pa Marjanu Cvetkoviču, njegovi družini in ekipi, ki šteje več kot 50 redno zaposlenih, katerim se v poletni sezoni pridruži še 30 dodatnih sodelavcev, načrtov za prihodnost ne manjka, prostora za realizacijo novih idej pa imajo zaenkrat tudi še dovolj.

Večen les v moderni preobleki

Pod blagovno znamko ZUnikat – kot že ime pove – nastajajo unikatni dodatki za dom in nakit.

Ustvarja jih Žiga Žunter, ki je svojo ljubezen do lesa in oblikovanja spremenil v posel. ■ Biserka Koštrun

Žiga se je za oblikovanje lesa odločil, ker je naraven, živ in brezčasen. Med njegovimi unikatnimi izdelki najdemo tako tradicionalne lesene izdelke (deske za rezanje in serviranje hrane ter sklede) kot tudi izdelke z dodatkom epoksi smole, ki klasičnim lesenim izdelkom dodajo moderen videz (nakit in metuljčki). Kljub temu da je samouk, njegovo delo odraža vrhunsko obrtniško znanje, spoštovanje do lesa in predanost trajnostnim vrednotam.

S svojimi izdelki je sodeloval tudi na letošnji razstavi Čar lesa, ki vsako leto navdušuje obiskovalce z izvirno predsta-

vitvijo lesa kot naravnega, trajnostnega in estetsko privlačnega materiala. Tudi letos so se na njej predstavili številni oblikovalci, umetniki, podjetja in dijaki, ki s svojimi izdelki – od pohištva do lesenih skulptur, igrač in vsakdanjih predmetov – dokazujejo, da ima les širok spekter uporabe in neizmeren ustvarjalni potencial.

V prihodnje se bo Žiga potegoval tudi za pridobitev certifikata rokodelstvo Art&Craft Slovenija, ki ga podeljuje Komisija za rokodelstvo, ki deluje v okviru Sekcije za domačo in umetnostno obrt pri OZS.

V letošnji izvedbi razstave je bil izdelek Žige Žunterja izbran za uporabo na plakatih in promocijskem gradivu, s katerimi organizatorji oglašujejo dogodek po vsej Sloveniji. Ta izbor potrjuje prepoznavnost njegovega dela in kakovost rokodelske ustvarjalnosti, ki jo predstavlja.

Unikatni dodatki za dom blagovne znamke ZUnikat so izdelani iz skrbno izbranega slovenskega lesa.

Nove ugodnosti – nove možnosti prihrankov!

**”S TO KARTICO
PRIHRANIM TOLIKO,
DA VAM RAJE
NE POVEM!”**

foto: Bigstockphoto > oblikovanje: Dvrd.si

BIG BANG

Relax.turizem
Največji slovenski organizator počitnic!

**BAGS
&MORE**

..... in več kot 100 odličnih partnerjev na vaši poslovni poti!

- › **Ugodnosti** pri partnerjih Mozaika podjetnih.
- › **Ugodnostih** pri OZS in območnih obrtno-podjetniških zbornicah.
- › **Ugodnosti** pri obrtnikih in podjetnikih.
- › **Plačila na obroke** doma, v tujini in na spletu. Brez menjave banke.

Popuste in ugodnosti si izračunajte na **mozaikpodjetnih.si**

mozaik.podjetnih@ozs.si • **080 12 42**

Kdaj družinsko podjetje postane solastniško?

Družinsko podjetje postane solastniško, ko več družinskih članov prevzema družinski posel. Zakaj? Ker v primeru dedovanja v podjetje pridejo dediči. Nečaki, nečakinje in partner ali partnerka preminulega. Kako se temu izogniti? ■ Uroš Kavs, MoST inštitut

Družinski dogovori so izjemno pomembni za dolgoročno uspešno poslovanje. Določajo tudi strategijo poslovanja. Predvsem se doreče scenarije, ki določajo pogoje izstopa ali dedovanja. Ko solastnik odhaja iz podjetja, je zelo pomembno, da se ve, pod kakšnimi pogoji.

Klasična družbena pogodba, ki jo zapiše notar, je škodljiva! Zakaj? Zakon določa zelo kratke roke izplačil v primeru izstopa družbenika ali dedovanja. Če je treba po tržni vrednosti izplačati npr. 50% delež v treh letih, tega ne preživi nobeno podjetje.

Kako se tega lotimo? Dogovore začnemo oblikovati postopno od zahtevnejših do manj zahtevnih, zato, ker je za zahtevnejše potrebna več razmišljanja. Srečanja imamo na dva do tri tedne, da lahko vsak družinski član razmisli o predlogih. Na ta način dosežemo, da je potrebnih srečanj manj oz. ravno toliko, da istočasno dosežemo vse dogovore.

Ključna skupina dogovorov:

– dedovanje in izstopni pogoji;

- vrednotenje deleža;
- čas izplačevanja;
- način izplačila.

Pomembni dogovori:

- pogoji solastništva;
- funkcije in upravljanje;
- vrednote, vizija in poslanstvo;
- delo družinskih članov v podjetju.

To je zgolj nekaj izjemno pomembnih področij. Največji izziv solastništva je ta, da se družina ali prijatelji pogovarjajo zgolj o vstopu v podjetje. Pri notarju spišejo klasično družbeno pogodbo po ZGD-1, ki pa je v praksi izjemno škodljiva za podjetje in tiste, ki morajo izplačati.

Koliko in kako vrednotiti podjetje ob izstopu družbenika

Imamo nekaj različnih možnosti:

1. Tržna vrednost s cenvitvijo podjetja. Tega vam ne svetujem!
2. Po računovodski vrednosti, ki je v bistvu vrednost kapitala.

3. Diskontirana tržna vrednost. Opravi se cenitev, vendar se ne izplača 100% delež.

Lahko pa tudi na takšen način. Dogovorimo se, da se ob delitvi lastništva zapiše zaveza, da bodo nasledniki v podjetju aktivno doprinali npr. vsaj 8 let. Če nekdo izstopi prej, se delež obračuna na sledeči način:

- od 0 do 2 let = 20 % od ocenjene vrednosti posameznikovega deleža;
- od 2 do 4 let = 40 % od ocenjene vrednosti posameznikovega deleža;
- od 4 do 6 let = 60 % od ocenjene vrednosti posameznikovega deleža;
- od 6 do 8 let = 80 % od ocenjene vrednosti posameznikovega deleža;
- od 8 let naprej = 100 % ocenjene vrednosti posameznikovega deleža.

Zapisanega ne jemljite kot recept. Za tovrstna usklajevanja je potrebno izjemno veliko izkušenj in davčno-pravnega znanja. Vsaka odločitev ima tudi zakonodajne posledice. Premajhno izplačilo lahko npr.

Bigstock

pomeni, da bo izstopajoči plačal več davka, kot bo prejel plačila. Zato je potrebna velika previdnost pri dogovorih.

Še en primer (izstopnih) pogojev. Doba izplačil:

- V primeru, da se izplačuje do 25% poslovnih delež, je doba izplačila 5 let.
- V primeru, da se izplačuje do 50% poslovnih delež, je doba izplačila 7 let.
- V primeru, da se izplačuje do 75% poslovnih delež, je doba izplačila 9 let.

Na MoST inštitutu damo tem tematikam izjemno veliko pozornosti. Razlog je, da edino na ta način lahko zaščitimo poslovanje na dolgi rok. Predstavljajte si, da podjetnik podari celoten delež podjetja dvema potomcema. Eden se čez nekaj mesecev odloči izstopiti in od svojega brata oziroma sestre zahteva, da mu v treh letih izplača celoten delež. Katastrofa!

Skozi mediacijo z različnimi tehnikami preverjamo in usklajujemo vse dogovore na način, da bo podjetje preživel ne glede na »muhe« solastnikov. To je želja staršev in pogoj, da se jim izplača zaslužena renta. Zato je izjemno pomembno, da se vse dogovore uredi na način, da nihče ne more izsiljevati izplačila na kratek rok.

Običajno starši razmišljajo, da bodo lastništvo podjetja razdelili enakovredno med zainteresirane potomce. Najpogostejše to ni dobra rešitev, saj nasledniki redko delujejo skladno in ne prispevajo enako k razvoju podjetja.

Brat in dve sestri prevzemajo podjetje

Mlajši brat je postal direktor, ko se je oče upokojil. Najstarejša sestra je vodja računovodstva in komercialne. Srednja sestra skrbi za marketing in spletno prodajo. Oče se že nekaj let postopno umika. Še vedno je na razpolago za svetovanje. Plače imajo pošteno urejene glede na doprinos posameznika. Z vidika vodenja podjetja so se dobro dogovorili. Posebnih izzivov ni bilo.

Na nas so se obrnili z idejo, da zapišemo družinsko Ustavo in zavezujočo družbeno pogodbo. Oče je imel idejo, da v tej fazi vsakemu podari 20 delež. Svoj 40% delež bi obdržal še nekaj let in ga nato enakovredno razdelil med vse tri.

S sodelavcem sva razčlenila posebej lastniške odgovornosti in posebej poslovne. Tukaj se je močno zataknilo. Bili so vajeni delati »po domače« in vse odločitve je večinoma sprejemal brat direktor skupaj z očetom. Pojasnila sva, da sedaj podjetje postaja solastniško. Lastniki direktorju dajejo navodila, ki jih je dolžan izvajati. Ta del je bil za njih popolnoma nov.

Naju to ni presenetilo. Izjemno redko se v Sloveniji razume in ločuje lastniški del od poslovnega. Dodatno sva pojasnila nevarnost »domačnega« razmišljanja in

pomembnost ločevanja lastniškega odločanja od operativnega. Predlagala sva, da brat dobi večji delež, kot sestri. Zakaj? Ker je bilo evidentno, da je on bodoči »vlečni konj« podjetja.

Po razmisleku so se strinjali. Dogovorili smo se, da bo končno lastniško razmerje 50 % brat in sestri vsaka po 25 %. Zakaj tako? Ko se bo oče dokončno umaknil, bo za pomembne strateške odločitve dovolj, da se ena od sester strinja z bratovimi predlogi.

Na ta način smo dosegli:

1. Brat se ne more samostojno odločati, saj je za pomembne strateške odločitve potrebna 75% večina. Z njim se mora strinjati vsaj ena sestra.

2. Če bi bila zgolj ena sestra proti (npr. strah pred investiranjem), ga ne more blokirati.

3. Če se obe sestri ne strinjata s predlogom brata, morebiti ta ni najboljši.

Jasno smo tudi v tem primeru dorekli področja in način lastniškega odločanja. Vrednost in izstopne pogoje v primeru konflikta med družbeniki ali dedovanja. Čas izplačila. Ter med drugim možnost zaposlovanja zakonskih partnerjev, otrok in sorodnikov v podjetju.

Demografija –

tihi povečevalec pritiska na zdravstvo

V Sloveniji je zdravstveni sistem pod velikim pritiskom. Razlogov je več, a v tem članku se vanje ne bomo spuščali. Dejstvo pa ostaja – močno primanjkuje kadra. Kar je še bolj skrb vzbujajoče, to pomanjkanje se bo v prihodnosti le še povečevalo. ■ **Christjan Mastnak, Simbioza Genesis, soc.p.**

Glavni razlog tiči v demografskih gibanjih. Trenutno je v Sloveniji 22 % prebivalstva starejšega od 65 let, po projekcijah EUROPOP pa naj bi ta delež v naslednjih desetih letih narasel na 26 %. To pomeni več starejših, več potreb po zdravstveni oskrbi, več nastanitev v domovih za starejše.

Seveda ni pravilo, da bodo vsi starejši nujno zboleli, vendar je splošno znano, da s starostjo narašča tudi potreba po rutinskih pregledih in spremljanju zdravstve-

nega stanja. Ko se poveča število starejših, se temu sorazmerno poveča tudi obremenjenost zdravstvenega sistema. Vsak pregled in vsak poseg puščata svoj odtis na že zdaj preobremenjenem sistemu.

Preventiva, da ne bo potrebna kurativa

Ob vsem tem se postavlja vprašanje: **kakšno vlogo** lahko pri tej situaciji odigra **gospodarstvo**? Pravzaprav veliko večjo, kot si marsikdo predstavlja. Medtem ko čaka-

mo na zdravstvene reforme in sistemske rešitve, lahko vsako **podjetje že danes aktivno prispeva k izboljšanju zdravstvene slike Slovenije**, predvsem s tem, da zaposlenim pomaga do kakovostnega tretjega življenjskega obdobja.

Prehod v pokoj je kritična točka

Pokoj je lahko za posameznika velik šok. Z danes na jutri se spremeni vse. Ni več rutine, ki je zaposlene držala na tirih vsakdana, **ni več vsakodnevnega druženja**

v službenem okolju, pogosto **ni več strukture** in včasih **ni več občutka smisla**.

Da, vsak posameznik je odgovoren za svoje življenje. Toda dejstvo je, da se marsikdo prepozno ali sploh ne pripravi na ta prehod. Takrat se uči sproti, včasih v stiski – kar lahko dolgoročno vodi v duševne in telesne težave.

Izkušnja iz prakse: dr. Jože Hlačar

Na temo upokojitve in njenih posledic sem se pogovarjal z **dr. Jožetom Hlačarjem** iz Slovenskih Konjic. Zdravnik splošne medicine, ki je večino svoje kariere posvetil skrbi

za paciente. Leta 2018 se je upokojil in tako ima osebno izkušnjo s preходом v tretje življenjsko obdobje.

Dr. Hlačar je povedal, da je bil prehod zanj zelo zahteven. Čutil je izjemno odgovornost do pacientov in skupnosti. Bal se je, da jih bo z upokojitvijo pustil na cedilu. Rutina, ki jo je imel dolga desetletja, je izginila, z njo pa tudi občutek smisla.

Odgovornost, socialni krog in gibanje

Kot ključno pri prehodu v pokoj je izpostavil tri temelje:

- **Odgovornost** – imeti nekaj, kar ti da občutek, da te nekdo ali nekaj potrebuje. To je lahko hišni ljubljeneček, vrt, kuhanje ali hobi, ki zavezuje posameznika k odgovornemu sledenju zadanih ciljev.

- **Socialni krog** – ohranjati prijateljstva, ki niso vezana zgolj na službo. Včlaniti se v razne skupnosti, kot so razna društva upokojencev, pevski zbori, društva umetnostnega pisanja, rokodelstva, vrtnarjenja, slikanja ... Družba, veselje in spodbuda na vsakogar delujejo izjemno blagodejno.

- **Fizična aktivnost in stik z naravo** – gibanje, kakršnokoli posameznik zmore, lahko je to hoja, kolesarjenje, plavanje ali telovadba z utežmi. Vsaka fizična aktivnost znatno doprinese tako k dobremu počutju kot telesnemu zdravju.

Tretje življenjsko obdobje ni konec, ampak nadaljevanje

V idealnem svetu naj bi po besedah dr. Hlačarja zaposleni **začeli razmišljati o upokojitvi vsaj deset let pred samim dogodkom**. Takrat bi podjetja lahko začela s

prvim, nežnim nagovorom te teme, denimo z **občasnimi delavnicami ali pogovori**. Ko se upokojitev približuje, recimo tri leta pred njo, pa bi moralo biti naslavljanje te tematike bolj redno in ciljno usmerjeno.

Poudarek, ki ga dr. Hlačar namenja načinu življenja z odgovornostjo, smislom, socialnim krogom in aktivnim bivanjem, je torej nekaj, kar lahko **podjetje začne podpirati** še v času, ko je **posameznik aktivno zaposlen**, ne šele, ko odda prošnjo za pokoj. Pomembno je zavedanje, da če si posameznik ni uspel zgraditi življenja z bogatim socialnim krogom, podpornim okoljem, finančno stabilnostjo in odprtostjo do sveta, ki je okoli njega, bo težje užival zdravo in kakovostno življenje v starejših letih. Tak način življenja je zato treba začeti vzgajati čim prej, saj si le tako lahko posameznik zagotovi lepo in doživetij polno starost.

Dr. Hlačar je poleg vseh svojih modrosti izpostavil nekaj ključnega. Človek **nikoli ne sme izgubiti otroške radovednosti**, ki navdaja življenje **z veseljem in željo po dogodivščinah** bodisi skozi potovanja, branje, šport ali nekaj čisto tretjega, ki **v osebi zaneti iskrico** in mu daje voljo in **smisel se razvijati naprej in doživljati darove sveta**.

Finančna realnost tretjega življenjskega obdobja

Ne moremo pa zanemariti dejstva, da lahko **finančna situacija** v tem obdobju močno **vpliva na kakovost vsakdana**. Znanje o upravljanju z denarjem je na tej točki izjemno pomembno, še pomembneje pa je, kako smo z denarjem ravnali zadnja leta pred upokojitvijo.

Veliko ljudi nima celovitega pregleda nad svojimi financami, stroški in naložbami. **S tehtnim premislekom in osnovnim finančnim načrtom lahko že v času aktivnega zaposlitvenega obdobja pomembno vplivamo na poznejše zadovoljstvo v pokou.**

Finančna pismenost ni nekaj, o čemer bi se pogosto govorilo, pogosto se predpostavlja, da se to »kar zna«. In res, nekako se preživi. A vprašanje ni le, ali nekdo preživi, temveč kako in s kakšno stopnjo stresa ali užitka to počne.

Ravno to je po našem mnenju eden izmed **pomembnih dejavnikov**, s katerimi

bi se moral **posameznik začeti ukvarjati že deset let pred upokojitvijo**. Zadnje leto bo, v primeru slabo postavljenega osebnega finančnega sistema, prepozno za resne spremembe.

Simbioza akademija kot rešitev

Simbioza se zdaj že več kot deset let ukvarja z družbenimi vprašanji, povezanimi z različnimi generacijami. Prepoznavamo problematike, na katere moramo kot družba biti še posebej pozorni. Na tej točki ne govorimo več zgolj o posamezniku ali posameznem podjetju, ampak o širši sliki, o tem, kako lahko kot družba vračamo nazaj v skupnost. Nenazadnje je **cilj, da bi vsi lahko živeli bolj kakovostno življenje in uživali sadove svojega dela** tudi po upokojitvi. Polni zdravja, elana in smiselnega vsakdana.

V okviru našega delovanja ponujamo več programov, s katerimi pomagamo podjetjem, da se lažje soočajo z demografskimi vplivi na delovnem mestu. Od mentorstva, o katerem ste lahko brali že v prejšnji številki revije Obrtnik podjetnik, pa do programa Kakovostna starost, ki neposredno naslavlja tematiko tega članka, kako se pripraviti na pokoj, da bo ta čim lepši, poln zadovoljstva za posameznika in čim manjše breme za zdravstveni sistem.

Program Kakovostna starost

Skozi interaktivne delavnice **želimo starejšim zaposlenim ponuditi znanja in orodja, s katerimi se bodo lahko bolje pripravili na svoje tretje življenjsko obdobje**. Kako se finančno pripraviti, kako postopoma začeti bolj aktivno živeti, tudi če to doslej ni bilo del njihovega vsakdana. **Prepoznavamo pomembnost dejavnikov**, ki jih je v intervjuju izpostavil tudi dr. Hlačar, in jih želimo pravočasno naslavljanje v sodelovanju s podjetji. S podjetji, ki v tem vidijo smisel in so pripravljena del svojega uspeha vrniti zaposlenim in s tem celotni družbi ter zdravstvenemu sistemu.

Skupaj s podjetji ustvarjamo tudi strateške načrte za upravljanje s starejšimi zaposlenimi. Načrte, ki določajo, kdaj in na kakšen način začeti pogovore o prehodu v pokoj, kako k tej tematiki pristopiti in kako zagotoviti, da bo prehod čim bolj naraven in pozitiven.

Svet se trese ob menjavi svetovnega reda

Vojna v Ukrajini in nedavni napad Izraela na Iran nikakor nista zgolj izolirana konflikta, temveč simptoma globlje, globalne spremembe – premika moči v mednarodnem sistemu. V obeh primerih gre za izzivanje obstoječega reda, ki ga je po 2. svetovni vojni prevzel in vodil Zahod (ZDA in njihovi zavezniki). ■ **Matjaž Štamulak**, www.cresus.si

V Ukrajini Rusija – kot tradicionalna sila z ambicijo povrnitve vpliva – brani svojo suverenost pred širitvijo Nata in evroatlantskega reda, ki se je nevarno približal vse do njihovih vrat. Na Bližnjem vzhodu Iran s svojo regionalno močjo, povezavami z Rusijo in Kitajsko ter nasprotovanjem izraelsko-ameriškemu vplivu prav tako izziva status quo, ki je imel za posledico zadnji vojaški konflikt, ki smo ga lahko spremljali v zadnjem mesecu dni.

Izraelski napad ter vmesni vojaški poseg Amerike z namenom uničenja iranskih jedrskih objektov je sprožil novo nevarnost širšega regionalnega spopada, ki je takoj zamajal cene energentov, povzročil beg kapitala v varna zatočišča in pokazal, kako hitro se lahko lokalni spor prelije v globalni problem.

Tako Ukrajina kot Iran sta postala bojišči globalnega prerazporejanja moči, v katerem nove sile – Rusija, Kitajska, Iran – vse bolj oblikujejo alternativni blok (BRICS države), medtem ko se Zahod sooča z notranjimi izzivi, razpršenostjo in izjemno velikim bremenom dolgov ter odplačevanja zanj.

Veliki cikli vzpona in propada imperijev

Ray Dalio, ustanovitelj hedge sklada Bridgewater Associates in eden najuspešnejših upravljalcev premoženja ter izjemen geopolitični analitik ter poznavalec zgodovine v svoji knjigi »*Principles for Dealing with the Changing World Order*« predstavi teorijo o velikih ciklih vzpona in padca imperijev.

Njegova analiza temelji na več kot 500 letih zgodovine, pri čemer ugotavlja, da imajo vsi veliki imperiji – od nizozemskega, britanskega do ameriškega – podoben vzorec, ki ga lahko spremljamo tudi danes. Faze cikla si sledijo v naslednjem zaporedju:

Vzpon moči – država, ki je v vzponu, povečuje produktivnost, inovacije, kakovost izobraževanja in konkurenčnosti v izvozu.

Zlata doba – država oziroma imperij doseže globalno prevlado, njena valuta predstavlja najmočnejše monetarno orožje, s čimer ima ključni vpliv na oblikovanje finančnega sistema.

Prekomerno zadolževanje – v nekem trenutku imperij, torej država, ter posa-

mezniki začnejo trošiti več, kot zaslužijo in si pričnejo izposojati ter se zadolževati.

Notranje razpoke – v državi se počasi prične razraščati neenakost, vršijo se politične napetosti in socialne polarizacije ter delitve med obstoječimi prebivalci.

Zunanji izzivi – imperij začnejo izzivati nove sile (npr. Kitajska), ki začnejo izpodbijati obstoječi red in krepi svojo notranjo ter zunanjo gospodarsko, monetarno ter politično moč.

Kriza ali vojna – v sklepnih fazah menjave cikla se povečajo konflikti, katerih rezultat so vojne, in vodijo v razpad starega reda in oblikovanje novega z novimi obrazi ter imperijem.

S tega vidika današnje geopolitične konflikte vidimo v popolnoma drugi luči, mar ne?

ZDA proti Kitajski

Amerika je po Dalievem mnenju v trenutnem obdobju v zadnjih fazah svojega cikla, medtem ko Kitajska s svojim vzponom pomeni potencialno novo velesilo. Tako smo lahko že nekaj časa priče naraščajoči napetosti med ZDA in Kitajsko, ki

se kaže v trgovinskih vojnah, tehnološkem protekcionizmu (npr. omejitve za Huawei, polprevodniki), diplomatskih trenjih glede Tajvana ter geopolitičnem prerazporejanju moči (BRICS+ proti G7).

Kitajska danes po Dalievem modelu predstavlja državo v fazi poznega vzpona oz. začetka zlate dobe, zaton pa je pričakovan in viden pri ZDA. Kitajska moč temelji na več strukturnih dejavnikih – od gospodarske rasti in industrializacije pa vse do kopičenja bogastva in naravnih virov ter tehnološkem napredku.

Od leta 1978 do danes se je kitajski BDP realno povečal za več kot 40-krat. Kitajska je največji tako že nekaj časa največji izvoznik na svetu, največji proizvajalec avtomobilov, jekla, elektronike in številnih surovin. S tem je delež Kitajske v svetovnem BDP-ju že presegel ZDA.

Kitajska ima prav tako največje devizne rezerve na svetu – več kot 3 bilijone dolarjev, kar ji omogoča monetarno neodvisnost. Poleg tega že nekaj let vztrajno kopiči in povečuje tudi svoje rezerve v zlatu. Za razliko od ZDA imajo Kitajci pozitivno bilanco, saj več izvozijo kot uvozijo.

Kitajska je v zadnjih letih dohitela Zahod tudi v sektorjih kot so umetna inteligenca, telekomunikacije, digitalna plačila in polprevodniki – kar je bilo še nekaj let nazaj povsem v domeni zahodnega, razvitega dela sveta.

Ravno obratno situacijo lahko spremljamo v ZDA, ki se po objektivnih ocenah danes nahaja v fazi poznega imperija, ko pride do zasičenosti in težav z dolgom ter odplačevanjem le tega, notranjih razpok in zunanjih izzivov. Ameriški javni dolg je presegel 34 bilijonov dolarjev, kar je več kot 120 % BDP. Že zdaj se samo za obresti na ta najeti dolg porabi več kot 1 bilijon dolarjev letno – to je recimo več kot ZDA porabijo za obrambo. Po Dalievem modelu dolg v nekem trenutku začne močno pritiskati na monetarno politiko in njeno

stabilnost: najprej sledi nižanje obrestnih mer, nato tiskanje denarja, kar pa vodi v inflacijo in izgubo zaupanja v valuto.

Ameriška družba je v zadnjih desetletjih postala izrazito razdeljena (republikanci proti demokratom), kar se kaže v blokadah določenih sprejetij zakonov v kongresu, kulturi in celo v temeljnem zaupanju v institucije.

Ključna izguba ZDA pa je na globalnem monetarnem parketu. Vse več držav namreč zmanjšuje odvisnost od ameriškega dolarja kot trenutne svetovne valutne rezerve. Kitajska in celotne BRICS države si prizadevajo za medsebojno trgovanje v domačih valutah ali bodisi v zlatu, nekateri posli se sklepajo celo z Bitcoinom. Kitajska, Rusija, Iran, Savdska Arabija – vse pogosteje sklepajo energetske pogodbe za dobavo nafte in plina brez dolarja. In to je tisto, kar Ameriko jezi in posledično pripelje do novih vojaških konfliktov, ki pa Ameriko vedno bolj izčrpavajo.

Portfelje je potrebno pripraviti na odpornost

Vlagatelji se morajo pripraviti se na spremenjeni in novi svetovni red, kjer dolar ne bo več osrednja valuta, kjer Zahod ne bo več edina tehnološka avtoriteta in kjer so geopolitični konflikti nova normalnost. V takšnih časih so se najbolje obnesle strategije, kjer je moral biti posameznikov portfelj razpršen med naslednje naložbene razrede:

Hard Assets – »trdne« naložbe: V času politične in finančne negotovosti se vlagatelji najraje zatekajo k zlatu, srebru in surovinam.

Nepremičnine ali zemljišča – predvsem pod pogojem, da so na varnih območjih – tako geostrateško kot tudi finančno.

Delnice – predvsem podjetij, ki proizvajajo osnovne potrebščine, recimo s področja energije, hrane in orožja – v času krize povpraševanje po teh panogah načeloma naraste.

Bitcoin – kako se bo v tej situaciji izkazal Bitcoin je zaenkrat še težko predvideti, a kažejo se obrisi, da bi tudi vodilna kriptovaluta lahko zasedla mesto vloge »digitalnega zlata« predvsem zaradi svoje omejenosti ter decentraliziranega pristopa.

Sprejeti realnost in ravnati strateško!

Vsak vlagatelj bi moral odključati pomembne točke pri svojem naložbenem portfelju in osebnem finančnem proračunu, da se ustrezno pripravi na spremembe in jih izkoristi v svojo prid. Svojim vlagateljem v zadnjih letih svetujem naslednje:

Izogibajte se dolgu – kolikor je mogoče zmanjšajte ali povsem izstopite iz dolgov (izjema je lahko dober in ugoden hipotekarni kredit) in poskrbite, da je vaš osebni finančni proračun zdrav – da zapravite manj, kot zaslužite in da lahko razliko investirate za vašo finančno varnost in neodvisnost.

V vsakem naložbenem portfelju so najprej ključne **plemenite kovine** – zlato in srebro – ter izpostavljenost surovin-skemu sektorju – bodisi preko delnic ali ETF skladov. V primeru večjih portfeljev je potrebno nujno vključiti **nepremičnine** v stabilnih in perspektivnih regijah – primer Dubaj.

Delnice – ali ETF skladi – naj bodo tako panožno kot tudi geografsko razpršeni. Vsekakor večji poudarek na Kitajski ter drugih razvijajočih se državah. Pri izpostavljenosti v delniški sektor moramo danes nujno upoštevati nove trende na področju tehnologije in umetne inteligence, po potrebi preverjati tudi izpostavljenost blockchain podjetjem in podjetjem s področja obrambe.

Denarna pozicija – v letošnjem letu mora biti cilj vseh vlagateljev, da do izteka leta poskrbijo za dobro denarno pozicijo v svojem portfelju, ki bo porabljena bodisi ob večjih pretresih in padcih na finančnih trgih za dokupe kakovostnih naložbenih razredov za premostitev večjih nenadnih dogodkov (geopolitične zaostritve, pomanjkanje dobrin in elektrike, vojna ...).

Zgodovina nas uči, da menjave svetovnega reda niso nobena izjema ampak so prej pravilo. Danes tako živimo v obdobju, kjer se stari imperiji borijo za ohranitev moči, novi pa si jo želijo prevzeti. Ta proces spremljajo konflikti, finančni pretresi in strah. A kot vedno, v vsaki krizi tiči tudi priložnost zato kot vlagatelji trenutno ne smemo bežati pred realnostjo ampak se moramo nanjo dobro pripraviti!

Za študentsko delo

Vir: iStockphotos

Zakorakali smo v poletje, ko delodajalci potrebujejo kak dodaten par rok zaradi dopustov, povečanja sezonskega dela, nadomeščanj in podobnega. Na drugi strani mladi že z zanimanjem in pričakovanjem iščejo priložnosti za nove izkušnje in zaslužek. Nekateri za nekaj dni, drugi pa tudi za mesec dni ali več. V prispevku odgovarjamo na najpogostejša vprašanja obrtnikov o študentskem delu. ■ **dr. Vesna Milošević Zupančič, mag. Mateja Rovan, Carmen Zajc**

1. Kdo lahko dela preko študentske napotnice?

- **Osnovnošolci, vpisani v srednjo šolo:** Preko študentskega servisa lahko delajo, ko zaključijo osnovno šolo, dopolnijo 15 let in se vpišejo v srednjo šolo.
- **Dijaki:** Redni dijaki, ki imajo status dijaka v Sloveniji ali tujini in so dopolnili 15 let.
- **Redni in izredni študenti:** Študenti, ki imajo status rednega ali izrednega študenta v Sloveniji ali v tujini.
- **Udeleženci izobraževanja odraslih (izredni dijaki):** Izredni dijaki, ki so mlajši od 26 let in se izobražujejo po javno veljavnih programih osnovnega, poklicnega, srednjega in strokovnega izobraževanja.

POMEMBNO – za vse velja,
da lahko delajo:

- če **niso v delovnem razmerju**,
- se **ne izobražujejo v skladu s predpisi o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti**,
- **niso prijavljeni na Zavodu RS za zaposlovanje (ZRSZ) kot brezposelne osebe.**

2. Ali mora dijak ali študent opraviti zdravniški pregled, preden začne delo?

V večini primerov ne. Za večino preprostih in nezahtevnih del (npr. pomoč v trgovini, osnovna administrativna opravila ali lažja fizična dela brez izpostavljenosti nevarnostim) **zadostuje potrdilo o opravljenem preventivnem pregledu**, ki ga dijaki in študenti običajno opravijo v okviru šolskega sistema. Pomembno pa je, da ta pregled ni starejši od petih let. To potrdilo dijaki in študenti pridobijo v zdravstveni ustanovi, kjer so opravili pregled.

V določenih primerih – da. Mladi, ki opravljajo delo prek napotnice, morajo opraviti predhodni zdravniški pregled, če

za to obstajajo posebna tveganja na delovnem mestu. Gre za primere, ko delovno mesto zahteva posebne zdravstvene pogoje, kot izhaja iz izjave o varnosti in zdravju pri delu, če ocena tveganja pokaže možnosti za poškodbe, poklicne bolezni ali druge zdravstvene zaplete ali če je pregled določen s kakšnim posebnim predpisom.

Če gre za delo, kjer so prisotna posebna tveganja (npr. delo z nevarnimi kemikalijami, hrup, težko fizično delo ipd.), mora delodajalec dijaku ali študentu **zagotoviti zdravniški pregled pri pooblaščenem specialistu medicine dela**.

3. Odmor za malico – ga je potrebno dijaku/študentu plačati?

Da, odmor za malico mora biti plačan – in šteje kot del delovnega časa.

Če študent ali dijak pri vas dela **polni delovni dan (8 ur)**, ima pravico do **30-minutnega odmora** za malico, ki je seveda vključen v delovni čas in se plačuje. Če dela krajši delovni čas, a **vsaj 4 ure**, mu še vedno pripada odmor – a v **sorazmerno** krajšem trajanju, glede na število opravljenih ur (preračunano: 7 h = 26,15 min, 6 h = 22,30 min, 5 h = 18,45 min, 4 h = 15 min). Če dijak/študent dela **manj kot 4 ure**, mu odmor za malico **ne pripada** – in vam je tudi ni treba plačati. Za mladoletne osebe (mlajše od 18 let) veljajo nekoliko strožja pravila: če delajo vsaj 4,5 ure na dan, jim vedno pripada 30-minutni odmor.

4. Kako je s stroški malice, prevoza, dnevnice?

Zakonodaja ne predvideva povračila za stroške malice, prevoz na delo, kilometrino ali dnevnice pri študentskem delu. Če želite dijaku/študentu povrniti stroške za prevoz, to storite tako, da znesek povračila za prevoz **pretvorite v ure in urno postavko**. Stroškov prevoza niste dolžni

povrniti, lahko pa strošek za prevoz dijaka/študent uveljavi sam pri zmanjšanju davčne osnove ob oddaji dohodninske napovedi. Zakonodaja ne predvideva povračila stroška za malico, mora pa biti plačan odmor za malico.

5. Ali dijak/študent lahko na podlagi napotnice dela v tujini?

Ne, delo v tujini z napotnico ni možno. Študentska napotnica je lahko podlaga samo za delo v Sloveniji.

6. Ali mora biti uvajanje plačano?

Da, uvajanje mora biti plačano. Vsaka opravljena ura, ki jo dijak ali študent preživi v podjetju, tudi če gre za delo pod nadzorom, mora biti plačana. Uvajanje je lahko plačano po nižji urni postavki, a ne manj od minimalne urne postavke. Uvajanje novih delavcev je ključen del vsakega delovnega procesa.

7. Ali napotnica zadostuje ali je treba z dijaki/študenti skleniti tudi pogodbo?

Ne, posebne pogodbe ni potrebno skleniti – napotnica velja kot pravna osnova za delo. Ta dokument nadomešča pogodbo o zaposlitvi, zato je vse, kar potrebujete, veljavna napotnica pred začetkom dela.

8. Ali je potrebno za dijaka/študenta beležiti delovne ure?

Da, tudi pri študentskem delu je treba voditi evidenco delovnega časa. Že pred uveljavitvijo novega zakona o evidentiranju delovnega časa je bilo treba beležiti opravljene ure študentskega dela, saj so osnova za obračun in plačilo dela. Po novem zakonu pa je treba beležiti še natančen prihod in odhod, način vodenja evidence pa ni predpisan.

9. Kako je s pravicami iz statusa študenta in študentskim delom za mlade, ki so lastniki podjetja, direktorji ali prokuristi?

Če je študent **le direktor, lastnik ali prokurist** podjetja (npr. d. o. o.), brez dodatne vloge poslovdaje, **ohrani vse pravice iz študentskega statusa**: subvencionirano prehrano, bivanje, zdravstveno zavarovanje kot vzdrževani družinski član ter seveda možnost opravljanja študentskega dela.

Drugače je, če je študent **hkrati lastnik**

Kaj morate urediti, če želite sodelovati z mladimi prek napotnice:

- registrirate se v e-poslovalnici katerekoli študentskega servisa,
- v primeru, da še nimate kandidata za delo, oddate oglas za delo na servisu,
- prejmete prijave in izberete dijake/študente za delo ter obvestite neizbrane kandidate,
- naročite napotnico,
- vodite evidenco opravljenega dela,
- po končanem delu obračunate ure,
- prejmete račun servisa za opravljeno študentsko delo in pripadajoče dajatve; več kot 90 % zaslužkov servisa založijo (dijak/študent dobi nakazilo takoj, ko vrnete servisu obračun ur).

in poslovodna oseba (to pomeni, da podjetje ne le ima, ampak ga tudi aktivno vodi). V tem primeru mora začeti **sam plačevati socialne prispevke**, saj zavarovanje prek staršev odpade – šteje namreč kot družbenik-poslovodja.

V takem primeru študent **izgubi študentske bonitete** (malica, bivanje, delo prek napotnice), ohrani pa pravico do **rednega študija**.

10. Kako rešiti morebitna nesoglasja z dijaki/študenti?

V primeru, da se delodajalec in dijak/študent sama ne moreta dogovoriti glede nastalega zapleta, se obrnite na **študentski servis, ki se v reševanje nesoglasij vključi kot mediator**. Večina nesoglasij se reši na ta način, s pogovorom.

11. Katera administracija je nujna – in kako jo poenostaviti?

Pred začetkom dela je potrebno naročiti napotnico, to lahko stori dijak/študent sam ali pa delodajalec (preko e-poslovalnice servisa). Zelo je pomembno, da je naročilo napotnice pravočasno, saj gre v nasprotnem primeru za delo »na črno«.

Spletne poslovalnice servisov delodajalcem poenostavijo opravila, ki so potrebna za delo preko napotnice. **Študentski servis poskrbi tudi za ostalo administracijo** – prijave v zavarovanje, obračune, izplačila in druge evidence.

Postopek študentskega dela.

Spreminjanje doživljanj

Resničnost, v kateri smo, dojemamo s pomočjo čutnih zaznav, se pravi slik, zvokov, občutkov, vonja in okusa. Nobenega dogodka v življenju ne dojemamo povsem enako, drži pa, da pogosto razlik ne zaznamo, ker nismo pozorni nanje. Možno je, da jih zaznamo šele, ko pride do odstopanj. Kako natančno in intenzivno doživljamo nek spomin, negativen ali pozitiven, je odvisno od kombinacije in podrobnosti teh čutnih zaznav. ■ Denis Hilčer

V poslovnem okolju se srečujemo z osebami, ki so nam bolj ali manj prijetne. S prijetnimi je tudi delati preprosto, lahko in pogosto v veselje. Bolj problematično je, kadar imamo opravka z osebami, ob katerih se počutimo neprijetno. Le kdo ni izkusil, kako neprijetna je že misel, da nas čaka sestanek s stranko, ki se nenehno pritožuje, nam reklamira ali smo v različnih oblikah konfliktov. Že misel na to nas moti, kaj šele, da smo z njo v prostoru, se pogajamo in rešujemo njene težave. Podobnih situacij je veliko in seveda niso vedno povezane s strankami. Lahko gre za odnose v skupini sodelavcev, med vodji in zaposlenimi ali pa gre za dogodek, kjer se nismo počutili v redu.

Vpliv preteklih dogodkov na sedanost

Vsak posameznik ima ogromno preteklih doživljanj, nekatera občutimo kot nevtralna, druga so negativna ali pozitivna. Problematično v naših življenjih postane, kadar imamo več negativnih kot pozitivnih spominov. Kakovost našega življenja je odvisna tudi od tega, katerih spominov imamo več in kako intenzivni so.

Marsikoga negativni spomini na dogodke omejujejo do te mere, da dobesečno otrpne, omrtvi in ne zmore izkoristiti vseh potencialov, ki jih ima v sebi. Vodje ne vplivajo na zaposlene, ki so jim neprijetni ali pa vplivajo na neprimeren način, strah nas je javnega nastopa, ker smo ga več let na-

zaj močno polomili, ne pokličemo stranke, ki bi sicer potencialno kupila od nas a je zelo naporna, ne maramo v službo, ker smo se skregali s sodelavcem.

Spominov, kakršnikoli so, ne moremo več spremeniti. Lahko pa spreminjamo doživljanje le-teh, in sicer tako, da spreminjamo podrobnosti.

Vse kar potrebujete je nekaj minut zase, miren prostor, sproščenost, zaprte oči in izvajanje spodnjih korakov.

Spreminjanje neprijetnih doživljanj

Priklic dogodka iz spomina – Pomislite na enega izmed neprijetnih dogodkov iz vašega življenja. Priporočam, da ne izberete najtežjih dogodkov. *Za reševanje travmatičnih ali zelo neprijetnih dogodkov je nujna prisotnost strokovnjaka!*

Opazujte, ali je dogodek tega spomina črno-bel ali barven. Bodite pozorni ali dogodek vidite kot film, sliko ali mogoče kot zaporedje več slik. Gledate podrobnosti, ki jih vidite v tem dogodku, lahko ste v samem dogodku ali pa ga opazujete od daleč. Opazite tudi, da ima neko ostrino in prosojnost, da ima slika dogodka velikost in da je v vašem vidnem polju blizu ali pa je oddaljena.

Ko ste sestavili vizualno podobo vašega spomina, poslušajte zvoke tega dogodka. Nekateri jih boste zaznali več, drugi manj ali nič in vse to je v redu. Slišite lahko različne zvoke, ki so lahko človeški, zvoki narave ali česa drugega. Poslušajte, iz katere smeri zvoki prihajajo. So ti zvoki tihi ali glasni, enakomerni ali se spreminjajo?

Zdaj, ko ste vizualnemu spominu dodali tudi zvoke, bodite pozorni, kakšne občutke vam dogodek povzroča. Poimenujte posamezne občutke in opazujte, kje v telesu se pojavljajo. Ko boste doživljali te občutke, jih ocenite z 1 do 10, kako močni so, pri čemer so občutki 1 nizko intenzivni in 10 močno intenzivni.

Koraki spreminjanja

Ob pravilnem izvajanju imate zdaj zaprte oči in se precej podrobno spominjate neprijetnega dogodka iz preteklosti.

1. Spremenite barve v takšne odtenke, ki vam vzbujajo boljše občutke. Odvisno od zaznavanja posameznika so barve zdaj manj močne, več je nežnejših odtenkov in

rahlih sivin.

2. Odstranite vse podrobnosti, ki jih lahko. Manj, ko bo podrobnosti, manj neprijetno bo vaše doživljanje.

3. Naredite, da je slika čimbolj nejasna in prosojna tako, da jo v predstavah zameglite in posvetlite.

4. Zmanjšajte sliko na najmanjšo velikost, kolikor le lahko zmanjšate.

5. Oddaljite sliko daleč stran od sebe.

6. Ob pravilnem spreminjanju je zdaj slika neprijetnega dogodka nekje daleč stran od vas, v tako majhni velikosti, da na sliki ne prepoznate ničesar.

7. Pomanjšano in oddaljeno malo slikico ali celo pikico spremenjenega dogodka nekam zakopljite ali položite pod kamen. Pravilno bi bilo, da je zdaj ne vidite več.

8. Preverite svoje občutke in ob pozitivni spremembi odprite oči.

Ves čas spreminjanja bodite pozorni na vaše občutke. Če se boste pri kakšni spremembi počutili slabše kot pred spremembo, se enostavno vrnite korak nazaj. Se pravi, če je ob spremembi barvne slike v prosojno sivo slabši občutek, vrnite sliko nazaj v barvno.

Na koncu spreminjanja ponovno preverite doživljanje spomina in ob pravilnem izvajanju bodo vaši neprijetni občutki postali bistveno manjši ali pa bodo popolnoma nevtralizirani.

Spreminjanje pozitivnih doživljanj

Pomislite na enega izmed lepih dogodkov iz vašega življenja in si ga po enakem postopku kot negativnega **prikličite iz spomina**.

Koraki spreminjanja pa se nekoliko razlikujejo od zgornjih. Še vedno imejte zaprte oči in se precej podrobno spominjate dogodka iz preteklosti.

1. Spremenite barve v takšno odtenke, ki vam vzbujajo najboljše občutke. Barve so lahko bolj žive, pastelne, sivkaste, odvisno od posameznika.

2. Dodajte vse podrobnosti, ki na sliki še manjkajo. Tudi, če se jih ne spominjate jih lahko dodate, kot da so zares tam.

3. Naredite, da je slika čimbolj jasna in živa.

4. Povečajte sliko, nato povečujte sliko do poljubne velikosti, ob kateri se počutite

najboljše. Običajno je, da večja kot je slika, boljše občutke nam vzbuja.

5. Približajte ali oddaljajte sliko na najbolj primerno razdaljo.

6. Na koncu ponovno preverite svoje občutke, ki so običajno boljši in močnejši kot pred spreminjanjem.

7. Pritrdite sliko spremenjenega dogodka v vašem vidnem polju kot bi pritrdili sliko na steno.

8. Preverite svoje občutke in ob pozitivni spremembi odprite oči.

Ves čas spreminjanja bodite pozorni na vaše občutke. Če se boste pri kakšni spremembi počutili slabše kot pred spremembo, se enostavno vrnite korak nazaj. Se pravi, če ob približevanju slike doživite neprijetne občutke, vrnite sliko nazaj v takšno razdaljo, ki vam je najbolj prijetna.

Na koncu spreminjanja ponovno preverite doživljanje spomina in ob pravilnem izvajanju bodo vaši občutki postali še močnejši, še boljši.

Rezultat

Ljudje v svojih življenjih pogosto iščejo bližnjice, ki bi jih pripeljale do rezultatov. Naj bo to denar, ugled, napredovanje, znanje ali v našem primeru, kako se v nekem trenutku počutimo. Želja je razumljiva, saj si vsi želimo priti do cilja hitro, poceni in brez truda. Pri vsem pričakujemo tudi da bo sprememba trajna.

Žal bližnjice ali različne magične palčke ne obstajajo. Obstaja le ena pot, ki deluje in tej poti se reče aktivnosti. Vabim vas, da omenjeni dve vaji delate čim bolj pogosto in opazili boste, da se je tudi vaše dožemanje resničnosti spremenilo in da se počutite boljše.

Pri vašem izvajanju vaje vam želim nekaj potrpljenja, ki pa se vam bo hitro obrestovalo. Ko boste osvojili spreminjanje lastnosti doživljanj boste vsako vajo lahko naredili v nekaj sekundah. Splača se. Si predstavljate, da iz vaših življenj izginejo slaba doživljanja in jih nadomestijo nova, dobra? Prepričani ste lahko, da se bo spremenilo tudi vaše življenje.

Za pomoč, podporo, vprašanja in odgovore sem vam na voljo tudi čez poletje. Upam pa, da bo vaše poletje tako odlično, da pomoči ne boste potrebovali in boste vse zmogli sami. Lepo poletje vam želim.

Kako se učinkovito zaščititi pred soncem

Poletni meseci prinašajo dodatna tveganja za zdravje delavcev na prostem zaradi izpostavljenosti UV-sevanju in toplotnim obremenitvam. Dolgotrajna in ponavljajoča izpostavljenost UV-sevanju povzroča trajne okvare kože, velike toplotne obremenitve pa lahko neposredno ogrožajo tudi življenja izpostavljenih. Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije je kar 90 % primerov kožnega raka posledica izpostavljenosti UV-sevanju. ■ *Center za promocijo zdravja, UKC Ljubljana*

Kožni rak (brez malignega melanoma) je najpogostejši rak v Sloveniji – na leto zbolijo več kot 4.000 oseb. Poleg tega lahko UV-sevanje povzroči opekline z oteklina in mehurji, začasno izgubo vida, sivo mreno ali poškodbe mrežnice in je vir toplotnih obremenitev. Zato je pomembno, da se pred soncem učinkovito zaščitimo tako pri delu kot tudi priložnostnih aktivnostih na prostem.

Velik delež primerov kožnega raka je posledica UV-sevanja, kar pomeni, da jih je mogoče v veliki meri preprečiti. Raziskovalci so v različnih državah potrdili, da delavci na prostem prejmejo nekajkrat višji odmerek UV-sevanja od priporočenih

mejnih vrednosti, zato je pomembno, da se pri svojem delu zaščitijo. Najpogosteje so delu na soncu izpostavljeni krovci, tesarji, delavci v gradbeništvu, vrtnarji, vzdrževalci zelenih površin v mestih, delavci v kmetijstvu, na poljih, komunalni delavci, delavci v vzdrževanju in obnovi transportnih poti. Ne gre zanemariti izpostavljenosti zaposlenih v turizmu in poklicih, ki na prostem izvajajo različne oblike nadzora varnosti, kot so redarji, policisti, vojaki. Po podatkih Evropske agencije za varnost in zdravje pri delu (EU-OSHA) je kar 20,8 % delavcev v EU redno izpostavljenih sončnemu UV-sevanju pri svojem delu, vendar jih veliko dela brez ustrezne zaščite.

Maligni melanom je od vseh vrst rakov kože najbolj nevaren in kot takšen prevladujoči vzrok smrtnosti zaradi raka kože. V Sloveniji za melanomom vsako leto umre več kot 120 ljudi. Zaskrbljujoče je, ker sodi med rakave bolezni, pri katerih incidenca v zadnjih desetletjih najbolj strmo narašča. Letno na novo zbolijo več kot 800 prebivalcev Slovenije, kar ga uvršča na šesto mesto med vsemi novoodkritimi primeri raka. Opekline v otroštvu so dokazano dejavnik tveganja za pojav melanoma v kasnejših letih, zato je toliko bolj nujna zgodnja preventiva ne samo odraslih, ampak tudi otrok.

Zaščitni ukrepi na delovnem mestu

Zaščita delavcev pred UV-sevanjem je pomembna predvsem v poletnih mesecih, ko je UV-indeks 3 ali več. Preventivni ukrepi za zmanjšanje izpostavljenosti so različni in se med seboj dopolnjujejo. Vključujejo spremembo delovnega časa, ustrezna delovna oblačila, ki ščitijo pred UV-sevanjem, ter prilagoditev delovišč. V primeru, ko gre za preprečevanje izpostavljenosti UV-sevanju, je sončna krema del zaščitnih sredstev, tako kot je to ustrezna delovna obleka. Pomemben del preventivnih ukrepov sta tudi redno izobraževanje in osveščanje izpostavljenih delavcev. Žal še vedno, zlasti na gradbiščih, velja napačno prepričanje, da je poleti najboljšo delati v kratkih rokavih. Da bi spremenili takšna prepričanja in slabe navade delavcev ter preprečili delo v neustreznih oblačilih, je pomembno izpostavljati pomen zaščite kože. Nekatera podjetja pred začetkom poletne sezone v okviru promocije zdravja pri delu organizirajo predavanja za zaposlene, na katerih jih seznani s tveganji zaradi izpostavljenosti soncu in z učinkovito zaščito pred soncem. Takšna predavanja so primerna tudi zaradi tega, ker zaposleni soncu niso izpostavljeni samo na delovnem mestu, ampak tudi sicer, in ker z boljšo ozaveščenostjo prispevajo k preprečevanju izpostavljenosti svojih domačih, zlasti otrok. To je še posebej učinkovita preventiva, ko gre za maligni melanom.

Dr. Andrea Margan, dr. med., svetuje: »Delodajalci naj organizirajo delo tako, da bo izpostavljenost UV-sevanju med 10. in 17. uro čim krajša. Omogočijo naj delo v senci oziroma naj delovišča in delovne stroje opremijo s premičnimi ali fiksnimi senčniki oziroma zastori. Če je delo nujno tudi v času največje vročine in najvišjega

UV-sevanja, naj bo organizirano tako, da delavci opravljajo težja dela zgodaj zjutraj in imajo kratke 2- do 5-minutne odmore vsakih 30 minut. Delavcem je potrebno zagotoviti kakovostna delovna oblačila takšna, ki ščitijo pred UV-žarki, ter primerna zaščitna sončna očala in pokrivala. Delovna oblačila, ki vključujejo majice ali srajce z dolgimi rokavi in dolge hlače, morajo biti dovolj ohlapna in lahka, da omogočajo izhlapevanje znoja, in dovolj gostotkana, da ne prepuščajo UV-sevanja. Na izpostavljenih deloviščih je potrebno zagotoviti zadostne količine brezalkoholnih pijač in zaščitne kreme s primernim faktorjem (najmanj 30). Pri tem je pomembno, da zaposleni vedo, kakšna je pravilna raba zaščitnih krem. Za osvežilne pijače priporočamo vodo brez okusa ali z blagim okusom mete in/ali limone. Gazirane in sladke pijače niso primerne, tako kot tudi ni primerno uživanje mrzlih pijač.«

Toplotna obremenitev pri delu na soncu

Tveganje, ki ga predstavlja sonce, ni le UV-sevanje, ampak tudi toplotna obremenitev. Tveganje za toplotno preobremenitev narašča z intenziteto dela, ki se opravlja, in je še posebej nevarno, ko delavci na soncu opravljajo težka fizična dela. Daljša izpostavljenost visokim temperaturam ob nezadostnem vnosu tekočine zaradi prekomernega znojenja vodi v dehidracijo in pregrevanje telesa. Dr. Andrea Margan, dr. med., svetuje: »Delavce je pomembno naučiti prepoznavati zgodnje znake dehidracije. Ti se v laični praksi najlažje spremljajo v količini in barvi urina. Temnejša kot je barva urina, večje je tveganje dehidracije. Manj pogosto odvajanje urina je tudi znak grozeče dehidracije. Svetuje se kozarec tekočine na vsakih 15 do 20 minut, kar znaša od šest decilitrov do enega litra na uro oziroma po potrebi. Dehidracija telesa namreč lahko povzroči zdravstvene težave, kot so slabost, glavobol, omotičnost in vročinski krči, v skrajnih primerih pa tudi vročinsko kap, ki zahteva takojšnjo medicinsko pomoč.« Delu pri visokih temperaturah bi se morali delavci postopno privajati in omogočiti telesu, da se v obdobju 5 do 14 dni ustrezno prilagodi.

Ste vedeli:

Svetovna zdravstvena organizacija poudarja, da za vzdrževanje ustrezne ravni vitamina D v telesu v poletnem času zadostuje že od 5 do 15 minut izpostavljanja soncu na sicer že izpostavljenih delih telesa (obraz, dlani, roke) 2- do 3-krat tedensko.

Zaščita pred izpostavljenostjo UV-žarkom je pomembna vse leto, ne samo poleti. UV-žarki lahko dosežejo kožo tudi ob oblačnih dneh ter se odbijajo od vode, betona, peska in snega.

Zaščitna krema nas dobro ščiti le, če jo na izpostavljene dele telesa nanesemo v zadostni količini – običajno to pomeni eno čajno žličko za vsak del telesa (za obe roki, za vsako nogo, prsi in trebuh, hrbet in ramena).

Podjetnikov

Dopust pogosto razumemo kot nekaj, kar moramo »izvesti« – hitro, učinkovito, z vmesnimi pregledi e-pošte. A resnični počitek ni odmik od dela, ampak vklop tistega dela znotraj nas, ki ga sicer prezremo. Tudi ko se vračamo na delo, ni treba, da je to s težkimi mislimi in s kepo v trebuhu.

■ Armina Džafić

Podjetnikov odklop naj bo pravzaprav vklop

Resnični počitek ni odmik od dela, ampak vklop dela znotraj nas, ki ga sicer prezremo. Ko se umirimo, se zgodi nekaj zelo posebnega – v sebi zaslišimo tihi glas.

Ideje, ki jih med vsakodnevnim hitenjem ni nikjer, se kar naenkrat začnejo zlivati. Ena misel pripelje drugo. In vse se zgodi lahkotno, brez napora. *Effortlessly*.

Zakaj? Ker nismo več v podganji dirki. Um ni več »zaseden«.

In ko si dovolimo ta odklop – resničen, ne le fizičen – se vklopi stik z notranjim virom. Tistim, kjer čaka navdih. Vedno je bil tam – samo nismo ga slišali.

Veliko podjetnikov tega ne prizna na glas, a vseeno čutijo:

- Naveličanost stalne tekme.
- Strah, da se bo vse sesulo, če jih ni.
- Občutek, da kljub ljudem okoli sebe nimajo sogovornika za notranje dvome.
- Izgubo stika s seboj, ker telo kliče po počitku, um pa še kar vztraja.
- In dopust? Ta pogosto postane le pobeg – namesto priložnosti za stik s seboj.

Kaj lahko naredite za resničen odklop?

Trije nežni, nepričakovani koraki za bolj mirne počitnice. Koraki, ki si jih ne zapišeš, ampak jih začutiš.

1. Ne začnite dneva z načrtom.

Naj se dan ne začne z mislijo: »Kaj bomo danes počeli?«, ampak raje s tihim

vprašanjem: »Kaj bi mi danes lahko prineslo veselje?«

Začnite z občutkom in naredite nekaj, kar vam iskreno prinaša radost.

Naj ima vsaka naslednja aktivnost v sebi kanček več lahkotnosti.

Radost je kompas – sledite ji in dan bo imel pravi ritem.

2. Obesite uro. Obrnite telefon.

Uro pospravite. Telefon preklopite v letalski način. Telo pa peljite na zrak.

Če vas to sprva vznemiri, si lahko v dopoldnevu in popoldnevu določite trenutke, ko preverite e-pošto ali klice – morda sprva dvakrat, potem enkrat ... na koncu pa morda le še zvečer.

Ni treba biti ves čas dosegljivi, da bi bili odgovorni. In tudi svet vas ne rabi vsak trenutek.

3. Poglejte v nebo vsaj 10 minut. Brez razlage.

Samo sedite. Gledate. Prepustite se barvam narave – oblaki, voda, drevesa, modrina ... Naj vas ovijejo zvoki – morje, veter, ptice ...

Ne počnite ničesar. Samo dihaite.

Pustite, da vas dih pelje v vaš notranji val. To je vaš prostor. Vaš stik s seboj.

Zato vas vabim, da si to poletje dovolite več kot le oddih. Dovolite si tišino. Mir. In pogovor.

Brez občutka ranljivosti. Brez pritiska. Samo varno sidranje vase – in prostor, kjer je v redu vse, kar čutite.

Poletna delavnica: Počitek, ki polni. Ne krade časa.

Vodena izkušnja notranjega odklopa, kjer se lahko dotaknete tega, kar je v resnici pomembno.

Na delavnici vas čakajo vaje, ki jih skoraj zagotovo še niste izvajali. Gre za čutno izkušnjo, pri kateri mnoge udeležence preseneti jasen notranji odgovor – brez napora, brez analiziranja. Med vsemi udeleženci pa bomo izžrebali 2 osebi, ki bosta prejeli intuitivni vpogled – energijski odgovor na svojo osebno situacijo.

11. julija ob 9. uri, spletno izobraževanje, prijava na www.ozs.si/koledar.

odklop! in vklop

Podjetnikov vklop – v svoj ritem, ne v kaos

Tik pred vrnitvijo v službo se mnogim v grlu pojavi cmok, v trebuhu pa kepa. Mislili postajajo težje, kot da bi telo že vnaprej vedelo, kam nas peljejo stari tiri. A morda tokrat ni treba tja.

Kaj če bi letos naredili drugače? Kaj če bi tisti občutek jasnosti, spočitosti in notranjega miru prenesli tudi v svoj vsakdan? To ne pomeni, da bomo delali manj – pomeni, da bomo delali *drugače*. Z več prisotnosti. Z manj notranje napetosti. Z več poguma, da delamo po svojem ritmu.

Zastavite si vprašanje, ki zna premakniti marsikaj: **Kdo bom čez nekaj let, če nič ne spremenim?**

Mi, podjetniki in obrtniki, nismo roboti. Podjetja ustvarjamo *ljudje*. In to pomeni, da mi soustvarjamo odnose, situacije, napetosti ... ali mir. Morda še nismo razmišljali tako odprto, a resno vprašanje se ponuja samo: **Ali so stvari lahko drugačne?**

Če začutite, da je odgovor »ja«, potem si dovolite. Dovolite si delovati bolj nežno. Z več stika s seboj. Z manjšim notranjim uporom. Ne zato, da boste manj uspešni – temveč zato, da boste bolj živi.

Trije preprosti, a ključni koraki

1. Blaga dnevna rutina

Vzpostavite enostaven, a močan jutranji ritual, ki bo postal vaš temelj za dan. Ne gre le za pregled nalog, temveč za stik z vašimi prioriteta, notranjo jasnostjo in

občutkom nadzora. Udeleženci delavnic pogosto poročajo, da po tej vaji začnejo dan z več miru in manj pritiska.

2. Čutenje in krepitev notranjega miru

Vaje vodijo nazaj k telesu, k občutku varnosti in sproščenosti ter pokažejo, kako s pomočjo zavestnega diha, kratke prisotnosti in nežne pozornosti na telo znižati notranji pritisk. S tem ustvarite prostor za boljše odločitve in večjo čustveno stabilnost.

3. SOS podpora po dopustu

Ko se pojavijo pritiski, ni treba, da smo sami. Obstajajo orodja in vaje, ki pomagajo, da se hitro spet zasidramo vase – brez občutka, da moramo vse obvladati takoj.

Poletna delavnica: Lahkotno nazaj – rutine, ki te ne izčrpajo

Srečanje za podjetnike, ki želijo zadržati notranji mir tudi po dopustu. Spoznali bomo 3 preproste prakse, ki jih lahko vključite že naslednji dan.

Na delavnici vas čakajo tudi vaje, ki jih skoraj zagotovo še niste izvajali. Gre za čutno izkušnjo, pri kateri mnoge udeležence preseneti jasen notranji odgovor – brez napora, brez analiziranja. Med vsemi udeleženci pa bomo izžrebali 2 osebi, ki bosta prejeli intuitivni vpogled – energijski odgovor na svojo osebno situacijo.

Če želiš vstopiti v jesen z več notranje trdnosti in manj stresa, te vabimo na srečanje, kjer začnemo prav tam – pri tebi.

28. avgusta ob 9. uri, spletno izobraževanje, prijava na www.ozs.si/koledar.

Praktični nasveti za MSP pri uvajanju krožnega gospodarstva

Krožno gospodarstvo je poslovni model, ki omogoča, da se viri uporabljajo bolj učinkovito in da se izdelki, materiali in viri v gospodarskem obtoku ohranijo čim dlje. To pomeni, da se proizvodi ne končajo kot odpadki, ampak se reciklirajo, obnavljajo ali ponovno uporabljajo. ■ **Edina Babnik**

MSP (mikro, mala in srednje velika podjetja) predstavljajo pomemben del gospodarskih sistemov po vsem svetu, a njihov prehod na krožno gospodarstvo pogosto predstavlja izziv. Vendar pa z ustreznimi smernicami, primeri dobrih praks in razpoložljivimi tehnologijami lahko MSP uspešno uvedejo krožne poslovne

modele, ki ne samo prispevajo k trajnostnemu razvoju, temveč tudi povečajo konkurenčnost in zmanjšajo stroške.

Kaj je krožno gospodarstvo in zakaj je pomembno za MSP?

Krožno gospodarstvo se osredotoča na zmanjšanje količine odpadkov, podaljša-

nje življenjske dobe izdelkov in ponovno uporabo materialov. MSP so pogosto tisti, ki najprej občutijo pritisk zaradi rasti stroškov surovin, pomanjkanja dostopa do surovin ter vse večje zahteve potrošnikov po trajnostnih praksah.

Z uvajanjem krožnega gospodarstva MSP lahko:

- zmanjšajo stroške materialov in energije,
- ustvarijo nove poslovne priložnosti skozi inovacije,
- povečajo trajnost in znižajo okoljski vpliv,
- prilagodijo svoje poslovanje potrebam potrošnikov, ki postajajo vedno bolj ozaveščeni o okoljski problematiki.

Prvi koraki pri uvajanju krožnega gospodarstva v MSP

Za uspešen prehod na krožno gospodarstvo je pomembno, da MSP najprej razmislijo o tem, kako lahko svojo obstoječo poslovno prakso preoblikujejo v krožni model. Tukaj je nekaj začetnih korakov:

1. Analizirajte obstoječe poslovanje

Pred uvedbo uvajanja krožnega gospodarstva, je ključno, da analizirate obstoječe poslovanje. Poglejte, kako uporabljate surovine, kako obvladujete odpadke in kako dolgo trajajo vaši izdelki. Ta analiza vam bo pomagala prepoznati možnosti za izboljšanje in določiti področja, kjer lahko uvedete spremembe.

- **Poglejte celoten življenjski cikel izdelka** – od proizvodnje do končne uporabe in reciklaže. Ali obstajajo možnosti za večjo trajnost že v fazi zasnove ali proizvodnje?

- **Zmanjšajte uporabo surovin** – če se preveč zanašate na materiale, ki niso trajnostni, razmislite o možnostih za reciklažo ali nadomestitev teh materialov s trajnostnimi.

2. Prednost dajte recikliranju in ponovni uporabi

Eden izmed osnovnih stebrov krožnega gospodarstva je ponovna uporaba in reciklaža. Za MSP to pomeni uvedbo praks, kjer so materiali in izdelki ob koncu življenjske dobe ponovno vključeni v proizvodnjo. Primeri vključujejo:

- **Ponovno uporabo komponent** – če proizvajate naprave, poskrbite, da bodo ključni deli (kot so baterije ali kovinske komponente) primerni za ponovno uporabo.

- **Reciklažo materialov** – razvijte teme za zbiranje in reciklažo odpadkov nastanejo med proizvodnjo.

3. Spremenite poslovni model

Krožno gospodarstvo ne pomeni spremembe v proizvodnji, temveč

poslovnem modelu. MSP lahko razmislijo o novih oblikah poslovanja, kot so:

- **Ponudba storitev namesto izdelkov** – namesto prodaje naprav, jih lahko začnete oddajati v najem, kar omogoča njihovo daljšo uporabo.

- **Obnovljive storitve in proizvodi** – ponudite možnost, da se izdelek po končani življenjski dobi obnovi, popravlja ali nadomesti s novim.

Tehnologije, ki podpirajo krožno gospodarstvo za MSP

V uvajanju krožnega gospodarstva lahko tehnologije igrajo ključno vlogo. MSP lahko izkoristijo različne napredne tehnologije za izboljšanje trajnosti svojih poslovnih modelov.

• Pametna proizvodnja in IoT

Uporaba pametnih naprav in interneta stvari (IoT) omogoča boljše spremljanje in optimizacijo proizvodnje. S temi tehnologijami lahko MSP:

- Sledijo uporabi materialov v realnem času.

- Analizirajo porabo energije in zmanjšajo izgube.

- Uvedejo inteligentne sisteme za popravila in vzdrževanje, ki podaljšajo življenjsko dobo izdelkov.

• 3D tiskanje

3D tiskanje ponuja priložnost za proizvodnjo natančnih delov in komponent na zahtevo. Ta tehnologija omogoča:

- Proizvodnjo manjših količin izdelkov brez potrebe po velikih zalogah materialov.

- Popravljanje izdelkov ali delov brez potrebe po popolnem zamenjevanju.

- Uporabo recikliranih materialov za izdelavo novih izdelkov.

• Digitalizacija in uporaba podatkov

S pomočjo digitalnih platform lahko MSP zbirajo podatke o svojih proizvodnih

procesih in poslovanju. Ta digitalna orodja omogočajo boljše:

- Sledenje izrabi materialov in zmanjševanje odpadkov.

- Optimizacijo logistike in zmanjšanje prevozov, s čimer zmanjšajo emisije CO₂.

- Predvidevanje potrebščin in poenostavitev nabavnega procesa.

Priložnosti in podpora pri prehodu na krožno gospodarstvo za MSP

Za MSP prehod na krožno gospodarstvo ni zgolj priložnost za zmanjšanje stroškov, temveč tudi za izgradnjo bolj trajnostnega in v prihodnost naravnega poslovanja. Z uporabo ustreznih tehnologij, spreminjanjem poslovnih modelov in uvajanjem praks, kot so recikliranje, ponovna uporaba in digitalizacija, lahko MSP ne le prispevajo k bolj trajnostnemu svetu, ampak tudi izkoristijo nove poslovne priložnosti ter pridobijo konkurenčno prednost na trgu. Prehod na krožno gospodarstvo je lahko izziv, vendar obstaja podpora. Slovenski center za krožno gospodarstvo, katerega del je tudi Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (OZS), nudi prilagojene aktivnosti in pomoč pri uvajanju krožnih praks. S temi ukrepi Slovenija stremi k podnebno nevtralnemu razvoju, ločevanju gospodarske rasti od rabe naravnih virov ter izboljšanju kakovosti življenja za vse prebivalce. Za MSP prehod na krožno gospodarstvo ni le priložnost za zmanjšanje stroškov, temveč tudi za izgradnjo bolj trajnostnega in v prihodnost naravnega poslovanja. Z uporabo ustreznih tehnologij, spreminjanjem poslovnih modelov in uvajanjem praks, kot so recikliranje, ponovna uporaba in digitalizacija, lahko MSP ne samo prispevajo k bolj trajnostnemu svetu, ampak tudi izkoristijo nove poslovne priložnosti in pridobijo konkurenčno prednost na trgu.

Projekt v okviru javnega razpisa je financiran s strani Evropske unije iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republike Slovenije, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji.

SLOVENSKI CENTER ZA
KROŽNO GOSPODARSTVO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO,
TURIZEM IN ŠPORT

Sofinancira
Evropska unija

Stil

Nova filozofija potovanja

Odkrij, doživi, odpočij

Turizem se spreminja. Vedno več popotnikov se oddaljuje od klasičnih potovalnih programov, ki so pogosto preveč zgoščeni in usmerjeni predvsem v doseganje točk na zemljevidu. V ospredje prihaja drugačen pristop – premišljeno zasnovana potovanja, ki dajejo prostor doživetju, ritmu poti in času za regeneracijo. Potniki danes ne iščejo več zgolj odmika od vsakdana, temveč celovito izkušnjo: želijo razumeti kraje, ki jih obiščejo, začutiti njihov utrip, okušati lokalno kulinariko in obenem poskrbeti za notranje ravnotežje.

Sodobno potovanje zato ne pomeni več izbire med aktivnostjo in oddihom temveč združitev obojega. Na tej podlagi se vse bolj uveljavlja t.i. **kombinirani model potovanja**: raziskovanje v prvem delu, nato zavesten počitek. Tak pristop omogoča bogatejšo doživetje destinacije in hkrati zmanjšuje fizično ter čustveno utrujenost, ki pogosto sledi intenzivnim potovalnim programom.

Med dinamiko in regeneracijo

Potovalni programi, ki sledijo tej filozofiji, so običajno strukturirani v dveh smiselno povezanih delih. Prvi del je namenjen raziskovanju – vključuje obisk kulturnih in naravnih znamenitosti, stik z lokalnim okoljem ter gibanje v različnih oblikah. Drugi del poteka v umirjenem okolju, kot so obmorski kraji, naravna zavetja ali udobni resorti, kjer pridejo v ospredje počitek, sprostitve in osebna regeneracija.

Takšen pristop se izkaže za posebej učinkovit na destinacijah, kjer se intenzivno potovanje hitro prevesi v napor. Povezava med kulturnim spoznavanjem in telesno regeneracijo daje potovanju novo vrednost – ne vrnemo se le s fotografijami, temveč z notranjim občutkom ravnotežja.

Zakaj kombinirani model deluje?

Trendi kažejo, da so potniki vse bolj pozorni na kakovost potovalne izkušnje, ne le na lokacijo. Pogoste postajajo pritožbe nad preutrujenostjo po vrnitvi domov ali občutek, da je bil dopust preveč zgoščen. Kombinirana struktura potovanja ta izziv naslavlja premišljeno – z upoštevanjem tempa, prostih trenutkov in prostora za integracijo doživetega.

Ključni poudarki takega pristopa:

- **Manj stresa, več vsebine**: jasno strukturiran program omogoča globlje doživljanje brez preobremenjenosti.
- **Resničen oddih**: zadnji dnevi potovanja so namenjeni telesni in duševni regeneraciji.
- **Vrednost časa**: krajši, a bolj smiselno porabljeni trenutki imajo večjo težo kot natrpan urnik.

Destinacije, kjer model deluje najbolje

Takšen tip potovanja je še posebej primeren za regije, ki ponujajo kontraste med živahno kulturno dinamiko in naravno spokojnostjo:

- **Vietnam**: od zgodovinskih mest in zaliva Halong do umirjenega juga ob Južno-kitajskem morju
- **Tanzanija in Zanzibar**: safari v Serengetiju in Ngorongoru s počitkom ob tropski obali
- **Tajska**: kulturni templji in tržnice, nato miren zaključek ob plažah Andamanskega morja
- **Kolumbija**: urbana izkušnja v Medellínu in Bogoti, z oddihom na Karibih
- **Šrilanka**: vožnja z vlakom skozi čajno deželo, zaključena z ajurvedskim oddihom na plaži

Potovanje z zavedanjem

Za sodobnega človeka, ki živi v ritmu obveznosti, je potovanje priložnost – ne le za predstavitev v drugo okolje, temveč za ponovni stik s seboj. Prav zato je koncept »odkrij, doživi, odpočij« vse bolj prisoten v ponudbi kakovostnih agencij. Ne kot tržna niša, temveč kot odgovor na realne potrebe današnjih potnikov.

Relax turizem d.d. kot ena izmed vodilnih slovenskih agencij s 30-letno tradicijo, takšen model udejanja na način, ki spušča vse tri elemente: vsebino, varnost in udobje. Programe vodijo izkušeni slovenski spremljevalci, na destinacijah sodelujejo preverjeni lokalni partnerji.

»Naši potniki si želijo videti, doživeti, okusiti – a ne pozabiti nase. Zato kombiniramo raziskovanje z oddihom. Ko srce utripa od navdušenja, potrebuješ trenutek tišine. Mi ga vključimo v program. Tako se domov ne vrneš utrujen in izčrpan, ampak resnično spočit – brez občutka, da potrebuješ še en dopust po dopustu,« pravijo pri Relax turizmu.

V času, ko je svet vse bolj dostopen, postaja pomembnejše ne le, kam potujemo – temveč kako.

Kratki napotki za uravnotežen dopust:

- **Načrtujte ritem**: prvi del potovanja naj bo bolj aktiven, drugi del pa umirjen – brez zgodnjih letov in dnevnih selitev.
- **Razmišljajte dolgoročno**: kakovosten zaključek potovanja zmanjša stres ob vrnitvi v vsakdan.
- **Izberite vsebino, ne količine**: bolj kot število ogledov štejejo tista doživetja, ki pustijo vtis.

Uspešno na sejmu v tujini, doma pa težave z nepravičnim poslovnim okoljem

Prevozniki so se z veliko delegacijo udeležili največjega evropskega strokovnega sejma Transport logistika 2025 v Münchnu, kjer so tudi v družbi našega ministra za gospodarstvo obiskali vrsto zanimivih partnerjev. Doma pa ostajajo izpostavljeni nepravičnemu poslovnemu okolju, ki jih postavlja v nekonkurenčni položaj, kritiko zato naslavljajo vladi in drugim pristojnim organom, ki ne najdejo posluha, da bi nerešeno problematiko premaknili z mrtve točke. ■ Anton Šijanec

Slovenski prevozniki so med sejmom Transport logistika 2025 obiskali podjetje MAN Truck & Bus SE. Ogledali so si njihov paviljon MAN Truck Forum, proizvodnjo v tovarni in sodelovali na predstavitvi njihovih novosti v sklopu MAN eMobility Journey + First steps of Hydrogen Trucks. Na tem mestu se podjetju tudi iskreno zahvaljujejo za izkazano gostoljubje.

Sejem Transport logistika 2025

Obisk delegacije slovenskih prevoznikov na največjem tovrstnem strokovnem sejmu v Evropi Transport logistika 2025 v Münchnu je potekal od 2. do 4. junija 2025. Program obiska je bil zelo delovno naraven, saj so si slovenski prevozniki v času

sejma prizadevali navezati ali poglobiti čim več poslovnih vezi.

Uvodoma so na razstavnem prostoru podjetja Schmitz Cargobull pripravili srečanje predstavnikov podjetja z našim ministrom za gospodarstvo, v nadaljevanju obiska pa poleg vrste drugih še obširno

formalno srečanje s podjetjem MAN Truck & Bus SE, kjer so obiskali njihov paviljon MAN Truck Forum, si ogledali proizvodnjo v tovarni ter sodelovali na predstavitvi vrste njihovih novosti v sklopu MAN eMobility Journey + First steps of Hydrogen Trucks. Prevozniki so obisk sejma sklenili

s sodelovanjem na izvedbi Dneva slovenskih prevoznikov na sejmu.

Dialog z državo je na mrtvi točki

Konec junija so se člani Upravnega odbora Sekcije za promet pri OZS zbrali na svoji redni seji. Izrazili so nezadovoljstvo z odnosom države do transportnega sektorja, da bi dosegli izboljšave, pa so predlagali konkretne ukrepe s stopnjevanjem dialoga s politiko.

Težave v sektorju cestnega transporta ostajajo namreč nespremenjene. Prevozniška podjetja se soočajo s pomanjkanjem delovne sile, naraščajočimi državnimi obremenitvami in inšpekcijskimi pregledi, kjer pa se vse skupaj vedno bolj osredotoča na administrativne prekrške.

Naša prevozniška podjetja na tenderjih izgubljajo vedno več posla, saj tuja konkurenca lahko dela pod ceno ali pa ne izpolnjuje delovne in socialne zakonodaje. Zato pod nujno izpostavljajo vse večjo birokracijo, davčne obremenitve, monopolni položaj zavarovalnic, infrastrukturne težave in nepošteno konkurenco, kjer še posebej pa izpostavljajo ukrajinske prevoznike, nad vsem skupaj pa bdi neučinkovit nadzor nad tujimi podjetji.

Člani upravnega odbora sekcije so bili kritični tudi do izjave predsednika vlade, ki je na nedavnem Forumu obrti in podjetništva javno predstavil možnost zaposlovanja tujcev na podlagi turistične vize, po drugi strani pa je iz uradnega odgovora ministrstva za delo jasno, da to ne bo možno, še več, ministrstvo za delo za sektor mednarodnih prevozov še vedno sploh ne vidi rešitve glede možnih ukrepov za pohitritev postopkov pridobitve delovnih dovoljenj. Neuspešno pa je bilo žal tudi dogovarjanje o medresorski delovni skupini za delovna dovoljenja, saj ministrstvo za delo očitno ignorira pobudo ministrstva za infrastrukturo oz. sekcije za promet.

Pripravite se na burno jesen

Člani UO Sekcije za promet pri OZS zato izražajo razočaranje nad neučinkovitostjo dialoga z oblastmi in poudarjajo, da je treba preiti na konkretne ukrepe, tudi če bodo ti neprijetni. Kot so napovedali bodo zaradi neučinkovitosti oblasti zato zaostri dialog ter svoje stanovske kolege pozivajo, naj se pripravijo na burno jesen, več o načrtih zanj pa bodo predstavili konec septembra na srečanju prevozniških družin.

Aktualna problematika cestnih prevoznikov

Ker je cestni transport ključen za razvoj in blaginjo sodobne družbe in hrbtenica celotnega gospodarstva, je prav, da o problematiki, ki vpliva nanj, govorimo na vsakem koraku. V naslednjih osmih točkah zato izpostavljamo ključne probleme.

- Umeščanje v prostor in podpora razvoju malih logističnih centrov, varnih in varovanih parkirišč, kjer se že vrsto let se srečujemo z neučinkovitim in dolgotrajnim umeščanjem objektov in infrastrukture v prostor, kar je s stališča velikih možnosti, ki jih ponuja naša geostrateška lokacija, popolnoma nesprejemljivo.

- Preveč ambiciozni ukrepi zelenega prehoda, kjer prevozniki smatrajo, da so trenutne smernice k zelenemu prehodu izrazito aktivistične in nerealne, ta bi moral temeljiti na realnih tehnologijah in inovacijah.

- Nezadostna podpora digitalizaciji, kjer se je treba zavedati, da ta olajšuje sodelovanje med deležniki v dobavnih verigah, omogoča boljše preglednost in upravljanje tovarnih tokov v realnem času, zmanjšuje administracijo ter omogoča boljše uporabo infrastrukture in virov.

- Pomanjkanje delovne sile in dolgotrajni postopki pridobitve delovnih dovoljenj, kjer prevozniki že vrsto let opozarjajo

na problematiko pomanjkanja voznikov in dolgotrajnih postopkov pridobitve delovnih, ki trajajo nerazumno dolgo.

- Monopolni položaj zavarovalnic pri sklepanju obveznih AO zavarovanj, kjer prevozniki čutijo vse večje obremenitve gospodarstva in vse višji fiksne stroške ter slabijo njihovo konkurenčnost.

- Nepretočnost prometa na AC/HC in v Luki Koper, kjer zastoji na cestah gospodarstvu prinašajo vse več škode, študija IRU pa je pokazala, da se strošek zastojev na državo EU, oz. poraba goriva poveča za faktor tri, kar znaša 8 do 16 mrd EUR letno ali 0,5 BDP.

- Dodatne administrativne ovire po spremembah ZDCOPMD, kjer novi zakon velja tudi za mobilne delavce, s tem pa se po nepotrebnem širijo obveznosti glede vodenja evidence mobilnih delavcev.

- Neučinkovit nadzor in porast nelojalne konkurence, kjer tujci ne spoštujejo delovno pravne zakonodaje, ob neučinkovitem nadzoru pa s tem lahko nastopajo z dumpinškimi cenami.

Opisane težave so podrobno in argumentirano opisane na spleti strani sekcije, kjer so predstavljene tudi rešitve, ki jih predlagajo slovenski prevozniki.

Stojnine so legitimne

Za konec pa spodbudna novica z Ustavnega sodišča RS, ki je presojalo o ustavnosti določbe 110.b Zakona o prevozihih v cestnem prometu glede stojnine. V sklepu, ki ga najdete pod oznako U-I-77/24, je presodilo, da določitev 100 evrov stojnine na uro po prvi zamujeni uri ni v nasprotju z ustavo.

Prevozniki so z odločitvijo seveda zadovoljni, ustavno sodišče pa v sklepu uvodoma navaja, da je stojnina zakonita pogodbeni kazni kot civilna sankcija za kršitev obveznosti pogodbe, ki jo je dolžna plačati le stranka prevozne pogodbe, to je pošiljatelj oz. prejemnik.

Srečanje prevozniških družin in prevozniških podjetij 2025

Sobota, 27. septembra 2025 po 10. uri na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani

Prenovljen paket v šoli in vrtcu v Gorenji vasi

Parketarji pod okriljem Sekcije polagalcev talnih oblog pri OZS so konec junija ponovno združili moči s podjetjem HG trade d.o.o. v dobrodelni akciji v osnovni šoli Ivana Tavčarja v Gorenji vasi. V njej je sodelovalo petnajst parketarjev iz vse Slovenije, obnovili pa so skoraj 450 kvadratnih metrov parketa.

■ **Eva Mihelič**

Konec junija tradicionalno poteka dobrodelna akcija parketarjev. Vsako leto se srečajo z namenom, da pomagajo in v sodelovanju s podjetjem HG trade obnovijo parket v vrtcu ali šoli. Letos so izbrali osnovno šolo Ivana Tavčarja v Gorenji vasi in v dveh dneh obnovili tla v štirih šolskih učilnicah in štirih igralnicah, pri delu pa so uporabljali parketne lake Chromoden, ki so zasnovani na vodni osnovi in

na ta način prijazni do okolja in zdravja. Kot običajno je material za prenovo talnih oblog prispevalo podjetje HGtrade d.o.o., medtem ko so parketarji prostovoljno prispevali svoje znanje, delo in čas.

Ravnateljica šole **Nataša Grom** se jim je zahvalila za odlično opravljeno delo in izpostavila njihovo neverjetno energijo, s katero so premagovali delovne izzive in tudi poletno vročino. »Mislim, da jo bomo

zaposleni in otroci še dolgo čutili,« je dodala.

Marko Podjed, direktor HGtrade, pa je izpostavil dolgoletno sodelovanje s sekcijo polagalcev talnih oblog in dejal, da so akcije prispevek vseh sodelujočih k bolj varnemu in zdravemu okolju za igro in učenje najmlajših. Poleg tega je posebej pohvalil organizacijsko sposobnost kolektiva, ki je pripravil vse za nemoteno delo parketarjev.

Zaključno slovesnost dobrodelne akcije so popestrili najmlajši, ki se bodo igrali in ustvarjali v prenovljenih prostorih.

Sodelujoči v dobrodelni akciji 2025:

- Tomaž Šilak iz Markovcev,
- Zlatko Vozlič iz Pristave pri Mestinju,
- Filip Vozlič iz Pristave pri Mestinju,
- Boris Mahne iz Šoštanja,
- Franc Ribič iz Kamnice,
- Matej Ribič iz Kamnice,
- Asmir Halilović iz Krškega,
- Boštjan Tkalec iz Žalca,
- Vasja Marega iz Renč,
- Jure Černe iz Ljubljane,
- Lado Černe iz Ljubljane,
- Luka Jeglič iz Škocjana,
- Igor Šuštar iz Kamnika,
- Erik Cijan iz Šempetra pri Gorici,
- Andrej Grandovec iz Šentvida pri Stični,
- Igor Justin Troha iz Gorenje vasi in
- Goran Žigon iz Škofij.

Sodelujoči v dobrodelni akcijami z ekipo osnovne šole in vrtca.

Da so organizatorji za letošnje akcijo izbrali Gorenjo vas, so zelo veseli tudi na Občini Gorenja vas – Poljane. »Hvaležni smo, da ste nam pomagali pri obnovi tal, ki so bila deloma poškodovana tudi zaradi poplav. Take akcije so svetel zgled, kako je mogoče s skupnimi močmi ustvarjati boljše pogoje za življenje, v tem primeru za otroke in zaposlene v šoli in vrtcu,« je med drugim dejala direktorica občinske uprave **Elizabeta Rakovec** in tudi v županovem imenu parketarjem čestitala za opravljeno delo.

Na zaključni slovesnosti, ki so jo z igrico in petjem popestrili otroci in vzgojiteljice iz vrtca, je zbrane pozdravil tudi podpredsednik OZS **Zoran Simčič**: »Danes ste ponovno dokazali, da imamo obrtniki in podjetniki velika srca, da smo vselej pripravljeni pomagati, še posebej, kadar gre za naše najmlajše. Prepričan sem, da udeležba v takšnih dobrodelnih akcijah tudi v prihodnje ni vprašljiva.«

Kot zelo uspešno je letošnje izvedbo, z organizacijskega in izvedbenega vidika, ocenil tudi predsednik Sekcije polagalcev talnih oblog pri OZS **Vladimir Černe**. »Kolegi radi pridejo. Danes si nismo več konkurenca. Radi se družimo, tudi na takšnih

dogodkih izmenjamo kakšno izkušnjo z materialom, novo tehniko in podobno. Tudi s tem in zato stroka napreduje,« je de-

jal in izpostavil še neverjetno gostoljubje v šoli, kjer so poskrbeli, da so se kljub trdemu delu, vsi dobro počutili.

V dveh dneh so parketarji z vse Slovenije obnovili osem učilnic in igralnic v Gorenji vasi.

Michelinove zvezdice devetim slovenskim restavracijam

Slavni kulinarčni vodnik Michelin, najmočnejša znamka na področju gastronomije, je minuli mesec že šestič zapored izpostavil najboljše slovenske restavracije in ponovno potrdil vrhunsko kakovost, trajnostno usmeritev in raznolikost slovenske gastronomije. V letošnji vodnik je uvrščenih kar 72 restavracij, devet več kot lani. Na Michelinovem zemljevidu sveti 12 slovenskih zvezdic, večina prejemnikov Michelinovih zvezdic pa je članov Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije. ■ Mira Črešnar

Hiša Franko z Ano Roš je tudi letos ohranila najvišje priznanje – tri Michelinove zvezdice. Restavracija Milka z Davidom Žefranom je ponovno prejela dve zvezdici, po eno zvezdico pa si je prislužilo sedem restavracij.

Letos je vodnik Michelin Sloveniji prvič podelil tri posebna priznanja: Young Chef Award, Service Award in Sommelier Award. Slovenija se s tem uvršča ob bok gastronomskim velesilam. Posebej razveseljuje tudi priznanje odličnega razmerja med kakovostjo in ceno: 12 restavracij je prejelo oznako Bib Gourmand. Zeleno Michelinovo zvezdico, ki poudarja zavezanost trajnostnemu delovanju in odgovorni gastronomiji – vrednotam, po katerih Slovenija vse bolj izstopa na svetovnem kulinarčnem prizorišču – je prejelo 9 restavracij.

Hiša Franko z Ano Roš tudi v letu 2025 ostaja v elitnem vrhu svetovne kulinarike – v vodniku Michelin Guide Slovenia ponovno blesti s tremi Michelinovimi zvezdicami in zeleno zvezdico za trajnost. S tako kombinacijo se ponašata le dve ženski na svetu.

Izjemne rezultate so dosegle tudi ostale restavracije, ki so prejele Michelinove zvezdice. Z dvema zvezdicama se že tretje leto ponaša **restavracija Milka** (chef David Žefran), po eno pa so Michelinovi ocenjevalci dodelili restavracijam **COB** (chef Filip Matjaž), **Dam** (chef Uroš Fakuč), **Gostilna pri Lojzetu** (chef Tomaž Kavčič), **Grič** (chef Luka Košir), **Hiša Denk** (chef Gregor Vračko), **Hiša Linhart** (chef Uroš Štefelin) in **Pavus** (chef Marko Pavčnik).

Letos so v vodniku Michelin Guide Slovenia prvič vključena tri posebna priznanja. Nagrada **Young Chef Award**, ki jo je prejel **Filip Matjaž** (COB), izpostavlja mladega kuharskega talenta, ki že danes oblikuje prihodnost slovenske kulinarike. Nagrada **Sommelier Award**, ki jo je prejel Anže Kristan (Gostilna pri Lojzetu), pa je poklon sommelierju, ki s poglobljenim znanjem o vinih, občutkom za harmonijo okusov ter osebnim pristopom ustvari izkušnjo, ki presega zgolj strežbo. Nagrado **Service Award** je prejel Jan Sinčič (Salicornia), »zaradi njegove prijaznosti ter toplega in sproščenega sprejema, ki pripomaga k temu, da se gostje res počutijo kot doma«, so zapisali pri Michelinu.

Kar devet restavracij se ponaša z zeleno Michelinovo zvezdico. Na novo je zeleno zvezdico prejela restavracija hotela Plesnik, v kateri ustvarjata chefa Janez Bratovž in Tom Čopar.

V letošnji izbor Bib Gourmand se je uvrstilo 12 slovenskih restavracij, letos na novo restavracije Lesnika, Etna in Gredič.

Prejemnikom priznanj je na podelitvi, ki je potekala na Brdu pri Kranju, čestitke in pohvale izrekel predsednik OZS **Blaž Cvar**, ki je bil pred to funkcijo tudi predsednik Sekcije za gostinstvo in turizem pri OZS, čestitala pa jim je tudi aktualna predsednica Sekcije za gostinstvo in turizem pri OZS **Patricija Furlan**.

Kako skrbeti za zdravo delovno okolje in manj izpadov v timu zaradi bolezni

Po podatkih NIJZ je bilo v letu 2024 več kot 1,6 milijona bolniških odsotnosti, kar je vodilo v več kot 19 milijonov koledarskih dni odsotnosti. Čeprav so bile te krajše, se je njihovo število povečalo. To lahko pomeni tudi, da se delodajalci pogosteje soočajo z izzivi, kot so motnje v delovnem procesu, večja obremenitev sodelavcev in upad produktivnosti.

Zdravo delovno okolje vključuje celostno skrb za zaposlene, od fizičnih pogojev in organizacijske kulture do medosebnih odnosov in psihološkega počutja. Podjetja, ki prepoznajo pomen teh dejavnikov, lahko beležijo manjšo fluktuacijo kadra, boljše počutje in višjo motivacijo zaposlenih.

Najpogostejši vzroki za začasno nezmožnost za delo so leta 2024 bile bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva, sledile pa so poškodbe in zastrupitve izven dela. Takšna zdravstvena stanja pogosto zahtevajo tudi specialistično obravnavo, kjer pa se zaposleni lahko znajde pred dodatno oviro – dolgimi čakalnimi dobami za obravnavo pri specialistu. Če posameznik ne želi čakati, se sicer lahko odloči za samoplačniško storitev, vendar te niso nujno dostopne vsem.

Kako lahko do hitrejša specialistične obravnave pomaga delodajalec?

Pravne osebe lahko sklenejo **kolektivno zdravstveno zavarovanje Specialisti Kolektivno pri Zavarovalnici Triglav**. Zaposleni in njihovi družinski člani se v zavarovanje vključijo s praviloma nižjimi premijami, kot veljajo pri individualnih zavarovanjih.

Kaj v praksi prinaša kolektivno zavarovanje Specialisti?

Zavarovanci se na pregled pri specialistu, diagnostično preiskavo ali poseg naročijo prek Zdravstvene točke, ko prejmejo napotnico ali na podlagi ugotovitve medicinsko utemeljene indikacije na daljavo, ki jo lahko poda zdravnik družinske medicine, ki je v pogodbenem razmerju z zavarovalnico.

Prednosti:

- Hiter dostop do specialističnih pregledov, preiskav, posegov in rehabilitacije – naročanje v nekaj dneh, ne mesecih.
- Možnost obravnave pri zasebnikih brez doplačil.
- Prilagajanje terminov, skladno z željami in potrebami zaposlenega (v dopoldanskem ali popoldanskem času, blizu službe ali blizu doma).

- Organizacija nadaljnjih korakov zdravljenja po pregledu.

Skrita cena bolniških odsotnosti

Za vsakim odsotnim sodelavcem običajno stoji ekipa, ki mora njegovo delo prevzeti. To pomeni dodatne obremenitve, stres, lahko tudi neizpolnjene roke ali večje tveganje za napake.

Obenem v času, ko se podjetja borijo za najboljše kadre, lahko dodatno zdravstveno zavarovanje pomeni razliko med »ne« in »da« novega sodelavca. Skrb za zdravje zaposlenih je namreč znak, da podjetje ceni in podpira svojo ekipo. Ob dobri klimi in z ustreznimi zadolžitvami naj bo kolektivno zdravstveno zavarovanje del širše strategije zdravega delovnega okolja.

Podrobneje spoznajte zavarovanje Specialisti Kolektivno

Praznik kamnosekov in vseh, ki imajo radi kamen

Nadvse uspešno se razvija zgodba festivala, ki vsaki dve leti na enem mestu združi vse, ki se ukvarjajo s kamnom ali pa ga imajo enostavno radi. Tudi letos so se sredi junija v velikem številu zbrali na že dobro uveljavljeni tradicionalni bienalni prireditvi Festival kamna, ki poteka v prijetni kraški vasici Pliskovica. Festival traja tri dni, rdeča nit dogajanja pa je tekmovanje mladih kamnosekov, ki se med seboj pomerijo na odprtem mednarodnem tekmovanju in predizboru za evropsko tekmovanje poklicev EuroSkills. ■ Anton Šijanec

Dogodka so veseli vsi, še posebej stroka, ki v njem vidi pravi pristop za promocijo poklica in razvoj našega kamnoseštva. Festival je velikega pomena tudi za našo stanovsko organizacijo, povezuje namreč prizadevanja članov kar dveh naših strokovnih sekcij, tako sekcije cemen-tinarjev, kamnosekov in teracerjev kot rokodelcev združenih v sekciji za domačo in umetnostno obrt.

Rdeča nit bienalnega Festivala kamna v Pliskovici je tridnevno mednarodno tekmovanje mladih kamnosekov, starejši prizadevni mentorji in organizatorji pa se ob njem zavedajo, da je izrednega pomena za razvoj in ohranitev te lepe rokodelske dejavnosti ter učinkovit prenos znanj na mlajšo generacijo (foto: Mariia Bortiakova, VSS Sežana)

Temu je sledilo tudi dogajanje na festivalu, kjer so obiskovalci lahko spoznali številne načine obdelave kamna, sodelovali na kamnoseških in drugih rokodelskih delavnicah za otroke in odrasle ter poslušali strokovna predavanja. Na veli-

kem rokodelskem sejmu, ki je spremljal festival, pa so lahko spoznali še celo vrsto različnih drugih rokodelskih poklicev, vse skupaj pa kronali tudi z nepozabnimi lokalnimi kulinarječnimi in kulturnimi doživetji.

Življenje s kamnom

Tako v Pliskovici kot v večini vasi na Krasu kulturno in naravno dediščino srečujemo praktično na vsakem koraku. Med starimi obrtni je tu ključno kamnoseštvo, kjer mojstri že stoletja klešejo in ustvarjajo iz zelo priljubljenega kraškega kamna. Ta ponovno pridobiva vrednost in to ne samo v svoji osnovni vlogi, temveč tudi v oblikovanju in umetnostni, ki dediščino prepletata z odtenki sodobnih pristopov k obdelavi kamna.

Srce in motor organizacije festivala je bil tudi letos neutrudni **Jernej Bortolato**, kamnoseški mojster iz Pliskovice, ki je ob tem hkrati tudi mentor številnim mladim kamnosekom in oblikovalcem ter predsednik Sekcije za domačo in umetnostno obrt pri OZS. Dogodka sta se ob slovesnem zaključku s podelitvijo nagrad udeležila tudi **Marko Lotrič**, predsednik Državnega sveta RS, in **Bogdan Oblak**, predsednik Sekcije cementinarjev, kamnosekov in teracerjev pri OZS.

Tekmovanje mladih kamnosekov

Rdeča nit festivala je bilo odprto mednarodno tekmovanje mladih kamnosekov, ki so se med seboj pomerili tudi v predizboru za državno tekmovanje poklicev SloveniaSkills, ki določi slovenskega predstavnika na evropskem tekmovanju poklicev EuroSkills.

Najboljši mladi kamnoseki na predtekmovanju SloveniaSkills so bili **Bernard Kováč Bizjak** (SGGOŠ.StG Ljubljana), **Samueli Marinko** (SGGOŠ.StG Ljubljana) in **Matic Jontes** (VSŠ Sežana), v konkurenci Pliskovica open pa **Martin Kandido** iz Slovenije in **Tobias Eigl** iz Švice.

Kamnoseštvo ima svetlo prihodnost

Tekmovanje mladih kamnosekov, ki v dobršni meri opredeljuje festival, je izrednega pomena za razvoj in ohranitev naše kamnoseške dejavnosti in rokodelstva. Zagotavlja srečanje in splet vseh tistih, ki skrbijo za institucionalno izobraževanje na

naših srednjih in visokih šolah, prenos rokodelskih znanj po novem Zakonu o ohranjanju in razvoju rokodelstva ter tistih, ki si prizadevajo za promocijo in ugled poklica tudi skozi tekmovalni sistem poklicnih spretnosti.

Zahvala za vztrajnost in odlično izvedbo festivala, predvsem pa za velik interes mladih, gre skupini vpletenih organizacij Centru za poklicno izobraževanje RS, Srednji gradbeni, geodetski, okoljevarstveni šoli in strokovni gimnaziji Ljubljana, Višji strokovni šoli Šolskega centra Srečka Kosovela Sežana, OOO Sežana in naši OZS ter še večji skupini predanih posameznikov, ki z velikim zanosom in v največji meri prostovoljno delajo v dobrobit razvoja stroke, saj se ob tem zavedajo, da edino na ta način lahko kamnoseštvo in rokodelstvu zagotovijo preživetje, urejen okvir delovanja in svetlo prihodnost.

Uspeh ni naključje

V okviru projekta »Podporno okolje 2023–2025« SPOT svetovanje Savinjska je OOO Celje v začetku junija 2025 organizirala že tradicionalen dogodek z mreženjem in izmenjavo dobrih praks podjetnic Savinjske regije. ■ **Martina Rečnik**, slika: **FOTIM**, **Branka Timpran**, s. p.

V uvodnem nagovoru je sekretarka OOO Celje in svetovalka SPOT **Martina Rečnik** poudarila pomen medsebojnega sodelovanja, prenosa znanj in odprte komunikacije, kakor tudi vlogo ženskega podjetništva kot enega izmed pomembnih gradnikov gospodarstva. Udeleženke je pozdravil tudi predsednik OOO Celje **Peter Pišek**.

Srečanje je potekalo v sproščenem in spodbudnem vzdušju, kjer so udeleženke aktivno sodelovale, se medsebojno spo-

znavale in delile izzive, s katerimi se srečujejo na svojih podjetniških poteh. Ponovno se je izkazalo, kako pomembna in dragocena so srečanja, ki podjetnicam omogočajo, da se slišijo, spodbujajo in medsebojno podpirajo. Povezovanje, navdihujoči pogovori in izmenjava izkušenj so znova dokazali, kako močna je energija ženskega podjetništva.

Osrednji del dogodka je bil namenjen izmenjavi dobrih praks, kjer so štiri podjetnice skozi svoje zgodbe delile znanja,

izkušnje in izzive, s katerimi so se srečevale na poti podjetništva. Svoje podjetniške poti so predstavile: **Ajša Velnes**, **Aysegül Karaali, s. p.**, iz Ljubljane, **Katja Božnik, s. p.**, iz Nove Cerkev, **Ksenija Tacer**, Tiskarna Koštomaj, d. o. o., iz Celja in **Tadeja Waldhuber, s. p.**, iz Slovenskih Konjic. Vsaka s svojo edinstveno izkušnjo, pogumom, odločnostjo in vztrajnostjo, ki so nas navdihnile in opomnile, kako dragocena je moč povezovanja, medsebojne podpore in izmenjave znanja.

Dogodek smo nadgradili z zanimivo vsebino »Ženska energija v poslu – mehka moč manifestacije«, ki jo je predstavila Andreja Novak. S svojo karizmo, modrostjo in pristnim pristopom je udeleženkam približala, kako z močjo notranje energije soustvarjati bolj usklajeno, srčno in uspešno poslovno okolje.

Peter Pišek, predsednik OOO Celje: »Vesel sem, da sem se kot edini moški pridružil temu izjemnemu srečanju. Odlična energija, odločnost in ustvarjalnost potrjujejo, kako pomembno vlogo imajo ženske v podjetništvu – ne le kot soustvarjalke uspešnih zgodb, temveč tudi kot nosilke sprememb v gospodarstvu. Zame osebno je bila to dragocena priložnost za vpogled v izzive in priložnosti, s katerimi se soočajo podjetnice, pa tudi za krepitev medsebojnega razumevanja in sodelovanja. Navdušila me je odprtost, podjetnost in pripravljenost za sodelovanje. Verjamem, da je raznolikost ključ do inovativnosti in uspeha v podjetništvu.«

Katarina Hohnjec, HOBY LES, d. o. o., podpredsednica Sekcije obrtnic in podjetnic OOO Celje: »Ko se pomlad prevesi v poletje in smo vsi polni pomladne energije, se podjetnice srečamo na tradicionalnem druženju v Celju. Veliko nas je takšnih, ki se poznamo med seboj, saj se srečujemo tudi v poslovnih vodah, a dodana vrednost tega srečanja je spoznavanje novih podjetnic, njihovih začetkov, poti, reševanja težav in tudi kasnejše vključevanje v skupnost podjetnic. To se mi zdi posebej pomembno z dveh strani: bolj izkušene pomagajo začetnicam pri reševanju težav, tiste na začetku poti pa predajajo nova znanja nam, ki v hitrem tempu dela nimamo časa za spoznavanje prepotrebni novosti.«

Šejla Hodžić, Računovodstvo Diana, Dijana Avdić, s. p.: »Ženske v podjetništvu imamo poseben privilegij. Smo podjetnice, žene, partnerke, mame, hčere, prijateljice in predvsem ženske, ki v vseh vlogah vztrajno krmarimo po poti do uspeha. Na poti so vzponi in padci, vajene smo vsega.

Naša vsakoletna srečanja nas spominjajo, da smo dobre takšne, kot smo. Novim mladim podjetnicam dajemo upanje in opomnik, da niso same in da so vsi začetki velik izziv za kariero in osebnost.«

Ana Kolar, Podjetniški Projektni Center ANAplus, d. o. o.: »Podjetniško mreženje v sproščenem okolju je za podjetnice ključnega pomena, ker prinašajo izmenjavo znanja in idej, medsebojno podporo, spodbudo in nove poslovne priložnosti. Prav na takšnih srečanjih se rojevajo nove priložnosti, ki jih sami pogosto ne bi prepoznali. Vedno več podjetnikov razume pomen povezovanja in si vzame čas za tovrstne dogodke, kar prispeva k bolj povezani podjetniški skupnosti ter ustvarja pogoje za sodelovanje in ne konkurenco.«

Nataša Kovačič, s. p.: »Dogodek mreženja, ki sem se ga udeležila na OOO Celje, je bil izjemno dragocen – ne le zaradi možnosti navezovanja novih poslovnih stikov, temveč tudi zaradi izmenjave konkretnih izkušenj med podjetnicami. Takšni dogodki krepijo občutek skupnosti, spodbujajo sodelovanja in omogočajo navdihujoče vpoglede v delo drugih. Verjamem, da je podjetniško mreženje eden ključnih temeljev za rast in razvoj, še posebej v današnjem dinamičnem poslovnem okolju. Iskrena hvala za povabilo – z veseljem se udeležim tudi prihodnjih srečanj.«

Barbara Zacirkovnik, Zavod Emendo Gavce: »Hvaležna sem za take priložnosti in možnosti, da se podjetnice družimo na različnih dogodkih, ki te vedno znova navdihnejo. Ne le da sem spoznala neverjetne zgodbe in izkušnje drugih udeleženk, zopet sem utrdila prepričanje o neprecenljivi vlogi mreženja in medsebojne podpore v podjetniškem svetu. Takšni dogodki so ključni za krepitev samozavesti, izmenjavo znanj in ustvarjanje trdnih povezav, ki podpirajo rast in razvoj ženskega podjetništva. Verjamem, da nam skupna moč in sodelovanje omogočata, da ostajamo na tej poti, premikamo meje in dosegamo postavljene cilje.«

Koper

Na slavnostni podelitvi jubilejnih priznanj, ki je potekala 6. junija 2025 v restavraciji Al Mulin, je predsednik OOO Koper Sergej Pinter podelil priznanja obrtnikom in podjetnikom, ki s svojo predanostjo, vztrajnostjo in znanjem soustvarjajo lokalno gospodarstvo. Vseh slavljenecov je bilo 32, med njimi tudi Rižanski vodovod Koper d.o.o. za 90 let opravljanja dejavnosti ter Tiskarna VEK Koper in družina Prelovec za 60 let.

Maribor

Obrtniki in podjetniki, ki prosti čas radi preživljajo na poti z avtodomi so se zbrali v kampu Kekec pod mariborskim Pohorju. V okviru zanimivega programa, ki sta ga pripravila Liljana in Branko Tkalcich, so se s starodobnim avtobusom popeljali po centru Maribora, ogledali so si Vinagovo klet, se sprehodili do Lenta, nato pa so se odpeljali še v Rače, kjer so si ogledali muzej, v katerem je Joško Obrovnik zbral avtomobile, motorje, tovornjake, avtobuse ... Prihodnje leto bodo srečanje organizirali avtodomarji iz Krškega in okolice.

Sprehod skozi čas obrtništva

Od maja do septembra petkove popoldneve v Kranju popestri dogodek »Kr' petek je!«. Prvi junijski petek sta se običajnemu dogajanju priključili tudi območni obrtno-podjetniški zbornici iz Kranja in Tržiča s predstavitvijo starih obrti in obrtnih poklicev. ■ **Eva Mihelič**

»**K**r' petek je!« se dogaja na kranjskem Glavnem trgu ob vodnjaku, kjer si vsak petek po službi Kranjčanke in Kranjčani lahko privoščijo sprostitev ob pijači, kulinarčni ponudbi in glasbi, hkrati pa imajo priložnost spoznavati ponudbo lokalnih pridelovalcev sezonskega sadja in zelenjave ter najrazličnejših izdelkov.

Prvi junijski petek sta običajno dogajanje popestrili tudi območni obrtno-podjetniški zbornici iz Kranja in Tržiča, ki sta v sodelovanju z Zavodom za turizem in kulturo Kranj pripravili predstavitev starih obrti, obrtnih poklicev in nekdanje mode. Obiskovalcem so predstavili kovaštvo, čevljarstvo, prevoznništvo, tiskarstvo, lončarstvo, sitarstvo in slikopleskarstvo. V sodelovanju s Šolskim centrom Kranj so pokazali tudi, kako mladi danes pridobivajo znanje in veščine dobrega slikopleskarja, frizerja in pedikerja.

Veliko pozornosti so pritegnili še starodobniki, od motorja do tovornjaka in avtobusa, s katerimi so se navdušeni obiskovalci lahko tudi popeljali po mestu.

OOZ Kranj in OOO Tržič sta s predstavitvijo obrtnih poklicev popestrili prvi junijski »Kr' petek je!« v Kranju.

Zbornica popolnoma prenovila svoj apartma v Kranjski Gori

V Območni obrtno-podjetniški zbornici Ljubljana Šiška so si zadali, da letos prenovijo svoj apartma v Čičarah v Kranjski Gori. Ta je že dolga leta članom na voljo za oddih, kar se je v njem tudi že dobro poznalo. Potreben je bil temeljite prenove in sveže preobleke. Pred kratkim so uredili še zadnje podrobnosti in apartma pripravili za nove obiskovalce. ■ Eva Mihelič

Prenova zborničnega apartmaja v Kranjski Gori se je začela na začetku aprila, ko je petnajst članov OOO Ljubljana Šiška prostovoljno sodelovalo v delovni akciji, v kateri so odstranili dotrajano pohištvo, v celoti izpraznili apartma in pripravili vse za obnovo.

»Vsi skupaj smo zelo zadovoljni, kako je apartma po prenovi – svež, topel in poln nove energije. Še posebej pa smo ponosni, da je vsa prenova potekala s pomočjo članov zbornice. Ko smo povezani, smo močnejši. In ta obnova je še en lep dokaz za to,« so povedali v OOO Ljubljana Šiška.

Med sodelujočimi v prenovi sta bila izjemno aktivna predvsem predsednik

zbornice Milan Župevc in Marko Kajzer, član zbornice in direktor podjetja Kampo, ki je poskrbelo za notranjo opremo. Izkazala sta se tudi Markova sinova Bor in Nal, ki sta že s predstavitvijo projekta prenove prepričala vodstvo OOO Šiška, da jim je zaupalo izdelavo notranje opreme. Uspešen projekt prenove apartmaja je lep primer dobre prakse sodelovanja članov zbornice, ki daje energijo in zagon za delo v prihodnje.

Apartmenta je od začetka julija na voljo obrtnikom in podjetnikom. Prednost bodo sicer imeli člani OOO Šiška, a so vselej dobrodošli tudi obrtniki in podjetniki iz drugih zbornic.

Novice

iz OOO

Celje

Na začetku prejšnjega meseca je OOO Celje na športno-rekreacijskem prostoru Lopata pri Celju organizirala tradicionalno družabno srečanje, ki je tudi letos povežalo člane zbornice, upokojene obrtnike in poslovne partnerje v prijateljskem in sproščenem vzdušju. Srečanja so se udeležili tudi predstavniki občin, ki podpirajo delo zbornice. Po uradnem delu je sledilo prijetno druženje, obogateno z zabavnim programom, prijetnimi pogovori in izmenjavo izkušenj, ki bodo gotovo obrodile marsikatero novo idejo ali sodelovanje.

Mozirje

Na tradicionalnem pikniku članov OOO Mozirje so 12. junija obeležili 50-letnico obrti v Zgornji Savinjski dolini. Dogodek je znova dokazal, da obrtniška skupnost v naših krajih živi in diha skupaj – z močnim občutkom pripadnosti, spoštovanja in ponosa. Dogodek je privabil lepo število udeležencev – od aktivnih obrtnikov in podjetnikov do številnih upokojenih članov, ki so z veseljem delili spomine na začetke svojega dela, izzive in uspehe.

Na Goričkem je silovito neurje povzročilo ogromno škode

Prvi junijski ponedeljek je območje Goričkega zajelo silovito neurje z močnim vetrom in debelo točo. Najhuje so bile prizadete vasi v občinah Gornji Petrovci in Šalovci, kjer je med oškodovanimi tudi veliko obrtnikov in podjetnikov. ■ **Eva Mihelič**

Toča tudi do velikosti teniške žogice je poškodovala predvsem strehe številnih stanovanjskih hiš, poslovnih, gospodarskih in javnih objektov, vozila ter kmetijske površine. Pri tem je nastala ogromna škoda, ki je posamezniki niti lokalne skupnosti ne bodo mogli sami odpraviti.

Med oškodovanimi v neurju so tudi številni obrtniki in podjetniki. V akcijo pomoči so se aktivno vključili kleparji in krovci Pomurske regije, Ustanova za humanitarno pomoč obrtnikom pa je za zbiranje pomoči za obrtnike in podjetnike na Goričkem odprla poseben sklic. Če bi radi pomagali stanovskim kolegom, lahko to storite z nakazilom na spodnji račun. Pri tem si lahko pomagata tudi s QR kodo.

Ustanova za humanitarno pomoč obrtnikom

Celovška cesta 71
1000 Ljubljana

Poslovni račun pri NLB d.d. št.:

SI56 0201 3025 7684 878

BIC banke: LJBAS12X

Namen: **Pomoč ob neurju na Goričkem 2025**

Koda namena: CHAR

Sklic: **00 10-1080**

Silovito neurje je poškodovalo številne objekte na Goričkem.

Naložbena priložnost

NAPRODAJ - posest za turizem
blizu smučarskega središča Kope

041 682 236
jani.bizjak@avitel.si

www.naseljesonce.si

CONNECT2SLOVENIA

Mednarodno poslovno srečanje

Dogodek je namenjen **učinkovitemu** in **ciljno usmerjenemu mreženju** ter **vzpostavljanju novih poslovnih stikov** z neposrednimi potencialnimi partnerji iz regije **JV Evrope** in **Alpe Adria**.

Kongresni center Celje, četrtek, 18. 9. 2025, ob 11. uri

Začnite nova poslovna partnerstva

Za več informacij
in prijavo poslikajte
QR kodo.

Trajnost je prihodnost – in prihodnost se začne na MOS-u!

Dobrodošli v prihodnosti! Z vami smo že krepko čez pol stoletja in če kdo, vemo mi, da je čas za pogled naprej, ki je odgovor na izzive časa. 57. MOS, ki bo na celjskem sejmišču med 17. in 21. septembrom, na novo definira trajnost, ki že zdavnaj ni samo trend – je način razmišljanja, delovanja in povezovanja! In prav to počnemo na MOS-u. V središče letošnjega MOS-a smo zato postavili trajnost. ■ **Celjski sejem**

Vabimo vas, da se nam pridružite na **največjem poslovno-sejamskem dogodku v regiji**, kjer bomo letos združili inovacije, podjetnost in rešitve za vse vaše izzive pod skupnim imenovalcem: zeleni prehod.

Trajnost se letos prepleta skozi vsa tri glavna področja sejma:

MOS DOM

Gradbeni sektor se usmerja v prihodnost – MOS DOM bo predstavil široko paleto rešitev za **trajnostno gradnjo, energetsko učinkovitost**, uporabo **naravnih materialov, sončnih elektrarn, toplotnih črpalk in prezračevalnih sistemov**. Tukaj se srečata znanje in praksa – domači moj-

stri in velike blagovne znamke na enem mestu – prihodnost bivanja je zelena.

MOS TURIZEM & GASTRONOMIJA

V ospredju so zeleni turizem, sezonska kulinarika in butične izkušnje: ponudniki lokalne hrane, vin, kraft pijač, turistične kmetije, wellness ponudniki, destinacije ter

Izkoristite spletno akcijo nakupa dveh kart za ceno ene za samo 12 evrov – skenirajte QR kodo v oglasu na platnici revije.

oprema za gostinstvo. Gre za področje, kjer obrtniki – kot so mesarji, sirarji, pivovarji, slaščičarji, izdelovalci pohištva in gostinci – predstavljajo temelj kakovostne ponudbe – doživetja, ki puščajo sled, ne odtisa.

MOS B2B

Vse poslovne rešitve na enem mestu – od inovacij, digitalnih rešitev, krožnega gospodarstva in zelene tehnologije – podjetništvo, ki spreminja svet. Predstavljali bomo industrijske tehnologije, logistike, merilne tehnike, digitalizacijo, IKT in avtomatizacijo, predstavile se bodo državne in gospodarske institucije.

MOS 2025 vas vabi, da:

- odkrijete nove priložnosti in ideje,
- se povežete z razstavljalci iz več kot 20 držav,
- se srečate z več kot 65.000 obiskovalci,
- sodelujete na delavnicah, forumih in poslovnih srečanjih,
- pridobite navdih za bolj odgovorno prihodnost.

Seveda pa tudi na letošnjem MOS-u ne bo manjkalo priljubljenega sejemskega dogajanja na **MOS PLUS**, ki že več kot pol stoletja razveseljuje z ugodnimi sejmskimi nakupi ter izdelki in storitvami za prosti čas, zdrav način življenja in e-mobilnost.

Živahno sejmsko dogajanje

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (OZS) kot dolgoletni partner sejma tudi letos pomembno sooblikuje sejmske vsebine, zlasti v **dvorani L1**, kjer bo znova zaživela **Ulica obrti** – prostor predstavitev obrtnikov, poklicev in veščin, s poudarkom na **interaktivnih predstavitev ter delavnicah za mlade**. Z obiskom Vajeniške pisarne bodo obiskovalci prejeli koristne informacije o možnostih vajeništva in poklicnega izobraževanja.

Poleg tega OZS v sodelovanju s sejmom pripravlja dva osrednja strokovna dogodka:

• **B2B CONNECT2SLOVENIA**, četrtek, 18. 9., modra dvorana (10.00 – 18.00) – prostor mreženja in povezovanja slovenskih podjetnikov z mednarodnimi partnerji.

• **HEKATON OZS**, petek, 19. 9., dvorana Celjanka (9.00 – 13.00) – dogodek, ki spodbuja reševanje konkretnih podjetniških izzivov z mladimi talenti.

Izjemno veseli smo, da se pri nas odvija posebni hekaton pod imenom »Woodyton« – gre za prvi lesarski hekaton, ki ga OZS organizira v sklopu aktivnosti projekta LifeLongWood Interreg SI-AT 2021-2027. Z dvema enodnevnima dogodoma bodo mladi od 12 – 15 let, učenci 7., 8. in 9. razreda, s kreativnim razmišljanjem v ekipah iskali rešitve na izzive, povezane z lesom in okoljem. V sodelovanju z vrstniki, mentorji in podjetniki lesarskih dejavnosti iz Slovenije in Avstrije se bodo učili podjetniškega razmišljanja, spoznali sodobne poklice v lesarstvu in gozdarstvu ter razvijali ustvarjalnost in timsko delo.

OZS in Celjski sejem vabita vse člane zbornice, da se sejma udeležijo kot razstavljalci ali obiskovalci in tako sooblikujejo prihodnost slovenskega podjetništva.

Pridružite se nam na sejmu, ki ni več le dogodek – je gibanje, je skupnost, ki spreminja svet. Tudi zaradi vas. Naj vas naučimo, kako se pripraviti na prihodnost.

Interreg
Slovenija – Österreich
LifeLongWood

Cene Štupar

KÄRNTEN
University of Applied Sciences

WKO
STEIERMARK

Priložnosti za slovenska podjetja v hitro rastočem gospodarstvu

Med 14. in 23. junijem 2025 je gospodarska delegacija obiskala Južno Afriko. Delegacijo je organizirala Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije v sodelovanju z Ministrstvom za gospodarstvo, turizem in šport, SPIRIT Slovenija ter Slovenskim podjetniškim skladom. Glavni cilj obiska Južne Afrike je bila udeležba na mednarodnem sejmu »BIG5 Construct South Africa«, ki je potekal v Johannesburgu. Delegacija je bila osredotočena na krepitev povezav slovenskih podjetij z afriškim trgom in raziskovanje poslovnih priložnosti v hitro rastočem gospodarstvu tega kontinenta. ■ **Edina Babnik**

Poleg sejma BIG5 so člani delegacije obiskali Cape Town, kjer so se seznanili z industrijo diamantov in naprednimi tehnikami rudarjenja ter obdelave dragocenih kamnov. V Pretorii, administrativni prestolnici Južne Afrike, so obiskali vladno palačo in pridobili vpogled v delovanje državnih struktur. V Johannesburgu, gospodarskem središču države, so se osredotočili na industrijske, finančne in mednarodne poslovne povezave.

Gospodarski okvir Južne Afrike

Južna Afrika je največje in najnaprednejše gospodarstvo v podsaharski Afriki, zahvaljujoč bogastvu naravnih virov in raznoliki industrijski bazi. Kljub temu se država sooča s številnimi strukturnimi izzivi, kot so visoka brezposelnost, pomanjkanje kvalificirane delovne sile in pomanjkanje električne energije. Gospodarska rast je v zadnjih letih skromna, vendar stabilno bančništvo, obsežno naravno bogastvo, razvita infrastruktura v urbanih območjih, močne povezave s svetovnimi trgi in reformna usmeritev nove vlade ponujajo priložnosti za dolgoročno okrevanje in rast.

V gospodarstvu Južne Afrike prevladuje storitveni sektor, ki prispeva kar 75 %

BDP, sledijo mu industrija z 22 % in kmetijstvo s 3 %. Storitve je ključni del gospodarstva, saj zaposluje približno 64 % delovne sile, zlasti v poslovnih in finančnih storitvah ter bančništvu, s središčem v Johannesburgu. Poleg tega pomembno vlogo igrajo tudi turizem, telekomunikacije in maloprodaja. Industrijski sektor zaposluje okoli 19 % delovne sile in temelji predvsem na bogastvu naravnih virov, kot so platina, krom, mangan, zlato, diamant, premog in železo. Pomembne proizvodne panoge vključujejo avtomobilsko industrijo, tekstilno industrijo ter kemično industrijo, pri čemer je večina proizvodnje usmerjena v izvoz. Kmetijski sektor, ki zaposluje približno 17 % delovne sile, ima pomembno vlogo v ruralnem zaposlovanju. Sektor je raznolik in tržno usmerjen, z glavnimi pridelki, kot so koruza, pšenica, ječmen, soja, sladkorni trs, sadje in zelenjava. Južna Afrika je tudi ena vodilnih svetovnih proizvajalk vina, s kakovostnimi vini, ki so cenjena na mednarodnih trgih.

Ključni dogodek za gradbeni sektor

Sejem BIG5 Construct South Africa je eden največjih in najpomembnejših do-

godkov v Južni Afriki, ki se osredotoča na gradbeni sektor. Podjetjem z vsega sveta ponuja priložnost za predstavitev najnovejših inovacij, gradbenih tehnologij, delovnih strojev, opreme in energetske rešitve. Južna Afrika je ena izmed najmočnejših afriških ekonomij, njen gradbeni trg pa je ocenjen na 125 milijard evrov. Sejem predstavlja izjemno priložnost za širitev poslovanja slovenskih podjetij v Afriki, saj je povpraševanje po naprednih gradbenih tehnologijah, energetske učinkovite rešitvah in trajnostnih gradbenih materialih vse večje.

Trgovinske povezave med Slovenijo in Južno Afriko

V letu 2024 je Slovenija v Južno Afriko izvozila blago v vrednosti 60 milijonov evrov, uvozila pa za 19 milijonov evrov. Skupna vrednost blagovne menjave je znašala 79 milijonov evrov, kar je Južno Afriko postavilo na 60. mesto med najpomembnejšimi trgovinskimi partnericami Slovenije. Izvoz Slovenije v Južno Afriko se je v letu 2024 osredotočal na farmacevtske proizvode, kavčuk in njegove izdelke, električne stroje ter napredne tehnologije. Medtem ko Slovenija uvaža predvsem že-

Glavni cilj obiska Južne Afrike je bila udeležba na mednarodnem sejmu »BIG5 Construct South Africa«, ki je potekal v Johannesburgu.

lezo, jeklo, vozila ter aluminij in aluminija - ste izdelke, kar kaže na močne gospodarske povezave med državama. To ustvarja številne priložnosti za slovenska podjetja, da izkoristijo prednosti obstoječih trgovinskih poti in nadalje razvijajo svojo prisotnost v regiji.

Priložnosti za slovenska podjetja v Južni Afriki

Južna Afrika nudi slovenskim podjetjem širok spekter priložnosti v različnih industrijah, pri čemer so najbolj obetavne naslednje panoge:

- **Gradbeništvo:** Z naraščajočim povpraševanjem po infrastrukturnih projektih, še posebej v industriji trajnostne gradnje, slovenska podjetja ponujajo tehnološke rešitve, ki so zelo iskane na tem trgu. Priložnosti so tudi za ponudnike materialov, gradbene opreme in energetske učinkovitih rešitev.

- **Transport in logistika:** Južna Afrika je logistično središče celotne Afrike, kar odpira priložnosti za podjetja, ki se ukvarjajo

s transportom, skladiščenjem in distribucijo.

- **Zeleni sektor:** Južna Afrika postaja vse bolj osredotočena na trajnostni razvoj, z večjim poudarkom na obnovljivih virih energije, energetske učinkovitosti in recikliranju, kar ponuja slovenskim podjetjem širok spekter priložnosti za vlaganja in tehnološke inovacije.

Strategije za uspeh na južnoafriškem trgu

Za uspešen vstop na južnoafriški trg morajo slovenska podjetja upoštevati specifične lokalne razmere. Ključni dejavniki, ki so pomembni za uspeh, vključujejo:

- **Razumevanje lokalnih značilnosti:** Pomembno je natančno raziskati tržišče, prepoznati specifične potrebe in preference potrošnikov ter prilagoditi ponudbo.

- **Lokalni partnerji:** Uspešen nastop na trgu zahteva iskanje zanesljivih lokalnih partnerjev, ki poznajo specifičnosti trga in so lahko most med slovenskimi podjetji in južnoafriškimi kupci.

- **Prilagoditev izdelkov:** Čeprav so slovenski izdelki zelo cenjeni, se mora podjetje prilagoditi specifičnim potrebam trga, tako po kakovosti kot po ceni. Zlasti v gradbeni industriji je pomembno, da so rešitve energijsko učinkovite in okolju prijazne.

- **Razumevanje trgovinskih pravil:** Pomembno je, da slovenska podjetja dobro poznajo trgovinske dogovore, ki omogočajo ugodne pogoje za trgovino z drugimi afriškimi državami, kar lahko povečuje poslovne možnosti.

Južna Afrika kot vrata v širši afriški trg

Južna Afrika je pomembno gospodarsko središče, ki nudi dostop do širšega afriškega trga. S svojo razvito infrastrukturo, razmeroma stabilnim poslovnim okoljem in strateško lego je idealen partner za širitev na druge afriške države. Slovenija lahko s svojo visokotehnološko industrijo, inovativnimi rešitvami in trajnostnimi praksami uspešno konkurira na tem dinamičnem trgu.

Spoznajte nove trge in poslovne priložnosti

V sodobnem poslovnem svetu, kjer so globalne povezave ključ do rasti, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (OZS) podjetjem odpira vrata na tuje trge z organizacijo gospodarskih delegacij. Delegacije podjetjem omogočajo neposreden dostop do novih trgov, potencialnih partnerjev in konkretnih poslovnih priložnosti. ■ **Edina Babnik**

Gospodarske delegacije, ki jih organizira OZS, so zasnovane z jasnim ciljem – okrepiti mednarodno poslovno povezovanje slovenskih podjetij. Udeleženci imajo priložnost:

- vzpostavitev neposrednih stikov s podjetji iz tujine,
- raziskovanja tujih trgov in panog z visoko rastjo,
- pridobivanja vpogleda v tuje poslovne prakse in modele uspeha,
- širitve prodajnih kanalov in mreže partnerjev.

Finančna spodbuda – do 60 % sofinanciranja stroškov

Delegacije so delno sofinancirane s strani Slovenskega podjetniškega sklada, ki krije do 60 % upravičenih stroškov udeležbe. V nadaljevanju predstavljamo aktualne gospodarske delegacije OZS na

tujih trgih, ki so objavljene na www.ozs.si/tuji-trgi:

- **Gospodarska delegacija na Japonsko v okviru EXPO Osaka 2025, 1. – 9. 10. 2025**
- **Gospodarska delegacija na Kitajsko (Šanghaj in Hongkong), 3. – 8. 11. 2025**
- **Gospodarska delegacija v okviru sejma Grafima Beograd (Srbija), 9. – 11. 11. 2025**
- **Gospodarska delegacija v Senegal, 18. – 23. 11. 2025**
- **Gospodarska delegacija v okviru sejma BIG5 Dubaj (Združeni arabski emirati), 23. – 27. 11. 2025**

Mednarodno poslovno srečanje »Connect2Slovenia«

Connect2Slovenia bo letos potekal v četrtek, 18.9.2025, v okviru sejma MOS v Celju in predstavlja odlično priložnost za podjetja, ki iščejo nove poslovne partnerje,

kupce, dobavitelje ter nove nabavne vire. Dogodek je namenjen spodbujanju mednarodnega sodelovanja in mreženja med podjetji iz različnih panog. Več informacij in prijava: <https://www.b2match.com/e/connect2slovenia-matchmaking-2025>.

OZS – vaš partner za vstop na tuje trge

OZS skupaj z mrežo Enterprise Europe Network (EEN) in drugimi ključnimi partnerji podjetjem nudi celovito podporo pri internacionalizaciji:

- informacije o tujih trgih in poslovnih priložnostih,
- izobraževanja in delavnice za razvoj ključnih kompetenc,
- povezovanje z mednarodnimi partnerji,
- strokovno svetovanje in praktično podporo pri vstopu na nove trge.

Za več informacij in pomoč pri vstopu na tuje trge nas kontaktirajte:
Edina Babnik, tel. 01 58 30 586,
edina.babnik@ozs.si.

Kako do novih poslovnih kontaktov in poslov?

V današnjem hitrem in konkurenčnem poslovnem okolju, kjer vsak trenutek šteje, podjetja nenehno lovijo nove priložnosti za rast in napredek. Ne glede na to, ali iščete nove partnerje, podizvajalce, distributerje, trgovske zastopnike ali vlagatelje, so te priložnosti ključne za rast in širitev vašega podjetja. Borza mednarodnega poslovnega sodelovanja mreže Enterprise Europe Network ponuja brezplačen dostop do spletne mednarodne baze poslovnih priložnosti, ki vam pomaga povezati se z več kot 5500 priložnostmi iz več kot 60 držav. ■ **Edina Babnik**

Mednarodna baza poslovnih priložnosti omogoča podjetjem iskanje poslovnih priložnosti na globalnem trgu. Gre za standardiziran sistem, ki ga je oblikovala Evropska agencija za inovacije in mala podjetja (EISMEA). Podjetja, ki iščejo poslovne partnerje v tujini, lahko objavijo svoje ponudbe ali iščejo tuje ponudbe in povpraševanja.

Več kot 5500 objavljenih oglasov vam omogoča, da hitro najdete priložnosti za komercialno, finančno, tehnično ali proizvodno poslovno sodelovanje. Podjetja iz različnih držav si izmenjujejo poslovne priložnosti, ki temeljijo na obojestranskih interesih.

Kako deluje baza?

Dostop do mednarodne baze poslovnih priložnosti je brezplačen. Preko spletne strani <https://een.ec.europa.eu/partnering-opportunities> podjetja lahko iščejo ponudbe ali povpraševanja iz tujine, pri čemer nastavijo specifične kriterije, ki so pomembni za njihovo iskanje. Baza omogoča iskanje po različnih kriterijih, vključno s panogo, tipom poslovnega sodelovanja (npr. distributer, podizvajalec, vlagatelj) in še mnogimi drugimi.

Kako se registrirati in začeti?

1. Ustvarite svoj račun: Podjetja lahko brezplačno ustvarijo svoj račun na spletni

strani in prilagodijo nastavitve, ki ustrezajo njihovim potrebam.

2. Prejemajte obvestila o novih priložnostih: Po registraciji lahko podjetja nastavijo prejetje obvestil o novih poslovnih priložnostih, ki ustrezajo njihovim interesom in potrebam.

3. Objavite svoj oglas: Če imate ponudbo za poslovanje v tujini, jo lahko brezplačno objavite in čakate na stik s potencialnimi partnerji.

4. Kontaktiranje tujega partnerja: Ko podjetje objavi oglas, ga lahko tuja podjetja kontaktirajo neposredno preko elektronske pošte, ki jo podjetje navede v oglasu.

Kako pridobiti kontakt iz borze?

Če vas določena poslovna priložnost zanima, pošljite šifro oglasa (npr. BOFR20200730003) skupaj z informacijami o vašem podjetju na elektronski naslov een@ozs.si. Na podlagi teh podatkov bomo zaprosili tujega partnerja za zeleni kontakt. Ko bo kontakt potrjen, bo tuje podjetje vzpostavilo neposreden stik z vašim podjetjem.

Ne odlašajte, začnite raziskovati nove poslovne priložnosti še danes!

Nekaj aktualnih oglasov tujih podjetij, ki iščejo nove poslovne partnerje:

Romunija (BRRO20250616004): proizvajalec kardanskih gredi in distributer rezervnih delov za tovornjake išče dobavitelje in podizvajalce v avtomobilskem in industrijskem sektorju.

Velika Britanija (BRGB20250606016): podjetje išče partnerstva s podjetji z izkušnjami pri namestitvi in zagonu tehnoloških izdelkov, povezanih z IoT, z uporabo brezžične in mobilne infrastrukture.

Turčija (BRTR20250528025): proizvajalec VIP vozil išče mednarodne servisne partnerje za vzdrževanje in popravila v okviru pogodb o dobaviteljih ali zunanjih izvajalcih.

Nemčija (BRDE20250519003): proizvajalec z dolgoletnimi izkušnjami na področju CNC obdelave išče dobavitelje za izdelavo preprostih in kompleksnih CNC struženih in rezkanih delov.

Švedska (BRSE20250528011): podjetje išče svetovalnega ali operativnega partnerja za vzpostavitev dobavne verige za mednarodno nabavo in distribucijsko logistiko.

Španija (BRES20250527022): livarna železa išče podizvajalce na Poljskem, Madžarskem ali v Sloveniji za storitve strojne obdelave in barvanja.

Litva (BRLT20250526001): podjetje, specializirano za infrastrukturne projekte, išče dobavitelje standardnih prečnih impregniranih lesenih profilov.

Španija (BRES20250526002): podjetje išče dobavitelja električnih generatorjev.

Če ste zainteresirani za katero od zgoraj navedenih priložnosti, ne odlašajte in stopite v stik z nami za več informacij o tem, kako vzpostaviti stik s temi podjetji. Za pomoč pri iskanju kontaktov se obrnite na nas preko elektronske pošte na een@ozs.si ali na telefonsko številko **01 58 30 822**.

OBRTNIKOV

SVETOVALEC

Vsebina julijsko-avgustovskega Svetovalca:

- Vse o shemi skrajšanega delovnega časa
- Prispevek za dolgotrajno oskrbo pri dijakih in študentih
- Naknadno plačilo premalo plačanih prispevkov
- Zaposlovanje tujcev – spremembe in novosti, ki jih morate poznati
- Možnost zaposlitve delavca za krajši delovni čas
- Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah
- Prispevki za socialno varnost
- Povračilo stroškov

SVETOVALNI CENTER OZS:

■ Telefon: 01 58 30 553 ■ Faks: 01 58 30 583 ■ svetovanje@ozs.si ■ www.ozs.si/svetovanje

■ Osebni obiski na naslovu Celovška 71, 1000 Ljubljana (po predhodni najavi)

Nina Ličar,
svetovalka s področja
delovnega prava in socialne
varnosti

Vse o shemi skrajšanega delovnega časa

- Sprejeta je trajna shema skrajšanega delovnega časa.
- Shema določa možnost povračila nadomestila plače.
- Za delavce v shemi je obvezno usposabljanje in izobraževanje.

Državni zbor je 18. junija 2025 sprejel Zakon o uveljavljanju delnega povračila nadomestila plače za skrajšani delovni čas (ZUDPNP), ki še NI bil objavljen v Uradnem listu RS in zato v trenutku pisanja tega besedila še NE VELJA. ZUDPNP bo predvidoma objavljen v Uradnem listu RS v začetku julija, veljati pa bo pričel 15. dan po objavi, predvidoma v drugi polovici julija 2025.

Vsebina ukrepa

Z ZUDPNP se omogoča odreditev dela s skrajšanim delovnim časom ob hkratni delni napotitvi na začasno čakanje na delo delavca, ki ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za polni delovni čas in tako, da delodajalec zagotavlja delo vsaj za polovični delovni čas. Delodajalec lahko za 5 do 20 ur tedensko, v odvisnosti od obsega napotitve delavca na skrajšani delovni čas, uveljavlja delno povračilo izplačanega nadomestila plače.

Z navedenim zakonom smo tako dobili trajno shemo skrajšanega delovnega časa, ki v primeru izrednih razmer omogoča njeno aktiviranje, brez da bi bilo treba po hitrem postopku sprejemati interventno zakonodajo.

Okoliščine za uveljavljanje sheme in časovne omejitve

Shema skrajšanega delovnega časa bo mogoče uveljavljati v primeru:

1. Naravnih ali drugih nesreč oziroma kriznih razmer

Pravico do delnega povračila nadomestila plače bo mogoče uveljavljati zaradi naravne ali druge nesreče oziroma kriznih razmer, kot so določene z zakonom, ki ureja varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, in ki se aktivirajo z načrti zaščite in reševanja.

nja. Pogoji za upravičenega delodajalca se bodo lahko ugotavljali le v registrirani poslovni enoti, ki je vpisana v Poslovni register Slovenije in se nahaja na območju, kjer je aktiviran načrt zaščite in reševanja. Za posamezno nesrečo oziroma krizne razmere lahko traja delo s skrajšanim delovnim časom največ **6 mesecev v obdobju 24 mesecev** od prve odreditve.

2. Začasnih okoliščinah (npr. recesija)

V primeru začasnih okoliščin se bo shema skrajšanega delovnega časa aktivirala s sklepom vlade, ki bo objavljen v Uradnem listu. V sklepu bo vlada določila skupino ali oddelke dejavnosti po standardni klasifikaciji dejavnosti, v katerih so nastopile okoliščine, na katere delodajalci iz teh dejavnosti z razumnimi ukrepi niso mogli vplivati in ne preprečiti njihovega začasnega negativnega vpliva na obseg svojega poslovanja ter s tem na začasno nezmožnost zagotavljanja zadostnega obsega dela svojim delavcem. Predlagatelj sklepa je ministrstvo za delo, ki to stori na podlagi predloga ministrstva za gospodarstvo, poročila Urada za makroekonomske analize in razvoj ter podatkov Zavoda za zaposlovanje. V sklepu bo določeno tudi možno obdobje koriščenja sheme in uveljavljanja nadomestil plače, vendar **največ za obdobje 6 mesecev**.

Obvezno usposabljanje delavcev v shemi

Delavci, ki jim je odrejeno delo s skrajšanim delovnim časom, so se dolžni vključiti v izobraževanje in usposabljanje na Zavodu za zaposlovanje. O vrsti izobraževanja in usposabljanja se dogovorita delavec in zavod, ki na spletni strani objavi seznam razpoložljivih programov izobraževanj in usposabljanj.

Delavec se lahko usposablja ali izobražuje tako, da uporablja spletno učno platformo za samostojno učenje, ki jo zagotavlja zavod, ali pa se v usposabljanja oziroma izobraževanja vključi pri izvajalcu, ki je uvrščen v register zunanjih izvajalcev aktivnosti programov aktivne politike zaposlovanja, ali pri izvajalcu, ki je vpisan v register izvajalcev postopkov za ugotavljanje in potrjevanje poklicnih kvalifikacij.

Delavec je za vsako uro dejanske prisotnosti v programu usposabljanja ali izobraževanja upravičen do dodatka za vključitev v obliki dodatka za aktivnost po pravilniku, ki ureja izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja. Delavec je upravičen tudi do povračila potnih stroškov po prej omenjenem pravilniku. Za uspešni zaključek programa usposabljanja pa zavod delavcu v roku 30 dni od predložitve dokazila izplača denarno nagrado v višini 100 EUR.

Upravičeni delodajalec – splošni pogoji

Pravico do delnega povračila nadomestila plače lahko uveljavlja delodajalec, ki zaposluje delavce na podlagi pogodbe o zaposlitvi za polni delovni čas in je pravna ali fizična oseba, vpisana v Poslovni register Slovenije oziroma fizična oseba, ki opravlja kmetijsko dejavnost, vpisana v Register kmetijskih gospodarstev, ter po lastni oceni najmanj **30 % delavcev** ne more zagotavljati najmanj **90 % dela**. Delodajalec mora izpolnjevati tudi naslednje pogoje:

- na dan vložitve vloge nad njim ni začetega stečajnega ali likvidacijskega postopka,

- ima izpolnjene vse obvezne dajatve in druge denarne nedavčne obveznosti oziroma znesek zapadlih neplačanih obveznosti znaša manj kot 50 EUR in ima predložene obračune davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnih razmerij za zadnjih 5 let od oddaje vloge,

- ni neposredni ali posredni uporabnik proračuna RS ali občine.

Obveznosti delodajalca

Delodajalec se mora pred sprejemom odločitve o odreditvi dela s skrajšanim delovnim časom posvetovati s sindikatom oziroma svetom delavcev, če pri delodajalcu ni organiziranega sindikata, o obsegu dela s skrajšanim delovnim časom, številu zaposlenih, ki jim bo takšno delo odrejeno in o trajanju odreditve. Pisno mnenje mora pridobiti v roku 3 delovnih dni in v nadaljnjem roku 3 delovnih dni nanj podati pisni odziv. V primeru spremenjenih okoliščin je potrebno novo posvetovanje s sindikatom oziroma svetom delavcev. Če pri delodajalcu ni niti sindikata niti sveta delavcev, mora delodajalec pred sprejemom odločitve **obvestiti delavce na pri delodajalcu običajen način**.

Delodajalec mora delo s skrajšanim delovnim časom delavcem **pisno odrediti** pred nastopom dela z naslednjo vsebino:

- obseg skrajšanega delovnega časa, ki ne sme biti krajši od polovice polnega delovnega časa,
- čas (obdobje) trajanja dela s skrajšanim delovnim časom,
- razporeditev delovnega časa ali način razporeditve delovnega časa,
- čas trajanja odmora med delom,
- višino povračila stroškov v zvezi z delom,
- možnost in način poziva delavca, da dela s polnim delovnim časom,
- višino nadomestila plače,
- opozorilo glede dolžnosti izobraževanja oziroma usposabljanja,
- opozorilo, da se je delavec v roku 5 delovnih dni od odreditve skrajšanega delovnega časa dolžan prijaviti v evidenco delavcev, vključenih v shemo skrajšanega delovnega časa pri Zavodu za zaposlovanje, in o tem obvestiti delodajalca.

Delodajalec lahko med trajanjem skrajšanega delovnega časa delavca pozove, da dela s polnim delovnim časom, o čemer mora **predhodno obvestiti Zavod za zaposlovanje in Inšpektorat za delo**. Način obveščanja trenutno še ni dorečen, bo pa predvidoma potekalo preko portala za delodajalce ali na elektronski naslov, kot je bila navada v času interventnih covid ukrepov.

Delodajalca, ki koristi ukrep skrajšanega delovnega časa, zavezuje **prepoved odpuščanja**, in sicer delodajalec ne sme začeti postopka odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov delavcem, ki jim je odredil delo s skrajšanim delovnim časom, in delavcem, ki zasedajo istovrstna delovna mesta, ali odpovedati pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov večjemu številu delavcev. Prepoved odpuščanja velja v obdobju prejemanja nadomestila plače in še toliko časa po prenehanju prejemanja nadomestila

plače, kolikor je trajalo obdobje prejemanja nadomestila, vendar ne manj kot 1 mesec.

Delodajalec v obdobju prejemanja nadomestila plače **ne sme odrediti nadurnega dela, neenakomerno razporediti ali začasno prerazporediti delovnega časa**, če to delo lahko opravi z delavci, ki jim je odrejeno delo s skrajšanim delovnim časom.

Prepoved odreditve dela s skrajšanim delovnim časom

Delodajalec ne sme odrediti dela s skrajšanim delovnim časom:

- delavcu, ki dela s krajšim delovnim časom po posebnih predpisih (starševsko varstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno zavarovanje),
- v času teka odpovednega roka na podlagi odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razloga,
- novozaposlenemu delavcu, ki je v delovnem razmerju manj kot 3 mesece, ali delavcu, ki je bil pri delodajalcu v zadnjih 3 mesecih zaposlen za krajši delovni čas,
- delavcu, za katerega prejema subvencionirano plačo iz programov, sofinanciranih iz proračuna RS ali sredstev kohezijske politike.

Pravice in obveznosti delavca

Delavec, ki mu je začasno odrejeno delo s skrajšanim delovnim časom, ohrani vse pravice in obveznosti iz delovnega razmerja, kot da bi delal s polnim delovnim časom, razen tistih, ki so drugače urejene. V času odrejenega dela s skrajšanim delovnim časom ima delavec pravico do plačila za delo v času, ko dejansko dela, za čas do polnega delovnega časa, in **pravico do nadomestila plače po 138. členu ZDR-1** (poslovni razlog, 80 % osnove). Nadomestilo ne sme biti nižje od sorazmernega dela minimalne plače. Delavec ima tudi pravico do odmora med delovnim časom, v sorazmerju s časom, prebitim na delu, in obveznost, da na zahtevo delodajalca opravlja delo s polnim delovnim časom.

Delavec se je v roku 5 delovnih dni od odreditve dela s skrajšanim delovnim časom dolžan prijaviti v posebno evidenco delavcev, vključenih v shemo skrajšanega delovnega časa pri Zavodu za zaposlovanje, in o tem obvestiti delodajalca. Delavec ima torej v času odrejenega delovnega časa s skrajšanim delovnim časom pravico in dolžnost vključiti se v izobraževanje in usposabljanje.

Višina povračila nadomestila plače

Višina povračila nadomestila plače znaša **60 %** izplačanega nadomestila plače brez prispevkov delodajalca (bruto I). Delno povračilo nadomestila je limitirano navzgor s polovico zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v RS, preračunane na mesec.

Postopek uveljavljanja pravice

Delodajalec uveljavi pravico do delnega povračila nadomestila plače z vlogo, ki jo vloži v elektronski obliki pri Zavodu za zaposlovanje v 15 dneh od odreditev dela s skrajšanim delovnim časom. Vlogi predloži zahtevana dokazila. Zavod za zaposlovanje o vlogi odloči v 15 dneh od prejema popolne vloge z odločbo, zoper katero je mogoča pritožba na ministrstvo za delo.

Delodajalec uveljavlja delno povračilo nadomestila plače za pretekli mesec z zahtevkom za izplačilo, ki ga vloži pri zavodu na podlagi odločbe, vendar najpozneje v sedmih mesecih od dokončnosti odločbe. Delno povračilo se izplačuje mesečno, najkasneje zadnji dan meseca, ki sledi mesecu oddaje pravnega in popolnega zahtevka za izplačilo. Zahtevku delodajalec priloži seznam oseb, za katere uveljavlja pravico, in izpis iz evidence o izrabi delovnega časa. Če delodajalec uveljavlja povračilo plače v nasprotju s predvidenim planom dela delavca in ne izkaže zakonitega vodenja evidence o izrabi delovnega časa, se zahtevku za izplačilo z odločbo deloma ali v celoti zavrne. Zoper zavrnilno odločbo je dovoljena pritožba na ministrstvo za delo.

Vračanje sredstev

Delodajalec mora vrniti sredstva v celoti:

- če krši svoje zgoraj zapisane obveznosti,
- če je v postopku uveljavljanja pravice predložil neresnična dokazila,
- če začne postopek likvidacije v obdobju prejemanja sredstev ali obdobju po prenehanju prejemanja sredstev, ki je enako celotnemu obdobju prejemanja sredstev.

Delodajalec, ki je sprejel **sklep skupščine** o udeležbi v dobičku, izplačilih dividend ali dohodkov, ki se izplačujejo kot dividende, nakupov lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačilih plačil za poslovno uspešnost poslovodstvu **v 1 letu** od izdaje odločbe, o tem obvesti Zavod za zaposlovanje in **vrne sredstva v celoti**. Če je do izdaje predmetnega sklepa prišlo **v 2. ali 3. letu** od izdaje odločbe, delodajalec o tem obvesti Zavod za zaposlovanje in vrne enak znesek, kot je bil izplačan za zgornje namene do 50 % vrednosti prejetih povračil revaloriziranega nadomestila plač s povprečno letno stopnjo inflacije. Obveznost vračila velja tudi za vse pravne naslednike in povezane družbe delodajalca.

Kazenske določbe

Z **globo od 10.000 do 50.000 EUR** se kaznuje delodajalec, ki prejme delno povračilo nadomestila plače in:

- krši obveznost posvetovanja s sindikatom oziroma svetom delavcev oziroma ne obvesti delavcev na običajen način,
- krši prepoved odpuščanja,
- odreja nadurno delo, neenakomerno razporedi ali začasno prerazporedi delovni čas, če bi to delo lahko opravil z delavci, ki jim je odrejeno delo s skrajšanim delovnim časom,
- ne seznani zavoda o izplačilih dobička, izplačili dividend ali dohodkov, ki se izplačujejo kot dividende, nakupih lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačilih nagrad oziroma poslovne uspešnosti poslovodstvu.

Z **globo od 1.500 do 8.000 EUR** se kaznuje delodajalec, ki zaposluje 10 ali manj delavcev. Z **globo od 450 do 1.200 EUR** se kaznuje samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost. Z **globo od 450 do 2.000 EUR** se kaznuje odgovorna oseba delodajalca pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

Jasmina Malnar Molek,
davčna svetovalka –
specialistka

Prispevek za dolgotrajno oskrbo pri dijakih in študentih

S 1. julijem 2025 se je začel obračunavati prispevek za dolgotrajno oskrbo. Prispevek se bo obračunal tudi od dohodkov dijakov in študentov, če ti niso oproščeni dohodnine.

V Uradnem listu RS št. 44 z dne 20. 6. 2025 je bila objavljena novela ZDOsk-1B¹, ki določa obveznost obračuna, odtegnitve in plačila prispevka za dolgotrajno oskrbo tudi od dohodkov izplačanih dijaku in študentu, ki niso oproščeni dohodnine.

Kdaj se začne obračunavati prispevek za dolgotrajno oskrbo?

Prispevek za dolgotrajno oskrbo se prične obračunavati od dohodkov dijakov in študentov za opravljeno delo od vključno julija 2025 dalje.

Kdo bo obremenjen s plačilom prispevka za dolgotrajno oskrbo?

Dijaki in študentje, ki dosegajo dohodek iz opravljanja drugega pravnega razmerja in so dopolnili 18 let, se štejejo za zavarovance za dolgotrajno oskrbo.

Se prispevek za dolgotrajno oskrbo odtegne tudi pred 18 letom starosti?

Zavarovanci za dolgotrajno oskrbo so tudi mlajši od 18 let, ki dosegajo dohodek iz naslova:

- delovnega razmerja,
- samostojnega opravljanja gospodarske ali poklicne dejavnosti,
- opravljanja kmetijske dejavnosti ali
- opravljanja poslovodne funkcije v družbi, katere družbenik so oziroma v zavodu, katerega ustanovitelj so.

Kateri dohodki dijakov in študentov so predmet opripsevnosti?

Med dohodke, ki niso oproščeni plačila dohodnine štejemo:

- dohodek prejet za začasno in občasno delo (študentska napotnica),

- obvezna praksa dijakov in študentov,
- prostovoljna praksa dijakov in študentov,
- vajeništvo.

Kdo obračuna, odtegne in plača prispevek za dijake in študente?

Prispevek za dolgotrajno oskrbo obračuna, odtegne in plača plačnik davka, izplačevalec dohodka.

V kakšni višini se obračuna prispevek?

Prispevek za dolgotrajno oskrbo se plačuje po stopnji 1 % iz dohodka zavarovanca.

Kaj je osnova za plačilo prispevka?

Osnova za plačilo prispevka za dolgotrajno oskrbo je določena v višini osnove, od katere se plačuje zdravstveni prispevek za zavarovanje za primer bolezni in poškodbe izven dela in osnove, od katere se plačuje zdravstveni prispevek po predpisih, ki urejajo obvezno zdravstveno zavarovanje, ali drugih predpisih. Pri drugem pogodbenem razmerju je osnova za prispevek bruto dohodek, zmanjšan za 10 % normiranih odhodkov.

Kdaj je potrebno plačati prispevek za dolgotrajno oskrbo?

Prispevek za dolgotrajno oskrbo se pobira v istem postopku in na enak način kot prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje. Plačati ga je potrebno najkasneje v petih dneh po izplačilu dohodka na podračun SI56 0110 0888 3000 073 z referenco 19 DŠ – 45004.

Dijak na obvezni praksi avgusta 2025 prejme nagrado v višini 359,24 eur ter povračila stroškov prevoza in prehrane v višini 200 eur. Kako določimo osnovo za prispevke? Je dohodek predmet obdavčitve?

V osnovo za prispevke vštevamo bruto dohodek vključno s povračili stroškov. Tako izračunano osnovo znižamo za 10% normiranih odhodkov.

Osnova: $359,24 + 200 = 559,24$ eur

Normirani odhodki: $559,24 \text{ eur} \cdot 10\% = 55,92$ eur

Osnova za prispevke: $559,24 - 55,92 = 503,32$ eur

Prispevek za zdravstveno zavarovanje: $503,32 \cdot 6,36\% = 32,01$ eur

Prispevek za dolgotrajno oskrbo: $503,32 \cdot 1\% = 5,03$ eur

Prispevek za zdravstveno zavarovanje in dolgotrajno oskrbo bremeni prejemnika dohodka.

Nagrada ni predmet obdavčitve z dohodnino skladno z 12/2 členom Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja².

¹ ZDok-1B, objava v UL RS št. 44/2025

² Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja, objava v UL RS št. 140/06, 76/08, 63/17, 71/18, 104/21, 114/21, 87/22, 113/22 in 162/22

Dušan Bavec,
specialist za delovno pravo in
pravo socialne varnosti

Naknadno plačilo premalo plačanih prispevkov

- Poslovodne osebe lahko na ZPIZ vložijo zahtevo za plačilo neplačanih oziroma premalo plačanih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.
- Zahtevo lahko vložijo le, če družba, v kateri je bila oseba družbenik in poslovodna oseba, še vedno obstaja.
- Zahteva se lahko vloži le za plačilo prispevkov, ki se nanaša na obdobja do vključno 31. decembra 2011.

V postopku revizije, ki jo opravi Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (v nadaljevanju ZPIZ), se občasno ugotovi, da je zavarovanec v obdobju, ko je bil vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot družbenik in poslovodna oseba hkrati, s podlago zavarovanja 040, plačeval prispevke od prenizke osnove. V primeru, da d.o.o., v katerem je bil zavarovanec poslovodna oseba, še obstaja, je možno na zahtevo zavarovanca in izdane odločbe ZPIZ-a za obdobje do konca leta 2011 doplačati razliko in s tem posledično pridobiti tudi manjkajočo pokojninsko dobo.

Zaradi določenih strokovnih dilem, ki so se nam pojavile ob pregledu zakonskih določb Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ZPIZ-2 kot tudi določb Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, smo na ZPIZ naslovili dopis z naborom vprašanj, predvsem glede tega kakšne možnosti ima zavarovanec, ko ZPIZ izda odločbo o višini osnove za plačilo oz. doplačilo prispevkov za PIZ. Primaren namen takšnega našega zaprosila pa je v tem, da bodo zavarovanci imeli prava pojasnila inštitucije, ki ima v tozadevnih postopkih škarje in platno v svojih rokah in ne bodo nasedali takšnim in drugačnim »gostilniškim strokovnjakom«.

V nadaljevanju k vsakemu našemu vprašanju s soglasjem ZPIZ-a prilagam avtentična pojasnila njihove službe za matično evidenco zavarovancev in prispevke z uvodnim pojasnilom:

ZPIZ: »V zvezi z vašim zaprosilom vam najprej pojasnujemo, da po določbah 92. člena Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Uradni list RS št. 111/13, 97/14 in 109/24 v nadaljevanju: ZMEPIZ-1), poslovodne osebe, za katere se ugotovi, da prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje niso plačale oziroma jih niso plačale v predpisani višini po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, lahko pri zavodu vložijo zahtevo za plačilo neplačanih oziroma premalo plačanih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Poslovodne osebe lahko vložijo zahtevo v primeru, da družba v kateri je bila poslovodna oseba še obstaja.

O zahtevi zavod odloči z odločbo, s katero določi višino osnove za plačilo prispevkov.

Zahteva se lahko vloži le za plačilo prispevkov, ki se nanaša na obdobja do vključno 31. decembra 2011.«

Ali se od te osnove plačajo le prispevki za PIZ v višini 24,35% (8,85% in 15,5%) ali tudi za preostale 3 kategorije zavarovanja, torej za zdravstveno zavarovanje, za primer brezposelnosti in za starševsko varstvo ter od 1. julija 2025 dalje tudi za dolgotrajno oskrbo?

ZPIZ: »V skladu z določbo 1. odstavka 93. člena Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Uradni list RS št. 111/13, 97/14 in 109/24 v nadaljevanju: ZMEPIZ-1) se davki in prispevki za obvezno socialno zavarovanje od osnove za plačilo prispevkov obračunajo na način, ki velja za obračunavanje in plačevanje davkov in prispevkov za socialno zavarovanje od izplačanih plač, po stopnjah veljavnih na dan obračuna davkov in prispevkov za socialno varnost.

Navedeno pomeni, da se od osnove za obračun prispevkov obračunajo prispevki za vsa socialna zavarovanja, torej poleg prispevka za PIZ tudi prispevek za zdravstveno zavarovanje, prispevek za primer brezposelnosti in prispevek za starševsko varstvo ter od 1. julija 2025 dalje tudi prispevek za dolgotrajno oskrbo.«

Ali se pokojninska doba na podlagi takega (do)plačila šteje v pokojninsko dobo brez dokupa ali zgolj v pokojninsko dobo?

ZPIZ: »V skladu s 23. točko 7. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 102/15, 23/17, 40/17, 65/17, 28/19, 75/19, 139/20, 51/21, 121/21, 162/21, 10/22, 29/22, 133/23 v nadaljevanju: ZPIZ-2) je obdobje obvezne vključitve v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje opredeljeno kot pokojninska doba brez dokupa.

Obdobje, za katero se plačujejo neplačani oziroma premalo plačani prispevki, se upoštevajo v pokojninsko dobo brez dokupa, če so prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje plačani v roku 30 dni od vročitve odločbe.«

Ali se lahko zavarovanec odloči, da plača oz. doplača le del prispevkov ali mora za celotno obdobje kot izhaja iz odločbe?

ZPIZ: »Zavarovanec se sicer lahko odloči, da plača oziroma doplača le del prispevkov, a če je bil za določeno obdobje zavarovanja plačan le del prispevkov, se v skladu 133. členom ZPIZ-2 v pokojninski dobi brez dokupa upošteva le sorazmerni del dobe.«

V kakšnem času po pravnomočnosti odločbe je možno oz. potrebno plačati prispevke?

ZPIZ: »Prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje morajo biti plačani v roku 30 dni od vročitve odločbe, da se štejejo v pokojninsko dobo brez dokupa.«

Če je plačilo vezano na določen rok, nas zanima ali je v primeru, da do plačila ne pride v predvidenem roku, možna naknadna oz. nova zahteva za določitev osnove in ali se v takem primeru zavarovancu z izdajo nove odločbe naložijo stroški postopka?

ZPIZ: »V skladu z določbo 94. člena ZMEPIZ-1, je osnova za plačilo oziroma doplačilo prispevkov iz tretjega odstavka 92. člena mesečna osnova, ki velja za družbenike v skladu z veljavnimi predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju na dan vložitve zahteve iz prvega odstavka 92. člena ZPIZ-2.

Navedeno pomeni, da se ob novi zahtevi za plačilo neplačanih oziroma premalo plačanih prispevkov osnova za plačilo določi na novo (mesečna osnova, ki velja za družbenike na dan vložitve zahteve) in posledično se lahko spremeni tudi višina zneska za plačilo prispevkov. Stroškov novega postopka ni.«

Ali bo FURS zahteval plačilo neplačanih ali premalo plačanih prispevkov, če zavarovanec tega ne stori ali stori le deloma?

ZPIZ: »Družba mora izplačati zavarovancu dohodek iz zaposlitve v višini osnove, kot je bila določena z odločbo zavoda. Pri tem družba postopa na enak način, kot pri izplačilu plač. Od tega dohodka obračuna in plača akontacijo dohodnine in prispevke za socialno varnost. Obračun dajatev družba opravi v obračunu davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja (REK obrazcu).

Če je oddan obračun davnega odtegljaja, morajo biti obvezne dajatve iz naslova izplačanega dohodka poravnane skladno z zakonom, ki ureja davčni postopek, torej na dan izplačila dohodka. Zgolj na podlagi odločbe zavoda FURS ne bo šel v izterjavo, saj z njo ne razpolaga. Namen naknadnega plačila prispevkov je sicer v interesu zavarovanca, da plača oz. doplača prispevke in s tem pridobi pokojninsko dobo.

Ob izpolnjenih pogojih za obvezno zavarovanje je obvezno tudi plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, kot izhaja iz zakonodaje, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Ker je plačevanje prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje obvezna dajatev, zoper dolžnika, ki zapadlega davka ne plača v predpisanem roku, začne davčni organ postopek davčne izvršbe z izdajo sklepa o izvršbi. Davčna izvršba je skrajni ukrep, ki ga Finančna uprava RS uporabi, če dolжник svojih denarnih obveznosti ne poravnava v rokih, predpisanih za prostovoljno izpolnitev. Davčna izvršba je posebni upravni postopek, ki ga ureja Zakon o davčnem postopku.«

Ali je potrebno vedeti še kaj pomembnega, kar ni zajeto v zgornjih vprašanjih?

ZPIZ: »Navedeno pomeni, da v skladu z določbo 92. člena ZMEPIZ-1, zavod na zahtevo poslovodne osebe izdaja odločbo o naknadnem plačilu prispevkov, če le ti niso bili plačani oziroma niso bili plačani v dovolj visokem znesku od najnižje predpisane osnove.

Zahtevo za plačilo neplačanih oziroma premalo plačanih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje lahko vložijo:

- poslovodne osebe, ki so bile v zavarovanje vključene s podlago 040 ali podlago 001 in niso plačale prispevkov za obvezno zavarovanje oziroma prispevkov niso plačale v predpisani višini;
- zahtevo lahko vložijo samo pod pogojem, da družba, v kateri je bila oseba družbenik in poslovodna oseba še vedno obstaja (ni pa potrebno, da je zavarovanec še vedno poslovodna oseba in družbenik te družbe);
- zahtevo lahko vložijo le za plačilo prispevkov, ki se nanaša na obdobja do vključno 31. decembra 2011 (za kasnejša obdobja se zahteve ne more vložiti).

Neža Sevčnikar,
svetovalka – specialistka za
poslovanje v tujini

Zaposlovanje tujcev – spremembe in novosti, ki jih morate poznati

- Sezonsko delo se širi na turizem in gostinstvo, kjer bo mogoče zaposlovati tujce na podlagi pogodbe o zaposlitvi.
- Rahljajo se pogoji za zaposlitev tujca na podlagi modre karte EU.
- Ureja se prijava začasnega dela v okviru opravljanja dejavnosti mednarodnega transporta iz tretjih držav.

Spremembe in novosti Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (ZZSDT-E) ter Zakona o tujcih (Z-Tuj-2), objavljene v Uradnem listu RS št. 32/2025 z dne 6. 5. 2025, so že v veljavi in se postopoma uveljavljajo v praksi. Kaj prinašajo spremembe in kako bodo vplivale na zaposlovanje tujcev v prihodnje.

Sezonsko delo v gostinstvu in turizmu

Z 21. junijem 2025 bodo lahko delodajalci, ki izvajajo dejavnosti s področja gostinstva in turizma, v poletni in zimski sezoni zaposlovali delavce iz tretjih držav tudi kot sezonske delavce. Tuji sezon-

ski delavci, ki prihajajo iz držav izven Evropske unije, so se lahko do sedaj zaposlovali le v kmetijstvu in gozdarstvu, sedaj pa je to v času sezone možno tudi v dveh novih panogah. Sezonski delavci v gostinstvu in turizmu se bodo lahko zaposlovali na podlagi pogodbe o zaposlitvi v različnih poklicih pri podjetjih, ki imajo registrirano dejavnosti v gostinstvu in turizmu. Obdobje sezonskega dela je omejeno na šest mesecev z možnostjo podaljšanja še za en mesec. Med sezonsko zaposlitvijo bo lahko tujec podaljšal dovoljenje za sezonsko delo ali zamenjal delodajalca. V tem primeru mora tujec vložiti vlogo najpozneje 15 dni pred iztekom veljavnosti dovoljenja za sezonsko delo. Zakonodaja predvideva tudi pohitritev postopkov izdaje delovnega dovoljenja za opravljanje sezonskega dela do 90 dni za tujce, ki so v zadnjih petih letih že opravljali zaposlitev kot sezonski delavci v Sloveniji. Zavod bo moral takemu tujcu izdati delovno dovoljenje v roku 10 dni. Tujec je po novem upravičen tudi do odškodnine, če mu je dovoljenje za sezonsko delo razveljavljeno zaradi nepravilnosti, ugotovljenih na strani delodajalca.

Modra karta EU – rahljanje pogojev

Zadnje spremembe Zakona o tujcih vključujejo prenos določb Direktive (EU) 2021/1883, ki tujcem bistveno olajšujejo dostop do modre karte EU. Modra karta EU je posebno dovoljenje za prebivanje in delo v EU, ki je namenjeno visokokvalificiranim delavcem iz držav zunaj Evropske unije, ki se želijo zaposliti v eni od držav članic EU in imajo zaključeno formalno izobrazbo na višji stopnji. Zakonodaja po novem omogoča tudi zaposlovanje tujcev na podlagi poklicnih izkušenj, pridobljenih v tujini – predvsem velja to za vodilne delavce in strokovnjake s področja informacijske in komunikacijske tehnologije. Po novem lahko tujci pridobijo modro karto EU tudi v primeru, če izkažejo vsaj tri leta izkušenj na podobnem delovnem mestu v tujini. Vrednotenje teh izkušenj bo presojala komisija, ki jo za obdobje petih let imenuje minister, pristojen za delo.

Prav tako se rahljajo pogoji za pridobitev modre karte, in sicer se pogodba o zaposlitvi lahko sklepa vsaj za obdobje šestih mesecev in ne več za leto dni, kot je veljalo do sedaj. Znižuje se tudi plačni prag, zakonsko je določeno, da se tujcu ponudi najmanj enkratnik povprečne bruto plače, ki je bila nazadnje objavljena v Uradnem listu Republike Slovenije.

Novi evidenci na Zavodu RS za zaposlovanje

Na spletnih straneh Zavoda RS za zaposlovanje lahko najdemo javno objavljen seznam delodajalcev, tujih delodajalcev in naročnikov del, ki jim je prepovedano zaposlovanje, samozaposlovanje ali izvajanje storitev v Republiki Sloveniji. Namen javno dostopnega seznama je večja zaščita delavcev tujcev, ki se bodo lahko pred zaposlitvijo pozanimali o tem, ali je bila delodajalcu izrečena prepoved zaposlovanja tujcev. Po izteku časa prepovedi zaposlovanja, samozaposlovanja in dela tujcev se javna objava o podjetju umakne s seznama.

Prijava začasnega dela v transportni dejavnosti – podjetja s sedežem izven EU/EGP in Švice

Na spletni strani Zavoda RS za zaposlovanje bo na voljo spletna prijava storitev v mednarodnem prevozu. Po novem bodo

morali prevozniki, ki opravljajo prevozniske storitve na ozemlju Republike Slovenije in prihajajo iz držav zunaj evropskega gospodarskega prostora, prijaviti storitev, ki jo bodo izvajali v Sloveniji. Spletna prijava bo med drugim vsebovala podatke o tujem delodajalcu, vozniku, vozilu, relaciji prevoza ter časovnem obdobju izvajanja storitve. Storitve bodo morali prijaviti tudi samozaposleni prevozniki iz držav zunaj EU. Delodajalec mora v času opravljanja storitve v Sloveniji delavcu zagotoviti pravice v skladu z določbami zakona, ki ureja delovna razmerja in se nanašajo na položaj delavcev, napotenih na delo v Slovenijo. Pomemben pogoj, ki ga določa zakon, je, da se storitev lahko izvaja neprekinjeno največ sedem dni in v skupnem trajanju največ 90 dni v koledarskem letu.

Nov pogoj za delodajalce pri zaposlitvi tujca

Zavod RS za zaposlovanje (ZRSZ) v postopku izdaje soglasja po novem preverja, ali je delodajalec v zadnjih šestih mesecih pred vložitvijo vloge za zaposlitev tujca odpovedal pogodbo o zaposlitvi iz poslovnih razlogov delavcu, ki je bil zaposlen na primerljivem delovnem mestu pri istem podjetju. V določenih primerih se bo delodajalec temu pogoju lahko izognil – in sicer če bo tujcu ponudil plačo v višini povprečne bruto plače, nazadnje objavljene v Uradnem listu Republike Slovenije, ali če v evidenci brezposelnih oseb ni ustreznega kandidata za zasedbo razpisanega delovnega mesta.

Zakonodaja predvideva tudi določene ukrepe, ki bodo razbremenili delo upravnih enot in v določenih primerih pomenili hitrejšo zaposlovanje tujcev. Tujci, ki že prebivajo v Sloveniji na podlagi drugega dovoljenja, kot je delo, se lahko zdaj zaposlijo že na podlagi informativnega lista Zavoda RS za zaposlovanje in potrdila o vložitvi prošnje za enotno dovoljenje za zaposlitev. Prav tako se veljavnost prvega enotnega dovoljenja podaljšuje z enega na dve leti, obdobje podaljšanja enotnega dovoljenja pa z dveh na tri leta.

Staša Pirkmaier,
svetovalka – specialistka za
delovno pravo

Možnost zaposlitve delavca za krajši delovni čas

- Kaj šteje za krajši delovni čas od polnega?
- Kako je urejena pravica do dopusta in regresa?
- Kako je s povračilom stroškov za prevoz na delo in z dela ter pravico do odmora?

Delodajalca zanima ali lahko zaposli delavca za tri ure dnevno, saj bil to ustrezalo tako delavcu kot delodajalcu. Kakšne pravice gredo delavcu pri zaposlitvi za krajši delovni čas?

Odgovor je pritrdilen. Veljavna zakonodaja omogoča več vrst fleksibilnega zaposlovanja, (zaposlitev pri dveh ali več delodajalcih, dopolnilno delo, agencijsko zaposlovanje itd.). V nadaljevanju bom predstavila predvsem medsebojne pravice in obveznosti delodajalcev in delavcev, ki izvirajo iz primerov, ko se sklene pogodba o zaposlitvi z delovnim časom krajšim od polnega izključno na podlagi pogodbene svobode delodajalca in delavca in seveda doseženega konsenza, ko torej takšen obseg dela odgovarja obema.

Zakonsko opredeljen polni delovni čas na tedenskem nivoju sicer znaša 40 ur. Iz določb 65. člena Zakona o delovnih razmerjih (Ur. list RS, št. 21/2013 in nasl.) lahko ugotovimo, da se za krajši delovni čas šteje čas, ki je krajši od polnega delovnega časa, ki velja pri delodajalcu. Pri posameznem delodajalcu lahko kot polni delovni čas šteje delovni čas, ki traja od 36 do 40 ur na teden, ki je nadalje lahko razporejen na 4, 5 ali 6 dni v tednu. Ob tem je potrebno poudariti, da niti ZDR – 1 niti Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ne določata spodnjega praga oziroma minimuma delovnega časa, za katerega bi morala biti sklenjena pogodba o zaposlitvi. Teoretičen razpon zaposlitve s krajšim delovnim časom je torej vse od 1 ure do 40 ur na teden.

Delavec, ki sklene pogodbo o zaposlitvi za krajši delovni čas od polnega, ima praviloma enake pogodbene in druge pravice in obveznosti iz delovnega razmerja kot delavec, ki dela polni delovni čas, je pa njihov obseg v nekaterih primerih odvisen od dolžine delovnega časa.

V obsegu, ki je odvisen od dejanske dolžine delovnega časa, torej sorazmerno, uveljavlja delavec le tako imenovane deljive pravice, medtem ko ima pri pravicah in obveznostih, ki jih ni mogoče deliti, enak položaj kot delavec, ki je v delovnem razmerju s polnim delovnim časom. Med nedeljive pravice je tako mogoče šteti npr. pravico do letnega dopusta, povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela, pravico do sodelovanja pri upravljanju, med deljive pa npr. regres, plačilo za delo, odpravnino ob upokojitvi.

Na podlagi 131. člena ZDR – 1 ima delavec s sklenjeno pogodbo o zaposlitvi s krajšim delovnim časom, pravico do regresa sorazmerno delovnemu času, za katerega je sklenil pogodbo o zaposlitvi, razen v primerih, ko delavec dela krajši delovni čas v skladu s 67. členom ZDR-1 (predpisi o pok. in inv. zavarovanju, predpisi o zdravstvenem zavarovanju ...).

Po določbi 67. člena ZDR-1, ima delavec, ki dela krajši delovni čas v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, predpisi o zdravstvenem zavarovanju ali predpisi o starševskem dopustu, pravice iz socialnega zavarovanja, kot če bi delal polni delovni čas.

Stroške za prevoz na delo in z dela je delodajalec dolžan delavcu povrniti v celoti, torej ne glede na to ali dela polni ali krajši delovni čas. Delavec, ki dela manj kot polovični delovni čas, sploh nima pravice do odmora med delovnim časom. Delavec, ki dela krajši delovni čas od polnega, vendar najmanj 4 ure na dan ima pravico do odmora v sorazmerju s časom, prebitim na delu.

Pregled podatkov po ključnih kolektivnih pogodbah dejavnosti zasebnega sektorja

Opombe: Preglednica je le delovni pripomoček in zajema ključne kolektivne pogodbe dejavnosti zasebnega sektorja.

Za morebitne napake pri vnosu ne odgovarjamo.

Poudarjena dejavnost pomeni, da ima kolektivna pogodba za to dejavnost razširjeno veljavnost.

OPOZORILO: Iz spodnjih tabel izhajajo podatki iz Uradnih listov, objavljenih do 27. 6. 2025.

Kako delodajalec ugotovi, katera kolektivna pogodba dejavnosti (če sploh katera) ga zavezuje?

- 1. korak:** Najprej mora v Poslovnem registru Slovenije preveriti, katera je njegova registrirana glavna dejavnost.
- 2. korak:** V evidenci KPD, ki jo vodi MDDSZ preveri, katera KPD vključuje šifro njegove (glavne) dejavnosti. Delodajalca lahko zavezuje več KPD.
- 3. korak:** Preveri, ali ima KPD celotno ali delno razširjeno veljavnost. Če ima celotna KPD razširjeno veljavnost, delodajalca zavezuje. Če pa ima delno razširjeno veljavnost, je treba preveriti, ali jo ima glede dejavnosti, ki jo delodajalec opravlja (kot glavno) in član katerega delodajalskega združenja je.
- 4. korak:** Če KPD nima razširjene veljavnosti, delodajalca zavezuje le, če je član delodajalskega združenja, podpisnika KPD.

→ Kolektivna pogodba dejavnosti trgovine Slovenije (Ur. l. RS, št. 52/18 in nasl.)

Podpisniki: TZS, GZS, OZS in ZDS

Časovna veljavnost: do 30.6.2026.

Stvarna veljavnost:

Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

45 Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil,

46 Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili in

47 Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili.

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 67/18).

Najnižje osnovne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 7. 2024 dalje	912,06	947,07	1.003,31	1.071,00	1.193,80	1.319,71	1.573,92

→ Kolektivna pogodba za kmetijstvo in živilsko industrijo Slovenije (Ur. l. RS, št. 40/2021, Ur.l.RS 186/2021)

Podpisniki: GZS - Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij, ZDS in Zadružna zveza Slovenije

Časovna veljavnost: sklenjena za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

01.110	01.120	01.130	01.140	01.150	01.160	01.190	01.210	01.220	01.230	01.240	01.250	01.260	01.270	01.280	01.290
01.300	01.410	01.420	01.430	01.440	01.450	01.460	01.470	01.490	01.500	01.610	01.620	01.630	01.640	03.110	03.120
03.210	03.220	10.110	10.120	10.130	10.200	10.310	10.320	10.390	10.410	10.420	10.510	10.520	10.610	10.620	10.710
10.720	10.730	10.810	10.820	10.830	10.840	10.850	10.860	10.890	10.910	10.920	11.010	11.020	11.030	11.040	11.050
11.060	11.070	12.000	81.300												

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur v EUR):

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
od 1. 1. 2025 dalje	1.104,83	1.160,07	1.218,07	1.278,98	1.406,88	1.547,56	1.702,32	1.872,55

→ Kolektivna pogodba gradbenih dejavnosti (Ur. l. RS, št. 101/15 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Zbornica gradbeništva in industrije gradbenega materiala in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost:

Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

41 Gradnja stavb

42 Gradnja inženirskih objektov

43 Specializirana gradbena dela in

8.110	8.120	23.320	23.510	23.520	23.610	23.620	23.630	23.640	23.650	23.690	23.700
-------	-------	---------------	---------------	--------	--------	--------	--------	--------	---------------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 30/18 in 132/20). **Označene** in **42.110, 42.120, 42.130** in **42.910**.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	IV./2	V.	V./2	VI.	VI./2	VII.	VII./2	VII./3	VIII.
Od 1. 1. 2025 dalje	763,95	847,93	939,81	1.041,24	1.104,41	1.230,72	1.307,29	1.378,11	1.596,31	1.634,59	1.837,47	1.979,1	2.191,58

→ Kolektivna pogodba dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije (Ur. l. RS, št. 112/2024 in nasl.)

Podpisniki: TGZS in ZDS

Časovna veljavnost: do 31.12.2028

Stvarna veljavnost:

Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

55.100	55.201	55.202	55.203	55.204	55.209	55.300	55.900	56.101	56.102	56.103	56.104	56.105	56.210	56.290	56.300
77.340	79.110	79.120	79.900	85.510	86.220	92.001	92.002	93.110	93.120	93.130	93.190	93.210	93.291	93.292	93.299

Razširjena veljavnost: Ne

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Od 1. 1. 2025 dalje *	920,00	1.020,00	1.060,00	1.200,00	1.320,00	1.450,00	1.550,00	1.650,00

* Pri delodajalcih, ki kot glavno dejavnost opravljajo dejavnost 92.001 in 92.002 najnižje plače v obdobju od 1. 1. 2025 do 30. 6. 2026 ostanejo v enaki višini kot so določene v KP dejavnosti gostinstva in turizma na dan 1. 1. 2023

→ Kolektivna pogodba za dejavnost kovinskih materialov in livarn Slovenije (Ur. l. RS, št. 78/14 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje kovinskih materialov in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost:

Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

24.100	24.200	24.310	24.320	24.330	24.340	24.410	24.420	24.430	24.440	24.450	24.510	24.520	24.530	24.540	25.500
32.110	32.120	32.130													

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 39/15).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
od 1. 6. 2025 dalje	675,12	746,46	821,28	937,86	1.024,86	1.195,38	1.398,96	1.599,06
na uro	3,88	4,29	4,72	5,39	5,89	6,87	8,04	9,19

→ Kolektivna pogodba za papirno in papirno-predelovalno dejavnost (Ur. l. RS, št. 110/13 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje papirne in papirno predelovalne industrije in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost:

Velja za delodajalce, ki trajno opravljajo delo na območju Republike Slovenije in so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

17.110	17.120	17.210	17.220	17.230	17.240	17.290
---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 35/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	V./1	V./2	VII.	VIII.
Od 1. 7. 2024 dalje	1.253,90	1.253,90	1.253,90	1.379,30	1.504,68	1.630,07	1.880,85	2.257,02	2.507,80
Od 1. 7. 2025 dalje	1.277,72	1.277,72	1.277,72	1.405,51	1.533,27	1.661,04	1.916,59	2.299,90	2.555,45

→ Kolektivna pogodba grafične dejavnosti (Ur. l. RS, št. 77/17 in nasl.)

Podpisniki: GZS – Medijska zbornica in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost:

Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

18.110	18.120	18.130	18.140
--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
Od 1. 1. 2025 dalje	661,58	727,75	807,15	906,37	1.032,08	1.184,23	1.343,03	1.859,06	2.242,76

→ Kolektivna pogodba za dejavnost elektroindustrije Slovenije (Ur. l. RS, št. 108/05 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za elektroindustrijo in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost:

Velja za delodajalce, ki opravljajo dejavnost:

26.110	26.120	26.200	26.300	26.400	26.510	26.520	26.600	26.700	26.800	27.110	27.120	27.200	27.310	27.320	27.330
27.400	27.510	27.900	28.230	29.310	32.500	33.130	33.140	33.200	95.220						

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 47/09).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 3. 2025 dalje	684,35	700,85	768,86	865,75	944,08	1.098,69	1.278,02	1.459,40	1.717,08

→ Kolektivna pogodba za kovinsko industrijo Slovenije (Ur. l. RS, št. 6/15 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za kovinsko industrijo in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost:

Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

25.110	25.120	25.210	25.290	25.300	25.400	25.611	25.619	25.620	25.710	25.720	25.731	25.732	25.910	25.920	25.930
25.940	25.990	27.520	28.110	28.120	28.130	28.140	28.150	28.210	28.220	28.230	28.240	28.250	28.290	28.300	28.410
28.490	28.910	28.920	28.930	28.940	28.950	28.960	28.990	29.100	29.200	29.320	30.110	30.120	30.200	30.300	30.400
30.910	30.920	30.990	33.110	33.120	33.150	33.160	33.170	33.190	33.200						

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 80/15).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 9. 2023 dalje	650,76	709,92	786,48	896,10	976,14	1.143,18	1.332,84	1.520,76	1.799,16
na uro	3,74	4,08	4,52	5,15	5,61	6,57	7,66	8,74	10,34

→ Kolektivna pogodba za dejavnosti pridobivanja in predelave nekovinskih rudnin Slovenije (Ur. l. RS, št. 55/13 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za nekovine in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost:

Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

08.110	08.120	08.910	08.930	08.990	23.110	23.120	23.130	23.140	23.190	23.200	23.310	23.410	23.420	23.430	23.440
23.490	23.910	23.990													

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 24/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI./1	VI./2	VII.	VIII.
od 1. 1. 2024 dalje	615,36	683,74	758,33	849,49	957,23	1.075,34	1.164,43	1.307,40	1.653,41

→ **Kolektivna pogodba za tekstilne, oblačilne, usnjarske in usnjarsko predelovalne dejavnosti** (Ur. l. RS, št. 18/14 in nasl.)

Podpisniki: ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost:

Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

13.100	13.200	13.300	13.910	13.920	13.930	13.940	13.950	13.960	13.990	14.110	14.120	14.130	14.140	14.190	14.200
14.310	14.390	15.110	15.120	15.200											

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 25/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 4. 2014 dalje	433,26	462,84	504,60	553,32	614,22	725,58	817,80

→ **Kolektivna pogodba za lesarstvo Slovenije** (Ur. l. RS, št. 58/17 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje lesne in pohištvene industrije in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost:

Velja za vse delodajalce, ki so registrirani za opravljanje pretežne dejavnosti v lesarstvu.

16.100	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	31.010	31.020	31.030	31.090	32.200	32.300	32.400	32.910	32.990	95.240
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 7. 2019 dalje	477,92	521,76	574,94	637,26	712,24	831,92	937,07

→ **Kolektivna pogodba za cestni potniški promet** (Ur. l. RS, št. 197/20 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za promet, ZDS in OZS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 163/21)

Stvarna veljavnost:

Velja za delodajalce, ki opravljajo dejavnost 49.310 ali 49.391.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	Vozno osebje
od 1. 5. 2025 dalje	842,36	875,23	958,13	1.080,66	1.174,68	1.385,42	1.524,48	1.300,00

→ **Kolektivna pogodba med delavci in družbami drobnega gospodarstva** (Ur. l. RS, št. 94/10 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Podjetniško trgovska zbornica

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Razširjena veljavnost: 85.530 Delno (Ur. l. RS, št. 4/18).

Stvarna veljavnost:

Velja za delodajalce, ki so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

13.300	13.990	14.120	14.130	15.120	15.200	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	17.290	22.110	22.190	22.210	22.220
22.230	22.290	23.440	24.330	25.110	25.120	25.290	25.620	25.710	25.720	25.731	25.910	25.920	25.930	25.940	25.990
26.400	26.520	26.600	27.110	27.320	27.330	27.400	27.900	28.250	28.290	28.490	28.930	28.990	29.320	30.120	30.920
31.010	31.020	31.030	31.090	32.120	32.130	31.500	32.200	32.300	32.300	32.500	32.910	32.990	33.110	33.120	33.130
33.140	33.190	33.200	41.200	43.310	43.320	43.390	43.910	71.200	74.100	74.200	77.110	77.120	77.210	77.220	77.290
77.310	77.320	77.330	77.340	77.350	77.390	80.100	80.200	80.300	81.210	81.220	82.110	82.190	82.200	82.300	82.920
82.990	85.320	85.510	85.520	85.530	85.590	86.220	86.230	86.901	86.909	88.109	90.010	90.020	90.030	90.040	93.130
93.210	93.299	95.210	95.220	95.230	95.240	95.250	95.290	96.010	96.021	96.022	96.040	96.090			

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1.2.2025 dalje	709,27	808,57	907,83	1.021,33	1.141,91	1.361,80	1.546,20	1.844,07	2.212,89

→ Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (Ur. l. RS, št. 46/23 in nasl.)

Podpisniki: GIZ – Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije (ZDOPS)

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Razširjena veljavnost: Ne.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki so člani pogodbene stranke (**ZDOPS**) in ki kot glavno dejavnost opravljajo obrtno dejavnost po Uredbi o obrtnih dejavnostih in Listi dejavnosti, ki se po Obrtnem zakonu običajno opravljajo na obrtni način.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih za (174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
1.3.2024	813,79	935,75	987,56	1.045,84	1.119,23	1.171,04	1.199,10	1.341,57

→ Kolektivna pogodba komunalnih dejavnosti (Ur. l. RS, št. 105/21 in nasl.)

Podpisniki: GZS – Zbornica komunalnega gospodarstva in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za določen čas do 26. 6. 2026.

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 106/23).

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki opravljajo kot glavno dejavnost eno od dejavnosti, razvrščenih v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

35.220	35.300	36.000	37.000	38.110	38.120	38.210	38.220	38.310	38.320	39.000	81.210	81.220	81.290	81.300	96.030
--------	--------	---------------	---------------	---------------	--------	--------	---------------	--------	---------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih za (174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2025 dalje	654,78	713,36	789,50	924,24	1.006,23	1.334,25	1.650,57	2.119,20	2.529,19

→ Kolektivna pogodba časopisnoinformativne, založniške in knjigotrške dejavnosti (Ur. l. RS, št. 43/00 in nasl.)

Podpisniki: Gospodarska zbornica Slovenije – Zbornica knjižnih založnikov in knjigotržcev

Časovna veljavnost: Vsako leto se podaljša še za eno leto, če ni sklenjena nova tarfna priloga.

Razširjena veljavnost: Ne.

Stvarna veljavnost: Kolektivna pogodba velja za vse delodajalce, ki opravljajo časopisnoinformativno, založniško in knjigotrško dejavnost, z naslednjimi šiframi podrazreda dejavnosti po Standardni klasifikaciji dejavnosti

58.110	58.120	58.130	58.140	58.190	59.200	47.610	47.621	47.622
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih za **založniško** in **knjigotrško** dejavnost za (174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2025 dalje	658,96	722,73	786,50	850,27	967,18	1.169,12	1.371,06	1.689,92	1.923,74

→ Kolektivna pogodba za dejavnost vodenja in kontrole zračnega prometa št. 171-2/24-2023 (Ur. l. RS, št. 83/23)

Podpisniki: Javno podjetje Kontrola zračnega prometa Slovenije, d.o.o.

Časovna veljavnost: Nedoločen čas

Stvarna veljavnost: za delodajalce, ki opravljajo dejavnost vodenja in kontrole zračnega prometa, ki je po standardni klasifikaciji dejavnosti navedena kot ena od dejavnosti pod šifro 52.230 - Spremljajoče storitvene dejavnosti v zračnem prometu

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih za (174 ur) v EUR: določene v PKP.

→ Kolektivna pogodba za gozdarstvo Slovenije (Ur. l. RS, 16/05 in nasl.)

Podpisniki: Gospodarska zbornica Slovenije – Združenje za gozdarstvo Slovenije in ZDS

Časovna veljavnost: Vsako leto se podaljša še za eno leto, če ni odpovedana najkasneje tri mesece pred potekom njene veljavnost

Stvarna veljavnost: Ta pogodba velja za vse delodajalce, člane GZS – Združenja za gozdarstvo Slovenije, ki na pridobiten način po Standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07) opravljajo eno od navedenih dejavnosti, kot glavno dejavnost:

02.100 02.200 02.400

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 25/14)

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih za (174 ur) v EUR: Najnižje osnovne bruto plače iz 41. člena Kolektivne pogodbe za gozdarstvo so, po posameznih tarifnih razredih ločeno za tipična (B) in netipična (A) gozdarska dela, naslednje:

A	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 6. 2015	690,78	709,92	727,32	772,56	870,00	1.024,86	1.153,62	1.365,90	1.628,64
RR	1,00	1,03	1,05	1,12	1,26	1,48	1,67	1,98	2,36
na uro	3,97	4,08	4,18	4,44	5,00	5,89	6,63	7,85	9,36

B	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 6. 2015	690,78	802,14	908,28	969,18	1.019,64	1.066,62	1.311,96	1.555,56	1.854,84
RR	1,00	1,16	1,31	1,40	1,48	1,54	1,90	2,25	2,69
na uro	3,97	4,61	5,22	5,57	5,86	6,13	7,54	8,94	10,66

→ Kolektivna pogodba za dejavnost poslovanja z nepremičninami (Ur. l. RS, št. 67/16 in nasl.)

Podpisniki: Gospodarska zbornica Slovenije – Zbornica za poslovanje z nepremičninami, in ZDS

Časovna veljavnost: za nedoločen čas

Stvarna veljavnost: Ta kolektivna pogodba velja za delodajalce, ki so domače in tuje pravne in fizične osebe, so člani podpisnikov te kolektivne pogodbe, ki na trgu kot pretežno dejavnost praviloma opravljajo naslednje dejavnosti po SKD 2008:

41.100 68.100 68.200 68.310 **68.320** 81.100

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 38/17). **Označena**

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih za (174 ur) v EUR:

		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1.7.2025 dalje	Skupina I.	510,75 €	555,12 €	612,78 €	714,83 €	776,93 €	1.025,36 €	1.264,90 €	1.619,82 €	1.930,35 €
	Skupina II.	544,02 €	591,71 €	653,71 €	763,37 €	830,14 €	1.097,20 €	1.354,71 €	1.736,22 €	2.070,04 €
	Skupina III.	577,29 €	628,30 €	694,63 €	811,97 €	883,41 €	1.169,08 €	1.444,60 €	1.852,74 €	2.209,85 €

→ Kolektivna pogodba dejavnosti za storitvene dejavnosti v kopenskem prometu (Ur. l. RS, št. 200/20)

Podpisniki: Gospodarska zbornica Slovenije – Združenje za promet in ZDS

Časovna veljavnost: za nedoločen čas

Stvarna veljavnost: Kolektivna pogodba velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo dejavnost:

52.210: Spremljajoče storitvene dejavnosti v kopenskem prometu

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 33/21)

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih za (174 ur) v EUR: jih ni

→ Kolektivna pogodba za zavarovalstvo Slovenije (Ur. l. RS, št. 192/21), nova (96/2024)

Podpisniki: Slovensko zavarovalno združenje

Časovna veljavnost: za nedoločen čas

Stvarna veljavnost: Kolektivna pogodba velja za stranke te kolektivne pogodbe in za tiste delodajalce, člane podpisnika, ki kot glavno dejavnost skladno s Standardno klasifikacijo dejavnosti opravljajo L65:

65.110 65.120 65.200 65.300

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih za (174 ur) v EUR:

	I.- IV.	V.	VI./1	VI./2	VII.	VIII.
od 1. 1. 2025 dalje (nova)	1.100	1.200	1.300	1.500	1.700	2.100

Plače in drugi prejemki iz delovnega razmerja

LESTVICA ZA ODMERO DOHODNINE IN OLAJŠAVE ZA LETO 2025

Obvestilo FURS z dne 20. 12. 2024

Stopnje dohodnine

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	9.210,26		16 %
9.210,26	27.089,00	1.473,64	+ 26 % nad 9.210,26
27.089,00	54.178,00	6.122,11	+ 33 % nad 27.089,00
54.178,00	78.016,32	15.061,48	+ 39 % nad 54.178,00
78.016,32		24.358,43	+ 50 % nad 78.016,32

Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za davčno leto 2025 uporabijo stopnje dohodnine in lestvica preračunana na 1/12 leta:

Če znaša neto mesečna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	767,52		16 %
767,52	2.257,42	122,8	+ 26 % nad 767,52
2.257,42	4.514,83	510,18	+ 33 % nad 2.257,42
4.514,83	6.501,36	1.255,12	+ 39 % nad 4.514,83
6.501,36		2.029,87	+ 50 % nad 6.501,36

Davčne olajšave

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2025:

Če znaša skupni dohodek v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	16.832,00	$5.260,00 + (19.736,99 - 1.17259 \times \text{skupni dohodek})$
16.832,00		5.260,00

Pri izračunu akontacije dohodnine od mesečnega dohodka iz delovnega razmerja se upošteva:

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	1.402,67	$438,33 + (1.644,75 - 1.17259 \times \text{bruto dohodek})$
1.402,67		438,33

Če delojemalec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine upošteva povečana splošna olajšava (o čemer obvesti delodajalca) se davčna osnova zmanjša za 438,33 eura.

2. Osebnolajšave

Namen	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
invalidu s 100% telesno okvaro	19.134,42	1.594,54
zavezancu po dopolnjenem 70. letu	1.578,00	131,50
zavezancu, ki prostovoljno in nepoklicno opravlja operativne naloge zaščite, reševanja in pomoč nepretrgoma najmanj 10 let	1.578,00	131,50

3. Posebna osebna olajšava za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta, znaša 3.682 evrov.

Za rezidenta, prejemnika dohodka iz delovnega razmerja, do dopolnjenega 29. leta, znaša 1.367,60 evra. Olajšava se prizna na letni ravni, sorazmerno glede na število mesecev delovnega razmerja v davčnem letu, pri čemer se upošteva vsak polni mesec zaposlitve.

4. Posebna olajšava za vzdrževane otroke:

	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
za prvega vzdrževanega otroka	2.838,30	236,53
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	10.285,40	857,12
za drugega vzdrževanega otroka	3.085,52	257,13
za tretjega vzdrževanega otroka	5.146,39	428,87
za četrtega vzdrževanega otroka	7.207,26	600,61
za petega vzdrževanega otroka	9.268,12	772,34
Za vse nadaljnje vzdrževane otroke se višina olajšave poveča za 2.060,87 evra (mesečno za 171,74 evra)		

za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana:

Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
2.838,30	236,53

5. Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko

Največ do zneska premije, ki je enak 24% obveznih prispevkov za PIZ za zavarovance oziroma 5,844% pokojnine zavarovanca in ne več kot 3.054,65 eurov letno.

6. Minimalna plača

Minimalna plača	v eur
1.1.2025 - 31.12.2025	1.277,72

Najnižje osnove za plačilo prispevkov za delavce v delovnem razmerju

osnova	znesek PLP v eur	znesek v eur	velja za izplačila
60% PLP	2.394,92	1.436,95	od 1.3.2025 do 28.2.2026

Prispevki za socialno varnost samozaposlenih – junij 2025

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR			60 % PP**	3,5 PP***
Prehodni davčni podračun			1.436,95	8.382,22
2.394,92	Referenca			
Prisp. zavarovanja za PIZ	15,50%		222,73	1.299,24
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		127,17	741,83
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	349,9	2.041,07
Prisp. zavarovanja za ZZ	6,36%		91,39	533,11
Obvezni zdravstveni prispevek*	pavšalni znesek		37,17	37,17
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		94,26	549,87
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		7,62	44,43
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 0110088830000073	SI19 DŠ-45004	230,44	1.164,58
Prisp. zavarovanja za starš. var.	0,10%		1,44	8,38
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,44	8,38
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 0110088810000030	SI19 DŠ-43001	2,88	16,76
Prisp. zavarovanja za zaposl.	0,14%		2,01	11,74
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		0,86	5,03
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 0110088810000030	SI19 DŠ-42005	2,87	16,77
Skupaj drugi prisp.			5,75	33,53
PRISPEVKI SKUPAJ			586,09	3.239,18

Vir: FURS

Prispevki za socialno varnost družbenikov (zav. podlaga 040) – junij 2025

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR			90 % PP**	3,5 PP***
Prehodni davčni podračun			2.155,43	8.382,22
2.394,92	Referenca			
Prisp. zavarovanja za PIZ	15,50%		334,09	1.299,24
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		190,76	741,83
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	524,85	2.041,07
Prisp. zavarovanja za ZZ	6,36%		137,09	533,11
Obvezni zdravstveni prispevek*	pavšalni znesek		37,17	37,17
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		141,4	549,87
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		11,42	44,43
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 0110088830000073	SI19 DŠ-45004	327,08	1.164,58
Prisp. zavarovanja za starš. var.	0,10%		2,16	8,38
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		2,16	8,38
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 0110088810000030	SI19 DŠ-43001	4,32	16,76
Prisp. zavarovanja za zaposl.	0,14%		3,02	11,74
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		1,29	5,03
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 0110088810000030	SI19 DŠ-42005	4,31	16,77
Skupaj drugi prisp.			8,63	33,53
PRISPEVKI SKUPAJ			860,56	3.239,18

Vir: FURS

Minimalna bruto urna postavka za začasno in občasno delo upokoјencev in študentskega dela

Začasno in občasno delo upokoјencev	Leto	MIN bruto urna postavka v EUR	MAX bruto dohodek v EUR
	od 1.3.2025 do 28.2.2026	7,35	10.985,91

Študentsko delo	Veljavnost od	MIN bruto urna postavka v EUR
	od 8.2.2025	7,34

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2024 (PP): 2.394,92 EUR

** Minimalna osnova za prispevke samozaposlenih v letu 2025 znaša 60 % zadnje znane povprečne letne plače: 60 % od 2.394,92 EUR = 1.436,95 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 2.394,92x 3,5 = 8.382,22 EUR

*Višina OZP od 1.3.2025 dalje je določena v višini 37,17 eur (Uradni list RS, št. 12/25).

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezancu elektronsko prek portala eDavki.

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2024 (PP): 2.394,92

** Minimalna osnova za prispevke za družbenike v letu 2025 znaša 90 % zadnje znane povprečne letne plače: 90 % od 2.394,92 = 2.155,43 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 2.394,92 x 3,5 = 8.382,22 EUR

*Višina OZP od 1.3.2025 dalje je določena v višini 37,17 eur (Uradni list RS, št. 12/25).

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezancu elektronsko prek portala eDavki.

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

Drugi osebni prejemki in povračila stroškov junij 2025

Vrsta prejema	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba)
1. Prehrana med delom	
1.1. če delojemalec dela vsaj 4 ure na dan	7,96 EUR na dan
1.2.	če je delojemalec na delu deset ur ali več, se za ta dan, poleg povračila stroškov za prehrano med delom (7,96 EUR) prišteje še 0,99 EUR za vsako dopolnjeno uro prisotnosti na delu po osmih urah prisotnosti na delu
2. Prevoz na delo in z dela	
2.1.	v višini 0,21 EUR za vsak polni kilometer razdalje med običajnim prebivališčem in mestom opravljanja dela za vsak dan prisotnosti na delu
2.2.	do višine 140 eur, če je delavec prisoten najmanj en dan na delu in oddaljen najmanj 1 km od mesta opravljanja dela
3. Dnevnica za službena potovanja v RS	
3.1. nad 6 do 8 ur nad 8 do 12 ur nad 12 ur	9,69 EUR 13,88 EUR 27,81 EUR
3.2. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 12 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 15 %
3.3. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 12 do 24 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 10 %
4. Dnevnice za službena potovanja v tujini so določene v Uredbi o povračilu stroškov za službena potovanja v tujini - Uredba za tujino (UL št. 76/2019)	
4.1. nad 6 do 8 ur	25% dnevnice
4.2. nad 8 do 14 ur	75% dnevnice
4.3. nad 14 do 24 ur	cela dnevnic
4.3.1. Nemčija, Avstrija, Italija, Francija	55 EUR
4.3.2. Hrvaška, BiH, Srbija, Črna gora, Madžarska, Makedonija, Slovaška, Češka, Poljska, Bolarija, Romunija	40 EUR
4.4. če stroški prenočevanja vključujejo tudi plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15%
4.5. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 14 do 24 ur	90% zneska po Uredbi za tujino
5. Prevoz na službenem potovanju	
5.1. povračilo stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi
5.2. v primeru, da delojemalec uporablja lastno prevozno sredstvo	0,43 EUR za vsak prevožen kilometer
6. Prenočevanje na službenem potovanju	
prenočevanje na službenem potovanju	do višine dejanskih stroškov za prenočevanje, če je dokumentirano s potnim nalogom in z računi
7. Terenski dodatek	
terenski dodatek	5,84 EUR na dan
8. Nadomestilo za ločeno življenje	
nadomestilo za ločeno življenje	434 EUR na mesec

Vrsta prejemka	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba)		
9. Regres za letni dopust			
regres za letni dopust	Neobdavčen in neoprispevčen: regres za letni dopust, ki je določen kot pravica iz delovnega razmerja v skladu z zakonom, ali vsebinsko primerljiv dohodek iz tujine, in sicer do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji.		
10. Jubilejne nagrade			
jubilejne nagrade			
za 10 let delovne dobe	30% PLP	718,48 EUR	
za 20 let delovne dobe	45% PLP	1.077,71 EUR	
za 30 let delovne dobe	60% PLP	1.436,95 EUR	
za 40 let delovne dobe	75% PLP	1.796,19 EUR	
11. Odpravnina ob upokojitvi			
odpravnina ob upokojitvi	300% PLP	7.184,76 EUR	
12. Solidarnostna pomoč			
v primeru smrti delavca	5.000 EUR		
v primeru smrti ožjega družinskega člana delavca	5.000 EUR		
v primeru težje invalidnosti ali daljše bolezni delavca ter elementarne nesreče, ki prizadene delavca	2.000 EUR		
13. Plačila dijakom in študentom za obvezno praktično delo			
dijaki in študenti	15% PLP	359,24 EUR	
14. Plačila vajencem			
Do višin, ki jih kot minimalno višino vajeniške nagrade določa Zakon o vajeništvu			

Osnove za izračun prejemkov		
Plače v RS (vir: SURS)	Bruto plača	Povprečna letna plača zaposlenih v RS (PLP)
april 2025	2.521,21	2.394,92 EUR

Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja ne določa pravic delavcev, torej višine povračil stroškov do katerih je delavec upravičen z delovnopravno zakonodajo, temveč le neobdavčeno višino povračila.

Opozarjamo na sodbo Vrhovnega sodišča VIII Ips 26/2022 z dne 29. 11. 2022. Sodišče je v navedeni sodbi odločilo, da se v pravni praznini, davčna Uredba uporabi kot relevantna pravna podlaga za določitev višine povračil stroškov, če delodajalca ne zavezuje kolektivna pogodba dejavnosti, niti ne obstaja morebitna primerljiva in zanj uporabljiva druga kolektivna pogodba.

Pavšalni prispevki za zavezance, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic-pavšalisti

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Od 1. 4. 2025 dalje znaša 49,15 EUR. Zavezanci plačajo polovico navedenega zneska prispevka za mesec, v katerem opravljajo dejavnost 15 dni ali manj. Prispevek plačujejo mesečno do 20. v mesecu za pretekli mesec.

Prispevek za zdravstveno zavarovanje

Znesek prispevka za obdobje **od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025** znaša **50,63 EUR** (12,66 EUR + 37,97 EUR). Prispevek plačujejo zavezanci mesečno **do 20. v mesecu** za pretekli mesec, ne glede na dejansko število dni opravljanja dejavnosti v mesecu.

Napovednik

11. julij

Izobraževanje:

Podjetnikov odklop – pravzaprav vklop

Kje: Spletni seminar – ZOOM, od 9.00 do 10.30

Predavateljica: **Armina Džafić**

16. julij

Izobraževanje:

Ne tvegajte po nepotrebnem!

Splošni pogoji – ključni dokument, ki podjetja ščiti pred dragimi napakami!

Kje: Spletni seminar – ZOOM, od 9.00 do 10.45

Predavateljica: **Alja Fakin**

17. julij

Izobraževanje:

Komunikacija in odnosi z notranjimi in zunanji sodelavci

Kje: Spletni seminar – ZOOM, od 9.00 do 12.00

24. julij

Izobraževanje:

Pravo za podjetnike –

Uporabno znanje za varno in samozavestno poslovanje

Kje: Spletni seminar – ZOOM, od 9.00 do 12.00

30. julij

Izobraževanje:

Na varni strani – Kako zakonodaja o varnosti pri delu, požarni varnosti in okolju oblikujejo vsakdan v podjetju?

Kje: Spletni seminar – ZOOM, od 8.30 do 10.30

5. avgust

Izobraževanje:

Sarkopenična (prikrita) debelost – nevidni slon v naši družbi

Kje: Spletni seminar – ZOOM, od 8.30 do 9.30

Predavatelj: **dr. Leon Bedrač**

6. avgust

Izobraževanje:

Imate pripravljene DDV evidence za mesec julij? V kratkem bo potrebna oddaja

Kje: Spletni seminar – ZOOM, od 9.00 do 10.30

25. avgust

Izobraževanje:

Ključni finančni in davčni vidiki za nove in obstoječe podjetnike

Kje: Spletni seminar – ZOOM, od 9.00 do 12.00

28. avgust

Izobraževanje:

Podjetnikov vklop – v svoj ritem, ne v kaos

Kje: Spletni seminar – ZOOM, od 9.00 do 10.30

Predavateljica: **Armina Džafić**

Napovednik

Bigstock

Podrobnosti posameznega dogodka najdete na
<https://www.ozs.si/koledar>,
kjer dobite podrobne informacije
in se tudi prijavite.

5. september

Sekcije:

Ogled krožne prakse v cementarni
Alpacem s Sekcijo gradbincev OZS in
SCKG

Kje: Alpacem Cement (Anhovo), od 8.00
od 17.00

11. september

Sekcije:

Strokovna ekskurzija tekstilcev in
predelovalcev kože

Kje: Madžarska in Romunija, od 11. do 14.
septembra

Rok za prijavo: 25. julij 2025

18. september

Dogodek:

Mednarodno poslovno srečanje -
Connect2Slovenia

Kje: Celjski sejem, Modra dvorana, od 11.00
do 18.00

Rok za prijavo: 15. september 2025

26. september

Izobraževanje:

Usposabljanje serviserjev hladilnih
naprav 2025

Kje: Obrtno-podjetniška zbornica
Slovenije (Celovška 71, Ljubljana), od 9.00
do 15.00

26. september

Sekcije:

Dvodnevno strokovno srečanje tekstilcev
in predelovalcev kože pri OZS

Kje: hotel Zeleni gaj (Banovci), 26. in 27.
september

1. oktober

Gospodarska delegacija:

EXPO Osaka

Kje: Osaka (Japonska), od 1. do 10. oktobra

9. oktober

Gospodarska delegacija:

ogled sejma Grafima Beograd

Kje: Beograd (Srbija); od 9. do 11. novembra
Rok za prijavo: 9. oktober 2025

18. oktober

Sekcije:

Kongres frizerjev in kozmetikov 2025

Kje: hoteli Bernardin (Portorož), od 8.30
do 19.30

3. november

Gospodarska delegacija:

Kitajska (Šanghaj in Hongkong)

Kje: Kitajska (Šanghaj in Hongkong),
od 3. do 8. novembra

Rok za prijavo: 19. september 2025

14. november

Gospodarska delegacija:

Senegal

Kje: Senegal, od 14. do 23. novembra
Rok za prijavo: 15. september 2025

23. november

Gospodarska delegacija:

v okviru mednarodnega sejma BIG5

Dubaj

Kje: Dubaj (ZAE), od 23. do 28. novembra
Rok za prijavo: 10. september 2025

*Na mobilni telefon si naložite novo spletno stran **ozs.si***

Operacijski sistem iOS (iPhone):

1. odprite spletno stran **www.ozs.si** v aplikaciji Safari
2. na dnu zaslona izberite ikono za deljenje vsebine

3. izberite Add to Home screen

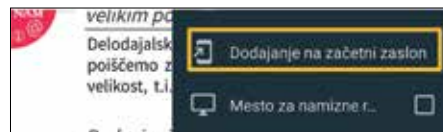

Operacijski sistem Android in drugi:

1. odprite spletno stran **www.ozs.si** v brskalniku
2. izberite ikono za izbor več možnosti

3. izberite možnost Dodajanje na začetni zaslon/
Add to home screen

**OBRTNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

Že od leta 1969

Najboljši servis za obrtnike in podjetnike!

Izobražujemo, svetujemo, zastopamo, informiramo, povezujemo,
promoviramo, podpiramo vstop na tuje trge ter zagotavljamo
izjemne popuste in ugodnosti s kartico Mozaik podjetnih.

57. MOS

17.–21. SEPTEMBER 2025

Zabeležite si datum!

NA ENEM MESTU:

MOS DOM:

rešitve za bivanje, gradnjo in obnovo

MOS TURIZEM & GASTRONOMIJA:

okusi Slovenije in sveta ter navdihi za potovanja

MOS B2B:

poslovno mreženje in priložnosti

MOS PLUS:

izdelki in storitve za prosti čas, zdrav način življenja in e-mobilnost

Akcija

1+1 GRATIS

**Pridobite dve vstopnici
za ceno ene!**

Skeniraj me!